

**La toponímia del terme municipal de Soses.
Inventari tipològic i aproximació etimològica.**

Alumna: Ariadna Morrerres Ulldemolins

Tutor acadèmic: Albert Turull

Titulació: Estudis Catalans i Occitans

Data de presentació: 12/06/2013

FACULTAT DE LLETRES

“L’estudi dels noms de lloc és una de les coses que més han desvetllat la curiositat dels erudits i àdhuc la del poble en general. És natural que sigui així. Aquests noms s’apliquen a l’heretat de què som propietaris, o a la muntanya que enclou el nostre horitzó, o al riu d’on traiem l’aigua per a regar, o al poble o a la ciutat que ens ha vist néixer i que estimem per damunt de totes les altres, o a la comarca, el país o l’estat on està emmarcada la nostra vida col·lectiva. ¿Com fóra possible que l’home, que, des que té ús de raó, es pregunta el perquè de totes les coses que veu i que sent, no cerqués el d’aquests noms que tots tenim contínuament en els llavis?”

Joan Coromines. *Introducció a l’estudi de la toponímia catalana*

ÍNDEX

RESUM	4
ABREVIACIONS UTILITZADES A LES FITXES	5
INTRODUCCIÓ.....	6
Introducció a la disciplina.....	6
Introducció metodològica	8
Introducció local	10
FITXES MONOGRÀFIQUES	12
GRÀFICS	330
Classificació semàntica.....	331
Classificació lingüística.....	338
Classificació morfolèxica	341
CONCLUSIONS	342
BIBLIOGRAFIA I WEBGRAFIA.....	347

RESUM

El treball que ara teniu a les mans és un estudi sobre la toponímia del terme municipal de Soses, és a dir, en les següents pàgines es realitza un inventari tipològic i una aproximació etimològica dels diferents topònims que es troben en aquest poble. En primer lloc, es va treballar en la tasca d'inventariar tots els topònims. La confecció d'aquest inventari ha reposat en dues activitats: d'una banda, l' anotació de tots els noms que ara es fan servir al terme municipal de Soses i, de l'altra, la recerca de documentació antiga per trobar aquells noms que han caigut en desús. Un cop recollits tots els noms de lloc hem elaborat una fitxa monogràfica, que són el cos central de l'estudi, per cadascun dels topònims establerts on hi hem fet constar: una descripció del topònim en qüestió; documentació antiga (en els casos que n'hem trobat); l'origen etimològic; la pronúncia; i la classificació semàntica, lingüística i morfològica. Finalment, hem realitzats uns gràfics per poder extreure les conclusions pertinents.

The essay that you have in your hands is a study about the toponymy of Soses' municipality. In the following pages you will find a typological inventory and an etymological approximation to the different toponyms found in this village. Firstly, we focused on the task of elaborating all the toponyms. The making of this inventory was based on two activities. On the one hand, writing down all the names that nowadays are used in Soses' municipality. On the other hand, searching ancient documentation to find names which are not used any more. Secondly, once all place names were collected, we elaborated a monographic file to each one of the toponyms. In this file, the following information is recorded: a description of the toponym; ancient documents (in case we found them); the etymological origin; the pronunciation, and the semantic, linguistic and morphological classification. Finally, we analysed some graphics in order to be able to withdraw relevant conclusions.

LLISTAT DE MOTS CLAU: Soses; onomàstica; toponímia; toponomàstica; inventari toponímia; etimologia; semàntica; estrats historicolínigüístics; morfologia; fonètica

ABREVIACIONS UTILITZADES A LES FITXES

Indicacions bibliogràfiques:

- DECat: *Diccionari etimològic i complementari de la llengua catalana*, de J. Coromines (1980-2001)
- AlcM: *Diccionari català – valencià – balear* d' A. M. Alcover i F. de B. Moll (1930-1962)
- Al.: *Diccionari de Nombre Propios*, José M. Albaigés (1984)
- F.B.Moll : *Els llinatges catalans. Catalunya, País Valencià, Illes Balears*, de Francesc de B.Moll (1959).
- Domingo: *Els noms de les formes de relleu*, de Carles Domingo i Francàs (1997)
- DIEC: *Diccionari de l'Institut d'Estudis Catalans* (2007)

Abreviacions utilitzades en la classificació lingüística:

A àrab

C català

Ca català < àrab

Castellà (NP) castellà (nom personal)

Català (NP) català (nom personal)

Ce català < espanyol

Cf català < francès

Cg català < germànic

Ci català < indoeuropeu

Cl català < llatí

Cp català < preromà

G germànic

P preindoeuropeu

Abreviacions utilitzades en la classificació morfolègica:

N simple: nom (substantiu)

NP simple: nom personal

NP (hipocorístic): nom personal (hipocorístic)

INTRODUCCIÓ

Introducció a la disciplina

L'objectiu dels estudis onomàstics és la recopilació dels noms propis que, sovint, són noms comuns que han adquirit categoria de propis; i l'estudi, en una etapa posterior, per descobrir-ne la seva significació i el seu origen. Per tant, l'onomàstica és una disciplina que cau de ple en el camp de la lingüística però, al mateix moment, entronca amb els camps de la geografia, la topografia, la història i l'arqueologia del país.

El començament dels estudis onomàstics, amb una sistematització científica, van començar a desenvolupar-se a mitjans del segle XIX quan els estudis lingüístics es van començar a enfocar amb unes bases sòlides. A Alemanya, Förstemann va publicar el seu primer treball el 1863; seguidament, a França, el 1864, apareix una obra de Houzé i, el 1867, una altra de Quicherat. A partir d'aquestes publicacions, l'interès pels noms de lloc en relació amb la lingüística es va augmentar i estendre. La culminació d'aquest procés es va produir l'any 1938 amb el I Congrés de Toponímia i Antroponímia, celebrat a París, amb assistència d'un centenar d'universitaris de 21 països.

Als Països Catalans, el primer que es va interessar per l'onomàstica va ser el doctor Josep Balari i Jovany, filòleg i historiador, catedràtic de llengua grega a la Universitat de Barcelona i autor d'unes normes ortogràfiques del català. Balari va fer una primera irrupció en aquest camp, el 1877, amb un estudi etimològic dels noms de cims de muntanyes i el 1897 va guanyar el premi Martorell amb la seva obra titulada *Orígenes Históricos de Cataluña* que conté una anàlisi de documents catalans de l'època comtal, del segle IX al XII, amb la finalitat de trobar l'etimologia i la interpretació dels noms de lloc. Simultàniament, altres estudiosos del país començaven, també, a tractar qüestions relacionades en aquest àmbit: Salvador Sanpere i Miquel; mossèn Joan Segura; i Cels Gomis. També han realitzat estudis onomàstics celebrats tan destacades com mossèn Antoni Maria Alcover i Francesc de Borja Moll; el doctor Antoni Griera; Manuel de Montoliu; Francesc Carreras i Candi; el doctor Joaquim Miret i Sans; el doctor Antoni Badia i Margarit; el doctor Enric Moreu-Rey; i cal posar el Dr. Joan Coromines a la cúpula dels estudis en l'àmbit de l'onomàstica.

La toponímia, doncs, és una branca de l'onomàstica que estudia els noms de lloc – accidents geogràfics, partides, elements hidrogràfics, orografia, carrers, etc. – i en cerca l'origen a través de la documentació escrita i de la pronúncia oral. Aquest àmbit de l'onomàstica ens proporciona informació sobre l'evolució de la llengua i de l'entorn; a més, ens dona informació tant del paisatge d'avui com del passat. Cal precisar, però, la

diferència entre la *toponímia* i la *toponomàstica*. D'una banda, la toponímia és la disciplina que té per objecte l'estudi dels noms de lloc. En canvi, la toponomàstica és la disciplina que estudia l'aspecte etimològic d'aquests noms¹.

Cal tenir present que els topònims són noms propis, com els noms personals, i que la seva funció és identificar una realitat en unes circumstàncies concretes i no pas significar. Ara bé, no podem negar que molts noms propis són transparents i, per tant, deixen entreveure la motivació que els va fer néixer. És precisament perquè els topònims identifiquen però no signifiquen que ens trobem amb la principal dificultat de la toponímia: els topònims ens presenten solament una forma fònica i un referent. La forma fònica és el resultat de les modificacions sofertes en el transcurs dels anys per la forma originària. Amb l'ajut de les lleis d'evolució fonètica es poden reconstruir un o més ètimons possibles, però l'absència de significat ens impedeix sovint de triar amb seguretat entre les diverses hipòtesis. Per tant, la toponomàstica necessita servir-se de les eines i del cabal de dades que la lingüística i la filologia han recaptat².

---

¹ *Toponímia de Betesa*. Xavier Terrado; pàg. 23; IEI. (1992)

² *Toponímia de Betesa*. Xavier Terrado; pàg. 24; IEI. (1992)

Introducció metodològica

L'objectiu d'aquest treball és recollir amb exhaustivitat la toponímia del terme municipal de Soses (Segrià) per poder estudiar el seu origen; el seu significat; la seva estratificació històrica, cosa que suposa la presència de diferents bases lingüístiques; i les diverses formes morfolèxiques en què estan compostos els topònims. La base del present treball ha estat el material recollit mitjançant enquesta directa. Les fonts escrites, quan hem tingut la sort de disposar d'elles, solament ens han ajudat a la interpretació d'alguns casos dubtosos. Sóc conscient que en tota investigació toponímica les fonts escrites han de tenir un lloc fonamental i, per tant, crec que és un dels aspectes de què s'hauria d'ocupar amb molt més deteniment i en funció d'un objectiu més ambiciosos un possible futur projecte continuador del present treball. Els informants que ens han ajudat a recollir els topònims han estat, bàsicament, pagesos: gent que coneix amb molta precisió cadascun dels racons que la nostra terra ens ofereix. Vam aprofitar també durant la recollida del topònims per fer *excursions* per tot el terme per poder veure i trepitjar cadascun dels topònims que estàvem recollint.

El topònims els hem escrit amb l'ortografia del català normatiu. Solament ens hem pres una llibertat: mantenir les formes de l'article definit *lo / los*.

Per tal d'assolir l'objectiu suara esmentat, hem establert d'entrada una sèrie d'objectius operatius encaminats a conformar una bona visió final. Aquests objectius operatius han estat: a) formar un corpus toponímic del terme municipal de Soses b) analitzar monogràficament cada topònim recollit en el corpus per poder determinar-ne l'origen etimològic i la tipologia semàntica, lingüística i morfolèxica c) fer un recompte de les dades obtingudes a partir dels casos estudiats – mitjançant gràfics.

Un cop hem tingut el corpus toponímic establert, amb el material que hem aconseguit hem realitzat una fitxa monogràfica per a cada topònim. Cadascuna d'aquestes fitxes estan formades per diferents apartats

- **Element:** s'especifica quin tipus d'element toponímic s'estudia (partida; subpartida; propietat; mas; granja; element hidrogràfic; construcció; magatzem; església; ermita; jaciment arqueològic; orografia; o toponímia urbana).
- **Descripció:** es fa una petita explicació sobre la localització del topònim i s'esmenta alguna particularitat del topònim en qüestió, si la té.
- **Documentació:** aquest és un apartat que no es troba en totes les fitxes. Solament hem posat aquest apartat quan hem trobat documentació antiga d'alguns dels topònims que estudiem.

- Origen etimològic: es realitza un estudi etimològic de cadascun dels topònims recollits. Per dur a terme aquesta tasca hem consultat el *Diccionari Etimològic i Complementari de la Llengua Catalana (DECat)* i l'*Onomasticon Cataloniae* de Joan Coromines, per una banda i, per l'altra, el *Diccionari de Nombres de Persones* de José Ma. Albaigés Olivart; *Els Llinatges Catalans* de Francesc de B. Moll; i el *Diccionari català-valencià-balear* d'Alcover-Moll. Tanmateix, en alguns casos hem hagut de formular nosaltres mateixos algunes hipòtesis etimològiques per absència del cas en qüestió en les obres de referència.
- Pronúncia: es fa la transcripció fonètica, mitjançant l'alfabet fonètic internacional (AFI).
- Classificació: en aquest apartat es realitzen tres tipus diferents de classificació:
  - a. Classificació semàntica: s'especifica quina mena de significació tenia cada topònim en l'origen, és a dir, s'intenta esbrinar allò que el motivà. En aquest apartat agrupem els topònims semànticament anàlegs: activitat humana; antropotopònims; hidrotopònims; fitotopònims; orotopònims; situació geogràfica; construccions; referències històriques; qualitat del terreny; hagiotopònims; i zootopònims.
  - b. Classificació dels estrats historicolingüístics: s'especifica la tipologia historicolingüística de cada topònim.
  - c. Classificació morfolèxica: s'especifica de cada topònim els elements morfològics que el componen: el lexema i els afixos. Amb aquest anàlisi podem observar quin predomini hi ha d'uns determinats tipus lèxics i veure la possible regularització dels processos de derivació i composició. Tanmateix, també trobem molt freqüentment, el tipus lèxic senzill que s'indica amb *N simple*.

Un cop realitzades cadascuna de les fitxes monogràfiques de cada topònim hem analitzat els resultats obtinguts en l'apartat *classificació*. Hem realitzat un gràfic amb les dades obtingudes en la classificació semàntica; un gràfic amb les dades obtingudes en la classificació lingüística; i un gràfic amb les dades obtingudes amb la classificació morfolèxica per poder fer una valoració i extreure unes conclusions de totes les dades que havíem recollit i analitzat.

Introducció local

El terme municipal de Soses té una superfície de 30,3 quilòmetres quadrats i està situat en el límit occidental de la comarca del Segrià a 13 km de Lleida baixant per la ribera del riu Segre, al costat de terres aragoneses. El terme municipal d'Alcarràs, al nord, el d'Aitona, al sud, a l'oest el de Fraga, i a l'est, el de Torres de Segre, confronten amb el de Soses.

Soses té accés per diverses vies de comunicació: des de l'autopista A-2, i, conduint des de Lleida per la N-II i desviant-se cap al sud, per la carretera local LP-7041.

Al terme municipal es poden diferenciar dues grans unitats de relleu. D'una banda, a la part de llevant, s'estén la zona al·luvial fèrtil del riu regada per la sèquia de Remolins; de l'altra, a la resta, s'estén la zona de plataformes seccionades en plans i turons que separen les conques del Segre i del Cinca (Serra Pedregosa) regades per sèquies derivades del canal d'Aragó i Catalunya.

El terme comprèn el poble i cap de municipi de Soses i l'antic despoblat de Gebut, d'origen islàmic. Travessa la part septentrional del terme l'autovia A-2, i molt a prop del poble passa l'autopista AP-2, que té una sortida dins el municipi. Una carretera local comunica el poble amb la N-IIa i Aitona.

El clima de Soses és de tipus mediterrani continental, caracteritzat per una amplitud tèrmica notable i per la manca de pluges. La manca d'humitat d'aquesta zona, que ajuda a incrementar-ne l'aridesa, ve determinada per la barrera que representen les muntanyes a la penetració dels vents humits d'origen marítim, mentre que els vents freds i eixuts que baixen dels Pirineus ajuden a extreure les temperatures. La pluviositat, escassa i irregular, se situa entre els 300 i 425 mm de pluja anuals.

El tret físic més característic de la localització del terme de Soses és la seva ubicació en l'ampla conca on es troben les terrasses quaternàries formades per al·luvions del riu Segre, conca que marca el punt més baix de les terres de l'interior de Catalunya. El riu travessa suaument les plataformes situades entre 80 i 90 metres i 50 i 60 metres sobre el nivell del mar, mentre que, a banda i banda, s'estenen altres terrasses més allunyades del riu, solcades per turons o tossals d'altituds reduïdes que trenquen la uniformitat del paisatge.

A Soses es poden diferenciar dos tipus d'*hidrografies*: d'una banda, a la part de llevant, s'estén la zona al·luvial fèrtil del riu i el pla del Segrià que es rega mitjançant la sèquia de Remolins; de l'altra, a la resta s'estén la zona de plataformes seccionades en plans i turons que separen les conques del Segre i del Cinca (Serra Pedregosa), regada per sèquies derivades del canal d'Aragó i Catalunya.

Les dades de població més antigues són de mitjan segle XIV quan el foguejament del 1358 donava 47 focs a Soses i 51 focs a Gebut. Segons el foguejament del 1365 Soses tenia 72 focs i en el de 1378 en figuren 44. A mitjan segle XVI hi havia 30 focs (1553). La població moderna, gràcies als regadius, es mantingué en una tendència positiva. Augmentà notablement al segle XVIII quan es va passar de 89 habitants el 1718 als 293 habitants el 1787. L'increment encara va ser més elevat al llarg del segle XIX quan es va arribar a 938 habitants l'any 1860. L'any 1900 es superen ja els 1000 habitants i el 1930 se'n registren 1262. La població va experimentar un creixement sostingut a partir de la segona meitat del segle XX (1373 habitants el 1960; 1411 habitants el 1970; 1497 el 1975 i 1503 habitants 1981). El creixement ha anat mantenint-se positiu fins a l'actualitat que s'enregistren, aproximadament uns 1600 habitants.

La terra conreada ocupa gran part de la superfície municipal i el regadiu representa la major part de la zona de conreus, amb predomini dels arbres fruiters. El segon conreu més destacat són els cereals, sobretot l'ordi i el blat.

Si seguim l'etimologia que explica Coromines a l' *Onomasticon Cataloniae*, el topònim *Soses* probablement no és sinó la fixació toponímica del plural del fitotopònim *sosa*, que sembla tenir origen aràbic (*sawda* “negrosa”) i correspon a la *barrella*, mata de la qual s'extreu certament la sosa o mineral sòdic (*Onom. Cat. VII, 171a8 – 27*)

FITXES MONOGRÀFIQUES

001

Acampador, camí de l'

ELEMENT: camí

DESCRIPCIÓ: Camí situat al nord del terme a uns 2 quilòmetres del municipi de Soses. Comunica des del *camí de Vilanova* fins a la *partida de l'Acampador*. També anomenat *camí de la Pleta*.

ORIGEN ETIM.: Es tracta d'un mot derivat de la paraula *camp* provinent del llatí CAMPUS “plana, planura”, “terra extensa fora de poblat” (*DECat, II, 460a57*). El mot *acampador* en l'origen tenia un sentit pastoral: era un indret on era lícit de deixar *acampar* o jaure el bestiar – normalment de nits com en una pleta – (*DECat, II, 462a16*).

PRONÚNCIA: [akampa'do]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: activitat humana – agricultura
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: N simple (prèviament derivat: [prefix+lexema+infix+sufix]
[a+camp+a+dor])

Acampador, l'

ELEMENT: subpartida

DESCRIPCIÓ: Situada al nord-est del terme a uns tres quilòmetres de Soses.

ORIGEN ETIM.: Es tracta d'un mot derivat de la paraula *camp* provinent del llatí CAMPUS “plana, planura”, “terra extensa fora de poblat” (*DECat, II, 460a57*). El mot *acampador* en l'origen tenia un sentit pastoral: era un indret on era lícit de deixar *acampar* o jaure el bestiar – normalment de nits com en una pleta – (*DECat, II, 462a16*).

PRONÚNCIA: [akampa'do]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: activitat humana – agricultura
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: N simple (prèviament derivat: [prefix+lexema+infix+sufix]
[a+camp+a+dor])

003

Adrià Casals, mas de l'

ELEMENT: mas

DESCRIPCIÓ: Situat a la *partida del Gebuts*.

ORIGEN ETIM.: El nom de persona *Adrià* és un derivat del nom de família llatí HADRIANUS “nascuts a Adria”, localitat en altres temps a la vora del mar Adriàtic al què va donar nom (*Al.*, pàg. 26). D'altra banda, el cognom *Casals* prové del substantiu *casal* “casa gran” (*B. Moll*, pàg. 211).

PRONÚNCIA: [aðri'a ka'zals]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: compost [NP simple + cognom] [adrià + casals]

004

Aguasil, torreta de l'

ELEMENT: torreta

DESCRIPCIÓ: Petita construcció agrícola destinada a guardar petits estris. Situada a la *partida del Sots*.

ORIGEN ETIM.: El substantiu *aguasil* (normativament *agutzil*) s'ha fixat toponímicament. Aquest mot prové de l'àrab *wazîr* "ministre", "visir", de l'arrel *w-z-r* "suportar un pes", "encarregat d'una feixuga missió" (*DECat, I,193b21*).

PRONÚNCIA: [aɾwa'zi]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: activitat humana - oficis
- Lingüística: Ca català < àrab
- Morfolèxica: N simple

Aguiló, torre

ELEMENT: torre

DESCRIPCIÓ: Situat a la *partida del Sots*. És una petita construcció que s'utilitza per guardar estris agrícoles; anys enrere es feia servir com a vivenda familiar.

ORIGEN ETIM.: Pot ser una fixació toponímica provinent del nom llatí AQUILO, “nord” o “vent del nord”. Tanmateix, també podria ser un derivat d'*àguila* del nom llatí AQUILA (*DECat, I,82a43*). Segurament, però, aquest topònim no prové de cap d'aquestes dues etimologies sinó que ve del cognom *Aguiló*. Aquest cognom prové del cognom llatí AQUILONE, derivat de AQUILA “àguila” o de *AQUILUS (*B. Moll, pàg. 60*).

PRONÚNCIA: [ˌtoɾeʎiˈto]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: cognom

Aigua potable, pantà de l'

ELEMENT: elem. hidro. - pantà

DESCRIPCIÓ: Situat al nord-oest del terme municipal, a la *partida dels Gebuts*; gairebé en el límit del terme confrontant amb el de Fraga. És una construcció per emmagatzemar aigua destinada al consum humà. Aquest pantà també s'anomena *pantà potable de Soses* o bé, *pantà del Poble*.

ORIGEN ETIM.: Fixació toponímica formada pels mots: *aigua* i *potable*. El substantiu *aigua* és un mot que prové del llatí AQUA (*DECat, I,90b8*). Per l'altra banda, l'adjectiu *potable* és una paraula que prové del mot llatí POTABILIS que, alhora, és derivat de POTARE "beure un líquid, abeurar-se'n" (*DECat, VI, 762a41*).

PRONÚNCIA: ['ajɾwɛ po'taβlə]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: hidrotopònim - artificial
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: compost [nom + adj.] [aigua + potable]

007

Aigua, dipòsit de l'

ELEMENT: elem. hidro. - dipòsit

DESCRIPCIÓ: Situat al nord-est, aproximadament a 1 quilòmetre del poble. És una construcció de formigó elevada sobre el terreny que estava destinada a emmagatzemar l'aigua per al consum humà. Actualment està en desús. És una construcció datada de principis del segle XX.

ORIGEN ETIM.: El substantiu *aigua* és un mot que prové del llatí AQUA (*DECat, I, 90b8*).

PRONÚNCIA: [ˈajɾwɛ]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: hidrotopònim - artificial
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: N simple

008

Aitona, racó d'

ELEMENT: orografia - racó

DESCRIPCIÓ: Petita parcel·la de terra situada a la *subpartida del Gebut de Baix*, a prop del *riu Segre*; a l'antic terme del Gebut.

ORIGEN ETIM.: Topònim derivat del nom àrab *az- zäitûna* "les oliveres". L'evolució d'aquest topònim va ser: *Azäituna* a *Aeitona* i, finalment, va evolucionar a *Aitona* (*Onom. Cat., II, 46b19*).

PRONÚNCIA: [aj'tonɛ]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: fitotopònim
- Lingüística: A àrab
- Morfolèxica: corònim

009

Aitona, sèquia d'

ELEMENT: elem. hidro. - sèquia

DESCRIPCIÓ: Sèquia cavada sobre el terreny. Discorre de l'est a l'oest en paral·lel al riu Segre i a la carretera de Seròs. Aquesta sèquia proporciona el reg al terme municipal d'Aitona i al de Seròs. També s'anomena *Sèquia Major*.

ORIGEN ETIM.: Topònim derivat del nom àrab *az- zäitûna* "les oliveres". L'evolució d'aquest topònim va ser: *Azäituna* a *Aeitona* i, finalment, va evolucionar a *Aitona* (*Onom. Cat., II, 46b19*).

PRONÚNCIA: [aj'tonɛ]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: fitotopònim
- Lingüística: A àrab
- Morfolèxica: corònim

010

Ajuntament, plaça de l'

ELEMENT: top. urbana - plaça

DESCRIPCIÓ: Plaça situada al centre de Soses. Fins a mitjan segle XX era una plaça tancada on destacava l'església, l'Ajuntament i la casa parroquial. Actualment, oberta cap al sud, dóna accés al *carrer Sindicat*.

ORIGEN ETIM.: *Ajuntament* ve del verb *ajuntar*, del mot llatí JUNGERE “ajuntar” (*DECat, IV, 923a51*).

PRONÚNCIA: [aʒunta'men]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: construcció – activitat humana
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: N simple (derivació prèvia: [prefix + lexema + sufix] [a + junt + ar])

Amadeu Roig, granges de l'

ELEMENT: granges

DESCRIPCIÓ:. Conjunt de granges de ramat porcí i boví situades al límit del terme municipal de Soses, topant amb el terme de Vilanova que pertany al municipi de Torres de Segre. A l'est de Soses.

ORIGEN ETIM:. *Amadeu* prové del mot llatí AMADEUS “amor a Déu” (*Al.*, pàg. 34). El cognom *Roig* prové del mateix adjectiu *roig* “vermellós” (*B. Moll*, pàg. 277).

PRONÚNCIA: [ama'ðew 'rotʃ]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: compost [NP simple + cognom] [amadeu + roig]

Amadeu de la Maria Serra, mas de l'

ELEMENT: mas

DESCRIPCIÓ:. Construcció destinada a l'activitat agrícola i ramadera; situat a la *partida los Fondos*.

ORIGEN ETIM.: El nom propi *Andreu* prové del grec *Andrós*, *ander* "l'home, viril" (*Al.*, pàg. 34). El nom *Maria* és la derivació del nom hebreu *Míriam*, a través de *Maryam* (*Al.*, pàg. 170). D'altra banda, el cognom *Serra* prové del substantiu *serra* "cadena de muntanyes" (*B. Moll*, pàg. 204)

PRONÚNCIA: [an'drew de la ma'rie 'serɛ]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: compost [NP simple + SPrep. (prep. + art. + renom (N simple + cognom)] [amadeu + (de + la + maria + rosa)]

Àngel de la Pleta, mas de l'

ELEMENT: mas

DESCRIPCIÓ: Construcció destinada a guardar el bestiar oví. Situada a la *partida de la Vall de Tigo*.

ORIGEN ETIM.: El NP *Àngel* és un nom típicament cristià. Originat en grec *Agelos* “missatger, àngel” i després llatinitzat en ANGELUS (*AlcM*). El substantiu *pleta* “lloc tancat per recollir el bestiar en muntanyes o en els camps” és un mot provinent d’una base *PLICTA, sense dubte contracció de (AP)PLICITA, antic participi del llatí PLICARE o APPLICARE, probablement amb el sentit de conjunt de fustes vinclades, o pedres aplicades a d’altres, per formar la tanca (*DECat, VI, 611A39*).

PRONÚNCIA: [‘aŋʒel de la ‘pletə]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP) + Cl català < llatí
- Morfològica: compost [NP simple + SPrep. (prep. + art + nom)] [àngel + (de + la + pleta)]

Àngel, camí de l'

ELEMENT: camí

DESCRIPCIÓ: Camí que dóna accés a la *Pleta de l'Àngel* i a la finca que l'envolta. Situat a la *partida dels Gebuts*.

ORIGEN ETIM.: El NP *Àngel* és un nom típicament cristià. Originat en grec *Agelos* “missatger, àngel” i després llatinitzat en ANGELUS (*AlcM*).

PRONÚNCIA: [ˈaŋʒeɫ]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim- autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: NP simple

015

Àngel, mas de l'

ELEMENT: mas

DESCRIPCIÓ: Petit edifici d'ús agrícola i, anys enrere, vivenda familiar. Situat a la *partida dels Gebuts*.

ORIGEN ETIM.: El NP *Àngel* és un nom típicament cristià. Originat en grec *Agelos* “missatger, àngel” i després llatinitzat en ANGELUS (*AlcM*).

PRONÚNCIA: [ˈaŋʒeɫ]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropòtopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: NP simple

Àngel, pleta de l'

ELEMENT: pleta

DESCRIPCIÓ: Petit edifici on es guardava el bestiar. Situat a la *partida dels Gebuts*.ORIGEN ETIM.: El NP *Àngel* és un nom típicament cristià. Originat en grec *Agelos* “missatger, àngel” i després llatinitzat en ANGELUS (*AlcM*).PRONÚNCIA: [ˈaŋʒet]CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: NP simple

017

Àngel, vall de l'

ELEMENT: orografia - vall

DESCRIPCIÓ: Vall de grans dimensions situada al nord del terme. El nom li ve donat pel propietari.

ORIGEN ETIM.: El NP *Àngel* és un nom típicament cristià. Originat en grec *Agelos* “missatger, àngel” i després llatinitzat en ANGELUS (*AlcM*).

PRONÚNCIA: [ˈaŋʒeɫ]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim- autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: NP simple

018

Anglada, carrer d'

ELEMENT: top. urbana - carrer

DESCRIPCIÓ: Carrer transversal que dóna accés al *carrer Major*, per una banda, i, per l'altra, al *carrer Soledat*. El nom li ve donat pel cognom d'una antiga professora que va estar a Soses.

ORIGEN ETIM.: El cognom *Anglada* prové del mot llatí *ANGULATA "raconada" (*B. Moll, pàg. 186*).

PRONÚNCIA: [aŋ'glaðɛ]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - forà
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: cognom

Ànimes, camí de les

ELEMENT: camí

DESCRIPCIÓ: Antic camí principal que comunica amb Aitona. Antigament era un dels accessos a Catalunya des d'Aragó; actualment és simplement un camí d'ús agrícola. També rep el nom de *Camí del Diable*.

ORIGEN ETIM.: Topònim motivat a través d'una connotació religiosa fruit de la superstició. El substantiu *ànimes* prové del mot llatí ANIMA “l'aire, alè, buf” en el seu sentit més primitiu. Al costat d'ANIMA existia, també, el mot llatí ANIMUS, l'ús del qual va decaure fortament en llatí vulgar, com a mot de sentit més abstracte, més aviat “esperit, embranzida espiritual” (*DECat, I, 318b28*).

PRONÚNCIA: [ˈanimes]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: activitat humana – connotacions religioses
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: N simple

Antic de la Clamor, camí

ELEMENT: camí

DESCRIPCIÓ: Camí situat a l'antic terme del Gebut. Dóna accés a *la Clamor*, un curs d'aigua que travessa el terme de nord a sud desembocant al *riu Segre*. Aquest camí limita amb el terme d'Aitona.

DOC.: *Clamor* (1089); *Clamor d'Almacelles* (1122-1123); *Clamore* / *ipsa Clamor* (1170); *illam Clamore* (1173); *Clamore* (1212); *Clamor d'Almacelles* (1300). apud Turull (2007), s.v

ORIGEN ETIM.: Topònim compost per l'adjectiu *antic* i un sintagma nominal amb el substantiu *clamor*. D'una banda, l'adjectiu *antic* prové del llatí ANTICUS. Trobem una altra teoria etimològica que admet fins i tot que l'única forma primitiva en llatí fou, no sols ANTICUS sinó també un femení ANTICA, derivat preliterari de ANTE “abans”, amb un sentit com “anterior, del temps d'abans” (*DECat, I, 327a42*). D'altra banda, el substantiu *clamor* prové del mot llatí CLAMORE “clamor” en el sentit de “remor clamorosa d'una avinguda d'aigua” (*DECat II, 730b49*).

PRONÚNCIA: [an'tig de la kla'mo]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: hidrotopònim – referència històrica
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: compost [adj. + SPrep. (prep. + art. + nom)] [antic + (de + la clamor)]

Aragó i Catalunya, canal d'

ELEMENT: elem. hidro. - canal

DESCRIPCIÓ: Construcció d'aigua soterrada i a cel obert. Abasteix el reg a dos tercers parts del terme municipal. Travessa el terme de nord a sud.

ORIGEN ETIM.: Topònim format per dos corònims. D'una banda, l'etimologia del NL *Catalunya* és incerta. El noms *Catalunya* i *català*, o les seves variants, no apareixen documentats abans del segle XII. En documents escrits en llatí durant la baixa edat mitjana, apareix el nom de *Catalunya* amb les formes *Catalaunia*, *Cathalaunia*, *Catalonia*. Els primers documents escrits en català on apareix aquest nom (segle XIII), presenten ja la forma actual: *Catalu(n)ya*. S'han desenvolupat moltes discussions sobre l'origen d'aquesta etimologia però cap d'elles han deixat satisfetes els lingüistes. L'únic que podem dir d'una manera clara és que la base remota del nom *Catalunya* és encara desconeguda; com a base pròxima hem de partir d'una formació romànica o del llatí tardà, *ca(t)talanos* com a nom dels habitants i *Ca(t)talania* com a nom de la regió. L'evolució de *Catalaunia*, dels documents medievals, a *Catalunya* s'explica de moment per influències analògiques (*Onom. Cat. III, 355a1*). De l'altra, *Aragó* ve motivat per l'antic *Regne d'Aragó* el nom del qual prové del riu *Aragón*; d'origen probablement preromà.

PRONÚNCIA: [ara,rojkata'ɫupɛ]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: situació geogràfica - absolut
- Lingüística: C català
- Morfolèxica: compost [corònim + conjunció + corònim] [aragó + i + catalunya]

Argelagar, camí de l'

ELEMENT: camí

DESCRIPCIÓ: Camí que dóna accés a la *subpartida de l'Argelagar*, situada al nord-oest del terme.

ORIGEN ETIM.: Mot d'origen incert. Tot sembla indicar que és el resultat d'arabització d'un ibèric o preromà pirinenc *AIELAGA, canviant primer en *aljelaga* i després en *argelaga*. Segurament es forma per sufixació col·lectiva del nom de la planta *argelaga*, que sembla ser d'origen preromà, potser ibèric (*DECat, I, 377a34*).

PRONÚNCIA: [arʒeɫa'ɾa]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: fitotopònim
- Lingüística: Cp català < preromà
- Morfolèxica: derivat [lexema + sufix] [argelag+ar]

Argelagar, l'

ELEMENT: subpartida

DESCRIPCIÓ: Situada al nord-oest del terme.

ORIGEN ETIM.: Mot d'origen incert. Tot sembla indicar que és el resultat d'arabització d'un ibèric o preromà pirinenc *AIELAGA, canviant primer en *aljelaga* i després en *argelaga*. Segurament es forma per sufixació col·lectiva del nom de la planta *argelaga*, que sembla ser d'origen preromà, potser ibèric (*DECat, I, 377a34*).

PRONÚNCIA: [arʒeɫa'ɾa]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: fitotopònim
- Lingüística: Cp català < preromà
- Morfolèxica: derivat [lexema + sufix] [argelag+ar]

024

Aubet, camí de l'

ELEMENT: camí

DESCRIPCIÓ: Camí que dóna accés a la *partida dels Aubets*; situada al sud-est del terme.

ORIGEN ETIM.: Derivat (-et) del fitònim *aube* < *àlber* (tipus d'arbre, del llatí ALBARUS) (*AlcM*).

PRONÚNCIA: [aw'βet]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: fitotopònim
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: derivat [lexema+ sufix] [aub+et]

Aubets, els

ELEMENT: partida

DESCRIPCIÓ: Partida situada al sud-est del terme; sota la carretera de Seròs.ORIGEN ETIM.: Derivat (-et) del fitònim *aube* < *àlber* (tipus d'arbre, del llatí *ALBARUS*) (*AlcM*).PRONÚNCIA: [aw'βet]CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: fitotopònim
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: derivat [lexema+ sufix] [aub+et(s)]

026

Aurora, mas de l'

ELEMENT: mas

DESCRIPCIÓ: Petita construcció destinada a l'ús agrícola. Situat a la *partida dels Gebuts*.

ORIGEN ETIM.: Topònim motivat a través del NP *Aurora*, del llatí AURORA "l'orient, l'aurora" (*AlcM*).

PRONÚNCIA: [aw'roɾɛ]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: NP simple

Autopista, pont de l'

ELEMENT: construcció - pont

DESCRIPCIÓ: L'autopista A-2 creua Soses d'est a oest i dins el terme hi ha tres ponts per sobre l'autopista: un a l'est; un al centre; i un a l'oest.

ORIGEN ETIM.: *Autopista* és un mot compost [auto + pista]. *Auto* és la forma abreviada d'*automòbil*, un mot compost amb el mot grec *autós* "ell mateix" i el mot llatí *mobile* "movible". D'altra banda, el substantiu *pista* és un mot pres del castellà *pista*. (*AlcM*).

PRONÚNCIA: [awto'pistɛ]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: construcció – comunicacions
- Lingüística: C català
- Morfolèxica: N simple (Compost de formació prèvia a l'ús toponímic [nom + nom] [auto + pista])

Avinganya

ELEMENT: subpartida

DESCRIPCIÓ: Subpartida situada al nord-est del terme; aproximadament a un quilòmetre del poble.

DOC. *Avingania* (1151, 1153); *Avincannes* (1157); *Avinganea* (1173); *Avengania* (1183); *Avingania* (1201); *Avingana* (1272); *Avingania* (1279, 1280); *Venganya* (1447-1448). apud Turull (2007), s.v

ORIGEN ETIM.: De l'àrab *Iben Gāniya*, fórmula antroponímica composta pel genèric *ib(e)n* "fill de" i un nom personal derivat de l'arrel *gni* "produir, ser fèrtil"; en aquest cas fins i tot es pot assenyalar l'epònim probable, que no fóra sinó el reietó àrab de Fraga, *Iben Gania* (segle XIII) (*Onom. Cat. VIII, 75b54*)

PRONÚNCIA: [abiŋ'apɛ]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - històric
- Lingüística: A àrab
- Morfolèxica: compost [nom+ NP]

Bassa de la Vall, la

ELEMENT: partida

DESCRIPCIÓ: Pantà situat al nord del terme, a uns cinc quilòmetres del municipi. Aquest pantà està destinat a l'ús agrícola.

ORIGEN ETIM.: Topònim compost pel substantiu *bassa* i un sintagma nominal amb el substantiu *vall*. Per una banda, *bassa* prové d'un mot considerat preindoeuropeu (segurament ibèric) *BALSA o *BARSA “clota poc fonda en el sòl on es recullen aigües de pluja o de regatge” (*DECat, I, 702a15*). D'altra banda, el substantiu *vall* prové del mot llatí VALLIS “extensió de terreny relativament plana entre muntanyes” (*DECat, IX, 28b41*).

PRONÚNCIA: [ˈbase de la ˈbaʎ]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: hidrotopònim - artificial
- Lingüística: Cp català < preromà + Cl català < llatí
- Morfolèxica: compost [nom + SPrep. (prep. + art. + nom)] [bassa + (de + la + vall)]

Bassa del Xop, pantà de la

ELEMENT: elem. hidro. - pantà

DESCRIPCIÓ: Excavació feta sobre el terreny amb la finalitat de donar de beure al bestiar. Situat al nord del terme, aproximadament a tres quilòmetres del municipi, en la bifurcació entre el *camí Real* i el *camí de les Sarderes Noves*. Actualment està en desús. Pantà conegut també amb el nom *pantà de la Predicadera*.

ORIGEN ETIM.: Topònim compost pel substantiu *bassa* i un sintagma nominal amb el mot *xop*. Per una banda, *bassa* prové d'un mot considerat preindoeuropeu (segurament ibèric) *BALSA o *BARSA “clota poc fonda en el sòl on es recullen aigües de pluja o de regatge” (*DECat, I, 702a15*). D'altra banda, el substantiu *xop* “pollancre” es tracta d'un vell castellanisme, del castellà *chopo* que prové del mot PLOPPU variant vulgar del nom llatí POPULUS (*DECat, IX, 579, a30.*)

PRONÚNCIA: [pan'ta de la, Basal'tʃɔp]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: hidrotopònim – artificial
- Lingüística: Cp català < preromà + Ce català < espanyol
- Morfolèxica: compost [nom + SPrep. (prep. + art + nom)] [bassa + (de + (e)l + xop)]

Bassa del Xop, la

ELEMENT: partida

DESCRIPCIÓ: Partida situada al nord del terme, aproximadament a tres quilòmetres del poble.

ORIGEN ETIM.: Topònim compost pel substantiu *bassa* i un sintagma nominal amb el mot *xop*. Per una banda, *bassa* prové d'un mot considerat preindoeuropeu (segurament ibèric) *BALSA o *BARSA “clota poc fonda en el sòl on es recullen aigües de pluja o de regatge” (*DECat*, I, 702a15). D'altra banda, el substantiu *xop* “pollancre” es tracta d'un vell castellanisme, del castellà *chopo* que prové del mot PLOPPU variant vulgar del nom llatí POPULUS (*DECat*, IX, 579, a30).

PRONÚNCIA: [par'tiðe de la,βasaɫ'tʃɔp]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: hidrotopònim – artificial
- Lingüística: Cp català < preromà / Ce català < espanyol
- Morfolèxica: compost [nom + SPrep. (prep. + art + nom)] [bassa + (de + (e)l + xop)]

Bep del Ponet, mas del

ELEMENT: mas

DESCRIPCIÓ: Construcció destinada a l'ús agrícola situada a la *partida de les Sarderes Noves*; al nord-oest del terme.

ORIGEN ETIM.: *Bep* és un hipocorístic del NP *Josep*, NP hebreu *Yosef* (*Al.*, pàg. 149). El renom *Ponet* és la variant diminutiva de l'hipocorístic *Po* del NP *Josepó*. *Josepó*, a la vegada, és un derivat del NP *Josep*; nom provinent del llatí bíblic (*Albaigés*, pàg. 149).

PRONÚNCIA: [ˌbeβ deɫ poˈnet]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: compost [NP (contracció de *Josep*) + SPrep. (prep. + art. + prenom)] [bep + (de + (e)l + ponet)]

033

Blanco, granja del

ELEMENT: granja

DESCRIPCIÓ: Granja situada al sud-oest del terme.

ORIGEN ETIM.: Topònim motivat pel cognom *Blanco* el qual prové de l'adjectiu *blanc* que prové del germànic comú BLANK “brillant, resplendent”, “blanc” (*B.Moll, pàg. 270*).

PRONÚNCIA: [ˈb̞l̞aŋko]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Castellà (NP)
- Morfolèxica: cognom

Boga, braçal de la

ELEMENT: elem. hidro. - braçal

DESCRIPCIÓ: Transcorre del nord al sud fins a l'est del terme. Situat a la *partida de les Bogues*.

ORIGEN ETIM.: No havent-hi etimologia romànica a la vista, ni cap ètímon llatí concebible, l'àrea d'un mot així, no podríem pensar en una etimologia que no fos preromana; però d'altra banda, una etimologia preromana no és versemblant que pugui explicar directament una idea abstracta com la de "límit o frontera entre dos termes". Hi ha hagut, doncs, força acord a creure que el basc *muga* sigui l'origen de les diverses variants del mot. No es dubta, doncs, que la seva etimologia sigui basca (*DECat, II, 30b1*).

PRONÚNCIA: [ˈboɾɛ]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: situació geogràfica - relatiu
- Lingüística: Cp català < preromà
- Morfolèxica: N simple

Boga, camí de la

ELEMENT: camí

DESCRIPCIÓ: Camí que comença quan s'acaba el *camí de les Vinyes*. Transcorre fins al terme d'Alcarràs travessant tota la *partida les Bogues*.

ORIGEN ETIM.: No havent-hi etimologia romànica a la vista, ni cap ètimon llatí concebible, l'àrea d'un mot així, no podríem pensar en una etimologia que no fos preromana; però d'altra banda, una etimologia preromana no és versemblant que pugui explicar directament una idea abstracta com la de "límit o frontera entre dos termes". Hi ha hagut, doncs, força acord a creure que el basc *muga* sigui l'origen de les diverses variants del mot. No es dubta, doncs, que la seva etimologia sigui basca (*DECat, II, 30b1*).

PRONÚNCIA: [ˈboɾɛ]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: situació geogràfica - relatiu
- Lingüística: Cp català < preromà
- Morfolèxica: N simple

Bogues, les

ELEMENT: partida

DESCRIPCIÓ: Partida situada al nord-est del terme. Aproximadament a uns dos quilòmetres del poble.

ORIGEN ETIM.: No havent-hi etimologia romànica a la vista, ni cap ètimon llatí concebible, l'àrea d'un mot així, no podríem pensar en una etimologia que no fos preromana; però d'altra banda, una etimologia preromana no és versemblant que pugui explicar directament una idea abstracta com la de "límit o frontera entre dos termes". Hi ha hagut, doncs, força acord a creure que el basc *muga* sigui l'origen de les diverses variants del mot. No es dubta, doncs, que la seva etimologia sigui basca (*DECat, II, 30b1*).

PRONÚNCIA: [ˈboɾes]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: situació geogràfica - relatiu
- Lingüística: Cp català < preromà
- Morfolèxica: N simple

Braçalet, sèquia lo

ELEMENT: elem. hidro. - sèquia

DESCRIPCIÓ: Es tracta d'un braç de la *sèquia de Remolins*. Transcorre d'est a oest (des de la carretera de Torres de Segre fins a Soses).

ORIGEN ETIM.: Aquest mot és un diminutiu del mot *braçal* que a la vegada és un derivat de *braç* que prové del llatí BRACCHIUM (*II, 185b59*). Molt estès en les zones de gran regadiu és l'ús de *braç* per a un rec, sequieta o canal de certa entitat; és d'aquí d'on deriva *braçal*.

PRONÚNCIA: [brasa'let]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: hidrotopònim - artificial
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: derivat [lexema + sufix] [braçal + et]

Bufarres Noves, camí de les

ELEMENT: camí

DESCRIPCIÓ: Enllaça el *camí del Fondos* amb el *camí de les Bufarres Velles*.

ORIGEN ETIM.: Tot sembla indicar que el mot *bufarres* sigui un derivat del verb *bufar* el qual prové directament de l'onomatopeia BUFF- d'aquest mateix significat (*DECat, II, 319a50*). D'altra banda, l'adjectiu *noves* prové del mot llatí NOVUS, -A "ser nou" (*DECat, V, 972a30*).

PRONÚNCIA: [bu'farez 'nɔβes]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: orotopònim
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: compost [nom (lexema + sufix) + adj.] [(bufa + r(es)) + noves]

Bufarres Velles, camí de les

ELEMENT: camí

DESCRIPCIÓ: Enllaça el *camí de les Bufarres Noves* amb el *camí de la Predicadera*.

ORIGEN ETIM.: Tot sembla indicar que el mot *bufarres* sigui un derivat del verb *bufar* el qual prové directament de l'onomatopeia BUFF- d'aquest mateix significat (*DECat, II, 319a50*). D'altra banda, l'adjectiu *velles* prové del llatí VETULUS “de certa edat, que velloteja”, que en llatí vulgar va substituir VETUS, -ERIS “vell”, del qual aquell havia estat diminutiu (*IX,85b30*).

PRONÚNCIA: [bu'farez 'beles]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: orotopònim
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: compost [nom (lexema + sufix) + adj.] [(bufa + r(es)) + belles]

Bufarres, les

ELEMENT: partida

DESCRIPCIÓ: Situada al nord-est del terme. Aproximadament a un quilòmetre del poble.

ORIGEN ETIM.: Tot sembla indicar que el mot *bufarres* sigui un derivat del verb *bufar* el qual prové directament de l'onomatopeia BUFF- d'aquest mateix significat. A aquesta arrel *buf* s'afegeix el sufix *-arra(es)* (*DECat, II, 319a50*).

PRONÚNCIA: [bu'fares]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: orotopònim
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: derivat [lexema + sufix] [buf+arra(es)]

Ca la Júlia, granja de

ELEMENT: granja

DESCRIPCIÓ: Granja situada a la *partida de los Fondos* a dos quilòmetres del municipi; al nord del terme. Granja de bestiar porcí. També anomenada *granja del David de la Júlia*.

ORIGEN ETIM.: Renom format a partir del NP Júlia, femení de Juli, nom llatí, portat per molts personatges de la Roma antiga. El més famós, J. Cèsar, polític i militar del segle I a.c. Derivat de *Iulus*, llegendari fill d'Enees, del qual es considerava descendent de la família Júlia. També s'aplica als noms dels nascuts el setè més de l'any que, a la vegada, va agafar el nom del mateix personatge (*Al.*, pàg. 150).

PRONÚNCIA: [ˌkaʎə ˈxuljɛ]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antopotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: renom

Cabanals, camí (d)els

ELEMENT: camí

DESCRIPCIÓ: Té accés des de la carretera local LP-7041 fins al *camí de les Bogues* (en direcció a Alcarràs). Situat a la *partida dels Cabanals*.

ORIGEN ETIM.: Fixació toponímica a partir del substantiu *cabana*, del llatí CAPPANA, mot tardà en llatí, de procedència forastera i d'origen incert, probablement indoeuropeu, però potser no cèltic. En el sentit primitiu una *cabana* era un petit edifici muntanyenc per al pastor, o petita construcció per als conreadors en paratges rústics (*DECat, II, 365b11*).

PRONÚNCIA: [kaba'naʎs]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: construcció
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: derivat [lexema + sufix] [caban + al(s)]

Cabanals, los

ELEMENT: partida

DESCRIPCIÓ: Partida situada a l'est del terme; pràcticament tocant el nucli urbà del municipi.

ORIGEN ETIM.: Probablement és un topònim format a partir del substantiu *cabana*, del llatí CAPPANA, mot tardà en llatí, de procedència forastera i d'origen incert, probablement indoeuropeu, però potser no cèltic. En el sentit primitiu una *cabana* era un petit edifici muntanyenc per al pastor, o petita construcció per als conreadors en paratges rústics (*DECat, II, 365b11*).

PRONÚNCIA: [kaba'naʎs]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: construcció
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: derivat [lexema + sufix] [caban + al(s)]

Cabanyanes, camí de les

ELEMENT: camí

DESCRIPCIÓ: Camí que transcorre d'est a oest. Delimita la part del nord del terme municipal de Soses amb el terme de Fraga. Aquest camí també s'anomena *Camí de la Cabanyera*.

ORIGEN ETIM.: Topònim format, segurament, de la derivació de *cabanya* del llatí CAPPANA, mot tardà en llatí, de procedència forastera i d'origen incert, probablement indoeuropeu, però potser no cèltic. La *cabanya* (amb -ny- sempre aquesta accepció) és un edifici amb figura de masia no tan usat per dormir-hi o fer-hi vida, com per guardar-hi arades, grossa ferramenta, transports, emmagatzemar-hi collita, etc (*DECat, II, 365b11*).

PRONÚNCIA: [kaba'ɲanes]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: construcció
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: derivat [lexema + sufix] [cabany+an(es)]

Cabanyera, camí de la

ELEMENT: camí

DESCRIPCIÓ: Camí que transcorre d'est a oest. Delimita la part del nord del terme municipal de Soses amb el terme de Fraga. Aquest camí també s'anomena *Camí de les Cabanyanes*.

ORIGEN ETIM.: *Cabanyera* és un mot derivat de *cabanya*. Hi ha una sèrie de casos en què es produeix el trànsit semàntic des de “cabanya” a “gran ramat comunal (de caràcter segurament metonímic, pròpiament “l'encabanyament, allò que ocupa la cabanya”), apareix més o menys evident des de l'Edat Mitjana. Trobem que s'aplica especialment al gran ramat que està en marxa cap a les cabanes de la muntanya. Així doncs, trobem *cabanyera* en el sentit de “gran camí que segueixen tradicionalment els ramats transhumants. Cal fer una distinció important amb *carrerada*, que és més petita, mentre que la *cabanyera* és <<real>> (o sigui, de dret públic, regulada per l'Estat) (*DECat, II, 365b11*).

PRONÚNCIA: [kaba'jereɛ]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: construcció
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: derivat [lexema+sufix] [cabany+era]

046

Caixó, túnel lo

ELEMENT: construcció - túnel

DESCRIPCIÓ: Túnel situat al nord del terme, just al costat del poble. El túnel creua l'autopista per sota donant continuïtat al *camí de Vilanova*.

ORIGEN ETIM.: Mot derivat diminutiu de *caixa*, del llatí CAPSA (*DECat, II, 401a48*).

PRONÚNCIA: [kaj'ʃo]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: construcció
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: N simple (derivació prèvia: derivat masculí d'un femení)

047

Calvari, carrer (el)

ELEMENT: top. urbana - carrer

DESCRIPCIÓ: Transcorre de nord a sud: des de *les Eres* fins a la *plaça de l'Ajuntament*.

ORIGEN ETIM.: Mot pres del llatí CALVARIUM, pròpiament “indret ple de calaveres” (*DECat, II, 410b41*).

PRONÚNCIA: [kaɫˈbəri]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: activitat humana – referència religiosa
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: N simple

Camí Aitona, bassa del

ELEMENT: elem. hidro. - bassa

DESCRIPCIÓ: Situada al *carrer Sant Sebastià*. Antigament es feia servir per abeurar el bestiar; actualment està en desús.

ORIGEN ETIM.: Topònim format per substantiu *camí* i el topònim *Aitona*. Per una banda, el substantiu *camí* prové del llatí vulgar CAMMINUS, d'origen cèltic (*DECat, II, 453a59*). D'altra banda, *Aitona* és un topònim derivat del nom àrab *az-zäitûna* "les oliveres". L'evolució d'aquest topònims va ser: *Azäituna* a *Aeitona* i, finalment, va evolucionar a *Aitona* (*Onom. Cat. II, 46b19*).

PRONÚNCIA: [ka'miaj'tonɛ]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: situació geogràfica – absolut
- Lingüística: Cl català < llatí + A àrab
- Morfolèxica: compost [nom + top.] [camí + aitona]

Camí el Riu, pont del

ELEMENT: camí

DESCRIPCIÓ: Pont que travessa la sèquia d'Aitona; situat al sud del terme, a la *partida dels Sots*.

ORIGEN ETIM.: Topònim format pel substantiu *camí* i un sintagma nominat format amb el substantiu *riu*. El mot *camí* prové del llatí vulgar CAMMINUS, d'origen cèltic (*DECat, II, 453a59*). D'altra banda, el substantiu *riu* prové del mot llatí RIVUS “rec, rierol”, “canal”. En el sentit modern, en l'antiguitat utilitzaven els mots *flom* o *flum*, o bé, *aigua*. En llatí vulgar el mot s'havia reduït a una pronúncia RIUS i en aquesta forma va ser heretat per les principals llengües romàniques (*DECat, VII, 339a5*).

PRONÚNCIA: [ka,miɫ'riw]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: situació geogràfica - absolut
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfològica: compost [nom + SN(art. + nom)] [camí + (el + riu)]

Camí Lleida, bassa del

ELEMENT: Elem. hidro. - bassa

DESCRIPCIÓ: Situada a l'avinguda Catalunya. Antigament es feia servir per abeurar el bestiar; actualment està en desús.

ORIGEN ETIM.: Topònim format amb el substantiu *camí* del llatí vulgar CAMMINUS, d'origen cèltic i el topònim *Lleida* que prové del llatí ibèric ILTIRTA (o ILDIRDA o ILTIRDA o segons Coromines ILERSDA) , nom de la dita ciutat³.

PRONÚNCIA: [ka.mi'lejðε]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: situació geogràfica - absolut
- Lingüística: Cl català < llatí + P preindoeuropeu
- Morfolèxica: compost [nom + top.] [camí + lleida]

---

³ El topònim *Lleida* té una base ibèrica *ILERSDA (de significat incert), que d'una banda s'hauria simplificat en la coneguda forma llatina ILERDA, que, alterada en *Làrida* en època aràbiga, desemboca també en la coneguda variant castellana *Lérida*, però que d'altra banda s'hauria mantingut diferenciadament en la pronúncia vulgar oral, fins a donar la forma *LESDA, que comparteix amb la llatina tan sols la pèrdua de I- inicial, però que en lloc de simplificar el grup triconsonàntic en /rd/ ho fa en /zd/, clau de volta per explicar l semivocal /j/ de l'única forma que, tot amb tot, es pro considerar pròpiament catalana, *Lleida*.

La toponímia de les comarques de ponent. Un assaig d'interpretació tipològica. Albert Turull. IEC. Barcelona (2007)

Camí Molí

ELEMENT: subpartida

DESCRIPCIÓ: Situada a l'est del terme. Les terres que es troben en aquesta subpartida es reguen a través de la *sèquia de Remolins*.

ORIGEN ETIM.: Topònim format per dos substantius: *camí* i *molí*. *Camí* és un mot que prové del llatí vulgar CAMMINUS, d'origen cèltic (*DECat, II, 453a59*). D'altra banda, el mot *molí* prové del llatí tardà MOLINUM (*DECat, V, 742a13*).

PRONÚNCIA: [ka,mimo'ti]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: situació geogràfica - absolut
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: compost [nom + nom] [camí + molí]

Camp de Tiro, serra del

ELEMENT: orografia - serra

DESCRIPCIÓ: Situada al nord del terme; a la *partida de la Predicadera*. Aproximadament a quatre quilòmetres del poble.

ORIGEN ETIM.: Topònim format amb dos substantius. Per una banda, *camp* és un mot que prové del llatí CAMPUS “plana, planura”, “terra extensa fora de poblat” (*DECat, II, 460a58*). D'altra banda, *tiro* és un castellanisme, la forma genuïna catalana és *tret* “descàrrega o dispar d'arma” (*DECat, VIII, 8 01a51*).

PRONÚNCIA: [ˈkam de ˈtiro]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: activitat humana
- Lingüística: Cl català < llatí + Ce català < espanyol
- Morfolèxica: compost [nom + SPrep (prep. + nom)] [camp + (de + tiro)]

Càndido, torreta del

ELEMENT: torreta

DESCRIPCIÓ: Situada al sud del terme. Aproximadament a un quilòmetre i mig del poble; molt a prop del *riu Segre*. Construcció destinada a guardar estris agrícoles.

ORIGEN ETIM.: Topònim motivat pel NP del llatí CANDIDUS “blanc”. Nom de família molt habitual a l’antiga Roma. *Cándido* és la variant castellana del NP català *Càndid* (*Al.*, pàg. 67).

PRONÚNCIA: [‘kan’di’ðo]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Castellà (NP)
- Morfolèxica: NP simple (castellà)

Canonges, molí dels

ELEMENT: construcció

DESCRIPCIÓ: Situat a l'est del poble; al costat del terme de Vilanova.

ORIGEN ETIM.: Substantiu provinent del llatí CANONICUS, per evolució quasi popular d'aquest mot, derivat del llatí o del grec *canon* “regla”, primer amb el significat de “clergue” en general, per tal com havia de viure segons els cànons, més tard especialitzat en el sentit de “canonge”. També el trobem des d'antic en el nostre baix llatí com a mer adjectiu per a “conforme als cànons eclesiàstics” i com a “pertanyent a una canònica o als canonges que la formen” (*DECat, II, 477a53*).

PRONÚNCIA: [ka'noŋʒes]CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: activitat humana
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: N simple

Canons, plana dels

ELEMENT: orografia - plana

DESCRIPCIÓ: Situat al nord-oest del terme. A mig quilòmetre del poble, aproximadament. Aquesta plana es troba dins la *partida dels Vedats*.

ORIGEN ETIM.: El substantiu *canó* “peça tubular d’una arma de foc”, “peça gran d’artilleria” és un derivat del substantiu *canya*, mot que prové del llatí CANNA. Enfront de *canya* sempre ha dominat, i quasi única, la *n* en el derivat *canó* (segurament en aquest influïren decisivament la posició pretònica amb dissimilació davant la *n* de – ONE) (*DECat, II, 498b13*).

PRONÚNCIA: [ka' nons]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: referència històrica
- Lingüística: C català
- Morfolèxica: N simple

Cantó, mas del

ELEMENT: mas

DESCRIPCIÓ: Situat al nord del terme; a la *partida de les Sarderes*. A cinc quilòmetres del poble.

ORIGEN ETIM.: Nom de família provinent de CANTONUS, nom personal que apareix en inscripcions hispàniques de l'època romana. També pot ser una mera aplicació del substantiu català *cantó*, mot derivat del preromà CANTUS “angle” (*B.Moll, pàg. 95*).

PRONÚNCIA: [kan'to]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: renom

Carlos de la Paula, granja del

ELEMENT: granja

DESCRIPCIÓ: Situada a la *partida de les Bufarres*. Destinada a la ramaderia aviram.

ORIGEN ETIM.: Topònim format per dos NP. D'una banda, *Carlos* és la variant castellana del NP germànic KARL "home (fort), baró viril", NP que després es va llatinitzar en CAROLUS. La variant catalana és *Carles* (*Al.*, pàg. 68). D'altra banda, el NP *Paula* és la variant femenina del NP Pau que prové del NP llatí PAULUS "petit", "nom d'humilitat" (*Al.*, pàg. 195).

PRONÚNCIA: [ˈkarloz de la ˈpawla]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Castellà (NP) + Català (NP)
- Morfolèxica: compost [NP simple +prenom ((SPrep. (prep.+art.+NP simple)))]

[carlos + (de + la + paula)]

Carme, placeta del

ELEMENT: top. urbana - plaça

DESCRIPCIÓ: Plaça situada a l'est del municipi; al *carrer el Portal*. És una plaça tancada que solament té accés pel *carrer Portal* i pel *carrer de Dalt*. Enmig té una font de petites dimensions. També s'anomena *placeta de Mare de Déu del Carme*.

ORIGEN ETIM.: En llatí CARME significa “cant, poema”, però el nom està inspirat en la muntanya *Carmel* que es troba a Galilea (*Al.*, pàg. 69).

PRONÚNCIA: ['karme]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: NP simple

Carmeta Tano, finca de la

ELEMENT: propietat

DESCRIPCIÓ: Situada a l'oest del terme; a la *partida de les Sarderes*. A dos quilòmetres del poble, aproximadament.

ORIGEN ETIM.: Topònim format per un NP i un renom. El NP *Carmeta* és un derivat diminutiu del NP *Carme* que en llatí significa “cant, poema”, però el nom està inspirat en la muntanya *Carmel* que es troba a Galilea (*Al.*, pàg.69). El renom *Tano* és la reducció de la forma castellana del NP *Caietano*. La forma genuïna en català d'aquest NP és *Gaietà* de l'italià *gaetano* (*Al.*, pàg. 70).

PRONÚNCIA: [kar'metɛ 'tano]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: compost [NP derivat (lexema+sufix) + renom] [(carne+ta) + (tano)]

Carrerada, camí de la

ELEMENT: camí

DESCRIPCIÓ: Situat al nord; a la *partida dels Fondos* . Uneix el *camí dels Fondos* i el *camí de les Bufarres*.

ORIGEN ETIM.: Aquest mot prové del llatí vulgar *CARRARIA “camí per a carros” i suposa una substantivització de l’adjectiu CARRARIUS en la combinació de *via carraria*. La *carrerada* és el “camí ramader, que sol seguir el bestiar quan puja a la muntanya o en baixa.

PRONÚNCIA: [kare’raðe]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: activitat humana - agricultura
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: N simple (formació prèvia del topònim: derivació [lexema + sufix]
[carrer + ada]

Caseta de l'aigua, camí de la

ELEMENT: camí

DESCRIPCIÓ: Accés que porta des del *camí dels Gebuts* fins a la caseta de l'aigua que està situada sota el *pantà de l'Aigua Potable*. Al nord-oest del terme.

ORIGEN ETIM.: Topònim format pel substantiu *caseta* i un sintagma preposicional amb el substantiu *aigua*. El mot *caseta* és un derivat diminutiu del nom *casa*, del llatí CASA “cabana, barraca”; en llatí clàssic, pròpiament significava “edifici rústec, fet de fusta o canyissos”; en llatí vulgar i tardà s'estengué el seu significat a designar tot edifici destinat a habitació humana (*DECat, II, 604a29*). D'altra banda, el mot *aigua* és un mot que prové del llatí AQUA (*DECat, I, 90b8*).

PRONÚNCIA: [ka'zete ðe 'ʎajɾwe]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: construcció
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: compost [nom (lexema+sufix) + SPrep (prep. + art. + nom)]
 [(case+ta) + (de +l'+aigua)]

Catalunya, avinguda de

ELEMENT: top. urbana - avinguda

DESCRIPCIÓ: És l'accés principal a Soses des de Lleida. Transcorre d'oest a est fins que comença el *carrer Sindicat* o, per l'altra banda, el *carrer Portal*.

ORIGEN ETIM.: L'etimologia del NL *Catalunya* és incerta. El noms *Catalunya* i *català*, o les seves variants, no apareixen documentats abans del segle XII. En documents escrits en llatí durant la baixa edat mitjana, apareix el nom de *Catalunya* amb les formes *Catalaunia*, *Cathalaunia*, *Catalonia*. Els primers documents escrits en català on apareix aquest nom (segle XIII), presenten ja la forma actual: *Catalu(n)ya*. S'han desenvolupat moltes discussions sobre l'origen d'aquesta etimologia però cap d'elles han deixat satisfetes als lingüistes. L'únic que podem dir d'una manera clara és que la base remota del nom *Catalunya* és encara desconeguda; com a base pròxima hem de partir d'una formació romànica o del llatí tardà, *ca(t)talanos* com a nom dels habitants i *Ca(t)talania* com a nom de la regió. L'evolució de *Catalaunia*, dels documents medievals, a *Catalunya* s'explica de moment per influències analògiques (*AlcM*).

PRONÚNCIA: [kata'ɫɯɲɛ]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: referència històrica
- Lingüística: origen incert
- Morfolèxica: corònim

Catalunya, travessia de

ELEMENT: top. urbana - travessia

DESCRIPCIÓ: Travessa l'*avinguda Catalunya* de nord a sud.

ORIGEN ETIM.: L'etimologia del NL *Catalunya* és incerta. El noms *Catalunya* i *català*, o les seves variants, no apareixen documentats abans del segle XII. En documents escrits en llatí durant la baixa edat mitjana, apareix el nom de *Catalunya* amb les formes *Catalaunia*, *Cathalaunia*, *Catalonia*. Els primers documents escrits en català on apareix aquest nom (segle XIII), presenten ja la forma actual: *Catalu(n)ya*. S'han desenvolupat moltes discussions sobre l'origen d'aquesta etimologia però cap d'elles han deixat satisfetes als lingüistes. L'únic que podem dir d'una manera clara és que la base remota del nom *Catalunya* és encara desconeguda; com a base pròxima hem de partir d'una formació romànica o del llatí tardà, *ca(t)talanos* com a nom dels habitants i *Ca(t)talania* com a nom de la regió. L'evolució de *Catalaunia*, dels documents medievals, a *Catalunya* s'explica de moment per influències analògiques (*AlcM*).

PRONÚNCIA: [kata'ɫupɛ]CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: referència històrica
- Lingüística: origen incert
- Morfolèxica: corònim

Centre, carrer del

ELEMENT: top. urbana - carrer

DESCRIPCIÓ: Transcorre de nord a sud unint la *travessia del Centre* amb el carrer *Sindicat*, travessant, també, el carrer *Major*.

ORIGEN ETIM.: Mot pres del llatí CENTRUM i, aquest, del grec χέντρον “agulló, fiblo”, “centre” (II, 667a58).

PRONÚNCIA: [ˈsentre]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: situació geogràfica - relatiu
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: adverbi

Clamor, camí la

ELEMENT: camí

DESCRIPCIÓ: Situat al nord-oest del terme; surt de la carretera local LP – 7041 (en direcció Aitona) a uns quatre quilòmetres de Soses i arriba fins a la *serra Pedregosa*.

ORIGEN ETIM.: Mot derivat del verb *clamar*, del llatí CLAMARE “cridar”, “clamar, exclamar”, i més familiarment, “anomenar (això o allò), dir el nom d’algú”. El derivat *clamor* el trobem documentat a partir del segle XIII, trobem el sentit etimològic en el sentit de “remor clamorosa d’una avinguda d’aigua”. A partir d’aquí es desenvolupà el significat per qualsevol corrent d’aigua en forma de riera de curs no continu, però de gran abundor en temps de pluges (*DECat, II, 730b56-57*).

PRONÚNCIA: [kla’mo]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: hidrotopònim - natural
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: N simple

Clamor, desaigüe natural la

ELEMENT: elem. hidro. – desaigüe natural

DESCRIPCIÓ: Transcorre del nord al sud del terme fins morir al *riu Segre*. Gairebé marca el límit amb el terme d'Aitona.

DOC.: *Clamor* (1089); *Clamor d'Almacelles* (1122-1123); *Clamore* / *ipsa Clamor*(1170); *illam Clamore* (1173); *Clamore* (1212); *Clamor d'Almacelles* (1300). apud Turull (2007), s.v.

ORIGEN ETIM.: Mot derivat del verb *clamar*, del llatí CLAMARE “cridar”, “clamar, exclamar”, i més familiarment, “anomenar (això o allò), dir el nom d’algú”. El derivat *clamor* el trobem documentat a partir del segle XIII, trobem el sentit etimològic en el sentit de “remor clamorosa d’una avinguda d’aigua”. A partir d’aquí es desenvolupà el significat per qualsevol corrent d’aigua en forma de riera de curs no continu, però de gran abundor en temps de pluges (*DECat, II, 730b56-57*).

PRONÚNCIA: [kla'mo]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: hidrotopònim - natural
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: N simple

Clamor, la

ELEMENT: partida

DESCRIPCIÓ: Situada a l'oest del terme. Antigament era el terme municipal de Gebut.DOC.: *Clamor* (1089); *Clamor d'Almacelles* (1122-1123); *Clamore* / *ipsa Clamor*(1170); *illam Clamore* (1173); *Clamore* (1212); *Clamor d'Almacelles* (1300). apud Turull (2007), s.v.ORIGEN ETIM.: Mot derivat del verb *clamar*, del llatí CLAMARE “cridar”, “clamar, exclamar”, i més familiarment, “anomenar (això o allò), dir el nom d'algú”. El derivat *clamor* el trobem documentat a partir del segle XIII, trobem el sentit etimològic en el sentit de “remor clamorosa d'una avinguda d'aigua”. A partir d'aquí es desenvolupà el significat per qualsevol corrent d'aigua en forma de riera de curs no continu, però de gran abundor en temps de pluges (*DECat, II, 730b56-57*).PRONÚNCIA: [kła'mo]CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: hidrotopònim - natural
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: N simple

068

Clavell, carrer

ELEMENT: top. urbana - carrer

DESCRIPCIÓ: Transcorre de sud a nord unint el *carrer de la Serra* amb el *carrer Major* travessant, alhora, el *carrer Soledat*. Històricament era anomenat *carrer Vell*.

ORIGEN ETIM.: Mot pres del llatí * CLAVELLU, diminutiu de CLAVU (*AlcM*).

PRONÚNCIA: [kɫa'beɫ]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: fitotopònim
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: N simple

Clotassos, els

ELEMENT: partida

DESCRIPCIÓ: Situada al sud del terme. Les terres que es troben en aquesta partida són regades per la *sèquia de Remolins*.

ORIGEN ETIM.: Mot derivat del substantiu *clot*, mot comú amb l'occità *clot*, d'origen obscur, probablement preromà però no sembla pas que sigui cèltic; tanmateix potser indoeuropeu d'una altra família preromana; possiblement un sorotàptic *KLOPTON “amagatall”, “forat que amaga” (*DECat, II, 765b6*).

PRONÚNCIA: [klo'tasos]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: orotopònim – element del terreny
- Lingüística: P preindoeuropeu
- Morfolèxica: derivat [lexema + sufix] [clot+as(os)]

Colau, mas del

ELEMENT: mas

DESCRIPCIÓ: Petit edifici destinat a l'ús agrícola. Situat a la *partida la Predicadera* a uns tres quilòmetres del poble, aproximadament.

ORIGEN ETIM.: Forma abreviada del NP *Nicolau*. Aquest és un NP provinent del mot grec Νικόλαος (*Nicolaos*) “vencedor del, amb el o pel poble” (*Al.*, pàg. 184).

PRONÚNCIA: [ko'law]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: NP (hipocorístic)

Coma, magatzem la

ELEMENT: magatzem

DESCRIPCIÓ: Magatzem destinat a la manipulació i emmagatzematge de fruita dolça. Com el seu nom indica, està situat a la *partida la Coma*.

ORIGEN ETIM.: El mot *coma* “valleta poc fonda” ve del mot gàl·lic CUMBA “valleta”; mot arreladíssim i cabdal en tota la terra catalana que el trobem documentat copiosament des dels orígens de la llengua, i de significat uniforme arreu: pertot és un séc o solc de mediocre profunditat en un vessant de muntanya, o entre dos serrats. La nostra documentació comença ja des del segle IX, i raja en abundància, de primer vacil·lant entre *co(m)ma* i una forma més tradicionalista *comba*, on es manté per tradició notarial la – b – etimològica (*DECat, II, 289b2*).

PRONÚNCIA: [ˈkomɛ]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: orotopònim – forma del terreny
- Lingüística: Ci català < indoeuropeu
- Morfolèxica: N simple

Coma, partida la

ELEMENT: partida

DESCRIPCIÓ: Situada al nord-oest del terme, gairebé limitant amb el nucli urbà de Soses. S'hi accedeix a través del *camí Vilanova*.

ORIGEN ETIM.: El mot *coma* “valleta poc fonda” ve del mot gèl·lic CUMBA “valleta”; mot arreladíssim i cabdal en tota la terra catalana que el trobem documentat copiosament des dels orígens de la llengua, i de significat uniforme arreu: pertot és un séc o solc de mediocre profunditat en un vessant de muntanya, o entre dos serrats. La nostra documentació comença ja des del segle IX, i raja en abundància, de primer vacil·lant entre *co(m)ma* i una forma més tradicionalista *comba*, on es manté per tradició notarial la – b – etimològica (*DECat, II, 289b2*).

PRONÚNCIA: [ˈkomɛ]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: orotopònim – forma del terreny
- Lingüística: Ci català < indoeuropeu
- Morfolèxica: N simple

073

Comes, mas de

ELEMENT: mas

DESCRIPCIÓ: Situat a la *partida los Fondos*; al nord-oest del terme municipal. Petit edifici destinat a l'ús agrícola.

ORIGEN ETIM.: El renom *Comes* prové del substantiu *coma* (del gàl·lic CUMBA), “depressió planera en terreny de muntanya”, “prat alterós i abundant de pastura” (*B.Moll, pàg. 189*).

PRONÚNCIA: [ˈkomes]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: renom

Costa, granges del

ELEMENT: granges

DESCRIPCIÓ: Situades al nord-oest del poble; concretament a la *subpartida de la Vall de Tigo*. Granges destinades a la ramaderia porcina.

ORIGEN ETIM.: Cognom motivat pel mateix substantiu *costa* “terreny inclinat”; substantiu provinent del llatí COSTA (*B.Moll, pàg. 191*).

PRONÚNCIA: [ˈkɔstɛ]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: cognom

075

Costa, pantà del

ELEMENT: elem. hidro. - pantà

DESCRIPCIÓ: Pantà d'ús agrícola situat al nord-oest del terme municipal; a la *subpartida de la Vall de Tigo*. Aquest pantà també es coneix amb el nom de *pantà de la Vall de Tigo*.

ORIGEN ETIM.: Cognom motivat pel mateix substantiu *costa* “terreny inclinat”; substantiu provinent del llatí COSTA (*B.Moll, pàg. 191*).

PRONÚNCIA: [ˈkɔstɛ]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: cognom

Creu, carrer (de) la

ELEMENT: top. urbana - carrer

DESCRIPCIÓ: Dóna accés a Soses des de la carretera local LP-7041; transcorre de nord a sud fins que s'uneix al *carrer Portal* o bé al *carrer Sindicat*.

ORIGEN ETIM.: Del llatí CRUX, CRUCIS “creu”, “forca”, “turment, pena, assot”; passant per *croz*, va donar primer *crou*, i aquest es canvià en *creu* per diferenciació de les vocals (*DECat, 1046b55*).

PRONÚNCIA: [ˈkrew]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: construcció
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: N simple

077

Dalt, carrer de

ELEMENT: top. urbana - carrer

DESCRIPCIÓ: Carrer que transcorre de nord a sud; comença a *les Eres* i arriba fins a la *placeta del Carme*.

ORIGEN ETIM.: Adverbi que prové del mot llatí ALTUS, -A, -UM. Des d'antic es va començar a utilitzar *alt* com a adverbi, construcció que resta general en tota l'Edat Mitjana: *de alto*. Després li fa concurrència creixent la combinació *dalt* (*DECat, I, 228a15*).

PRONÚNCIA: [ˈdaɫ]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: situació geogràfica - relatiu
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: adverbi

Darrere la Creu, carrer

ELEMENT: top. urbana - carrer

DESCRIPCIÓ: Carrer paral·lel a l'est del carrer *la Creu*. Comença a l'*avinguda Catalunya* i acaba a l'extrem nord del carrer *la Creu*.

ORIGEN ETIM.: Topònim format per l'adverbi *darrere* i el substantiu *creu*. L'adverbi *darrere* prové del llatí DE RETRO, o tal vegada més pròpiament *DE AD RETRO (*AlcM*). D'altra banda, el substantiu *creu* prové del llatí CRUX, CRUCIS “creu”, “forca”, “turment, pena, assot”; passant per *croz*, va donar primer *crou*, i aquest es canvià en *creu* per diferenciació de les vocals (*DECat, 1046b55*).

PRONÚNCIA: [da'rere la 'krew]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: situació geogràfica - relatiu
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: compost [adv. + SN(art. + nom)] [darrere + (la + creu)]

David de la Júlia, granja del

ELEMENT: granja

DESCRIPCIÓ: Granja situada a la *partida los Fondos* a dos quilòmetres del poble; al nord del terme. Granja de bestiar porcí. Aquesta granja també s'anomena *granja de ca la Júlia*.

ORIGEN ETIM.: Topònim format pel NP *David* i el renom format, també per un NP. D'una banda, *David* prové del llatí bíblic *David* “nom d'un profeta i rei d'Israel” (*Al.*, pàg. 86). De l'altra, el NP *Júlia* és el femení de *Juli*, nom llatí portat per molts personatges de la Roma antiga. El més famós, J. Cèsar, polític i militar del segle I a.c. Derivat de *Iulus*, llegendari fill d'Enees, del qual es considerava descendent de la família Júlia. També s'aplica als noms dels nascuts el setè més de l'any que, a la vegada, va agafar el nom del mateix personatge (*Al.*, pàg. 150).

PRONÚNCIA: [da'biðe la xuʎje]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: compost [N + renom (SPrep. (prep. + art. + NP simple))]

[david (de + la + júlia)]

Diable, camí del

ELEMENT: camí

DESCRIPCIÓ: Antic camí principal que comunica amb Aitona. Antigament era un dels accessos a Catalunya des d'Aragó; actualment és, simplement, un camí d'ús agrícola. També rep el nom de *camí de les Ànimes*.

ORIGEN ETIM.: *Diable* és un substantiu pres del llatí tardà DIABOLUS, i aquest, del grec διάβολος, pròpiament “el qui desuneix o calumnia” (*DECat, III, 122b5*).

PRONÚNCIA: [di'aple]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: activitat humana – connotació religiosa
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: N simple

Domingo, mas del

ELEMENT: mas

DESCRIPCIÓ: Situat a la *partida dels Gebuts*; a uns tres quilòmetres i mig del poble.

ORIGEN ETIM.: *Domingo* és la variant castellana del mot llatí DOMINICUS “del senyor”. La variant catalana d’aquest nom de persona és *Domènec* (*Al.*, pàg. 90).

PRONÚNCIA: [do'miŋgo]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Castellà (NP)
- Morfolèxica: NP simple

Domingo, torreta del

ELEMENT: torreta

DESCRIPCIÓ: Situada a la *partida los Fondos*; a uns dos quilòmetres del poble. Destinada a l'ús agrícola.

ORIGEN ETIM.: *Domingo* és la variant castellana del mot llatí DOMINICUS “del senyor”. La variant catalana d'aquest nom de persona és *Domènec* (*Al.*, pàg. 90).

PRONÚNCIA: [do'miŋgo]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Castellà (NP)
- Morfolèxica: NP simple

Eres, camí les

ELEMENT: camí

DESCRIPCIÓ: Camí que travessa des de la carretera local LP-7041 fins al casc urbà.

ORIGEN ETIM.: Topònim fixat a partir dels substantiu *era* “espai de terra on baten les garbes i s’executen altres treballs agrícoles”, pres del llatí AREA “pati o cos sense edificar”, “era de batre” (*DECat, III, 417a49*).

PRONÚNCIA: [‘eres]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: activitat humana - agricultura
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: N simple

Eres, les

ELEMENT: orografia

DESCRIPCIÓ: Plana elevada situada al nord del nucli urbà.

ORIGEN ETIM.: Topònim fixat a partir dels substantiu *era* “espai de terra on baten les garbes i s’executen altres treballs agrícoles”, pres del llatí AREA “pati o cos sense edificar”, “era de batres” (*DECat, III, 417a49*).

PRONÚNCIA: [‘eres]CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: activitat humana - agricultura
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: N simple

Eres, travessia les

ELEMENT: top. urbana - travessia

DESCRIPCIÓ: Travessia que transcorre des de *les Eres* fins a la *travessia del Centre*.

ORIGEN ETIM.: Topònim fixat a partir del substantiu *era* “espai de terra on baten les garbes i s’executen altres treballs agrícoles”, pres del llatí AREA “pati o cos sense edificar”, “era de batre” (*DECat, III, 417a49*).

PRONÚNCIA: [‘eres]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: activitat humana - agricultura
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: N simple

Ermets, los

ELEMENT: partida

DESCRIPCIÓ: Subpartida de la *partida del Fondo*; a un quilòmetre i mig del poble. Situada sota la *sèquia de Remolins*.

ORIGEN ETIM.: *Ermets* és un derivat diminutiu del substantiu *erm*, mot pres del llatí tardà *ERMUS* “desert”, i aquest del grec *έρημος* “desert”, “solitari”. Aquest mot, en romànic aviat predominà molt la noció de “no conreat” o “incapaç de cultiu”; amb una forta translació de sentit (*DECat, III, 420b44*).

PRONÚNCIA: [er'mets]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: qualitat del terreny
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: derivat [lexema+sufix] [erm+et(s)]

Escoles, carrer de les

ELEMENT: top. urbana - carrer

DESCRIPCIÓ: Carrer que dóna accés, per una banda, al *carrer Sindicat* i, per l'altra, al *carrer Sant Llorenç*. Fa xamfrà amb l'escola *Santiago Miret*.

ORIGEN ETIM.: Substantiu pres del mot llatí SCHOLA “lliçó”, “escola”, i aquest del grec σχολή “lleure, oci”, “temps lliure”, “estudi”, “escola” (*DECat, III, 535b27*).

PRONÚNCIA: [as'kɔles]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: construcció – activitat humana
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: N simple

Escoles, plaça de les

ELEMENT: top. urbana - plaça

DESCRIPCIÓ: Situada al centre del poble; davant de la *plaça de l'Ajuntament*. Té accés tant pel *carrer Sindicat* com pel *carrer Sant Llorenç*. Aquesta plaça també s'anomena *Plaça de Santiago Miret*.

ORIGEN ETIM.: Substantiu pres del mot llatí SCHOLA “lliçó”, “escola”, i aquest del grec σχολή “lleure, oci”, “temps lliure”, “estudi”, “escola” (*DECat, III, 535b27*).

PRONÚNCIA: [as'kɔles]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: construcció – activitat humana
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: N simple

Escorredor, l'

ELEMENT: elem. hidro. – desaigüe artificial

DESCRIPCIÓ: Transcorre de nord a sud. És un desaigüe de la *sèquia de Remolins*. Comença a l'encreuament entre el *carrer la Sèquia* i el *carrer el Riu* i mor a la *sèquia d'Aitona*.

ORIGEN ETIM.: Mot derivat del verb *escórrer*, del llatí EXCURRERE “córrer a fora”; també “eixugar o fer minvar un corrent o dipòsit d'aigua”; a aquest verb se li ha afegit el sufix *-dor* (llatí -TÓRIU) (*DECat, II, 961b47*).

PRONÚNCIA: [askore'ðo]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: hidrotopònim - artificial
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: derivat [lexema + sufix] [escorre + dor]

Espax, magatzem

ELEMENT: magatzem

DESCRIPCIÓ: Magatzem destinat a la manipulació i emmagatzematge de fruita dolça. Situat a *les Eres*; limitant amb el nucli urbà de Soses. Aquest magatzem també es coneix amb el nom *Magatzem del Polla*.

ORIGEN ETIM.: Aquest és un topònim motivat pel cognom *Espax* (*Espachs*) el qual prové del llatí PAGUS “masia”, probablement a través del topònim *Pacs*, del Penedès, que representa el plural llatí PAGOS. La variant *Espachs* sembla un forma aglutinada de l'article i el substantiu: *es pacs* o *els pacs* (*B.Moll, pàg. 149*).

PRONÚNCIA: [as'paks]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: cognom

Estalin, camí de l'

ELEMENT: camí

DESCRIPCIÓ: Situat a l'extrem nord dels *Gebuts*. Transcorre de la *serra Pedregosa* fins al límit amb el terme de Fraga; a l'oest del terme de Soses.

ORIGEN ETIM: Topònim motivat pel NP *Stalin*, nom que va adoptar *Ioseb Besarionis Dze Jughashvili*; el primer Secretari General del Partit Comunista de la Unió Soviètica. Significava, literalment: "home de ferro".

PRONÚNCIA: [es'talin]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - forà
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: renom (malnom)

Estatut, carrer

ELEMENT: top. urbana - carrer

DESCRIPCIÓ: Carrer edificat l'any 2005. Uneix el *carrer (de) la Sèquia* amb el *Passeig de la Via*.

ORIGEN ETIM.: *Estatut* és un mot pres del llatí STATUTUM que a la vegada és derivat de STATUERE “establir” (*DECat, III, 755a33*).

PRONÚNCIA: [asta'tut]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: referència històrica
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: N simple

Farmàcia dels Moros, jaciment

ELEMENT: jaciment

DESCRIPCIÓ: Jaciment situat a les coordenades Greenwish 0° 28' 42" / 41° 30' 55", en una elevació característica sobre terreny oligocènic, dominant la carretera local a Seròs. Es tracta d'un antic habitatge sense estructures que correspon a una cronologia compresa entre el 450 i el 192 aC. El nom de *Farmàcia dels Moros* procedeix d'una sèrie de forats realitzats a la roca, fets, seguint cert ordre, al vessant est de la serra i que s'assemblen a les prestatgeries d'una farmàcia. El fet que s'anomeni "dels moros" respon al costum, per part del poble, d'anomenar així tot el que es creu molt antic i que, en certa forma, se'n desconeix l'ús veritable. Això fa que s'atribueix a la cultura àrab tot el que sembla antic i que, en no tenir continuïtat no ens n'ha arribat l'ús. Consisteix en un tros de paret de 18 metres de llarg, a la qual hom pot veure-hi diversos forats. Hi ha tres conjunts o grup de cavitats, el més llarg de 6,4 metres i els altres dos de dos metres i mig⁴.

ORIGEN ETIM.: Topònim format pel substantiu *Farmàcia* i per un sintagma nominal amb el mot *moros*. D'una banda, *farmàcia* és un mot pres del grec φαρμακεία "ús que fan dels medicaments, tècnica medicamentària", derivat de φάρμακον "medicina, medicament" (*DECat*, III, 897a7). D'altra banda, el substantiu *moros* prové del mot llatí MAURUS "habitant de Mauritània" (*DECat*, V, 794b36).

PRONÚNCIA: [far'masje delz 'mɔros]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: referència històrica
- Lingüística: Cgr català < grec + Cl català < llatí
- Morfològica: compost [N+SPrep. (prep. + art. + N)] [farmàcia + (de + els + (moro(s))]

---

⁴ *Soses a través de la història*. Manuel Camps Clemente i Esther Martí Sentañes (2004); pàg. 36 - 37

Fideu, comporta del

ELEMENT: elem. hidro. - comporta

DESCRIPCIÓ: Situada a la *partida del Sots*. Instrument hidràulic que permet pujar el nivell de la sèquia per poder regar les zones més altes d'aquesta zona del terme.

ORIGEN ETIM.: Topònim motivat pel renom *Fideu*. *Fideu* és un mot creat en el parlar romànic dels mossàrabs, i des d'aquest parlar va ser propagat al català. Degué formar-se amb un verb *fidear* “créixer” “sobreeixir”; derivat de l'àrab *fâd* “abundor, desbordar-se, vessar-se” (*DECat, III, 1012a60*).

PRONÚNCIA: [fi'ðew]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: renom

Fideu, paleta del

ELEMENT: elem. hidro. - pala

DESCRIPCIÓ: Situada a la *partida dels Sots*; destinada al reg d'una part de les terres d'aquesta partida.

ORIGEN ETIM.: Topònim motivat pel renom *Fideu*. *Fideu* és un mot creat en el parlar romànic dels mossàrabs, i des d'aquest parlar va ser propagat al català. Degué formar-se amb un verb *fidear* “créixer” “sobreeixir”; derivat de l'àrab *fâd* “abundor, desbordar-se, vessar-se” (*DECat, III, 1012a60*).

PRONÚNCIA: [fi'ðew]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: renom

Flix, magatzem del

ELEMENT: magatzem

DESCRIPCIÓ: Magatzem destinat a la manipulació i emmagatzematge de fruita dolça. Situat al *camí de Via*. Aquest magatzem també se coneix amb el nom *magatzem del Maruco*.

ORIGEN ETIM.: Cognom motivat pel topònim *Flix*, mot que prové del llatí FLEXU “revolt, curvatura, sinuositat” (*Onom. Cat.*, IV229a35).

PRONÚNCIA: [ˈfliʃ]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: cognom

Fondo Comes

ELEMENT: subpartida

DESCRIPCIÓ: Subpartida que es troba dins la *partida los Fondos*; situada al nord de l'autovia A-2.

ORIGEN ETIM.: Topònim format per l'adjectiu *fondo* i el renom *Comes*. D'una banda, l'adjectiu *fondo* prové del mot llatí *FUNDUS* (*DECat, IV, 94a10*). D'altra banda, el renom *Comes* prové del substantiu *coma* (del gàl·lic *CUMBA*), “depressió planera en terreny de muntanya”, “prat alterós i abundant de pastura” (*B.Moll, pàg. 189*).

PRONÚNCIA: [‘fonðo ‘komes]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: orotopònim – forma del terreny
- Lingüística: Cl català < llatí + Català (NP)
- Morfolèxica: compost [adjectiu + renom] [fondo + comes]

Fondo, camí

ELEMENT: camí

DESCRIPCIÓ: Camí situat a la *partida los Fondos*. Uneix el *Passeig de la Via* amb el pont de Torres de Segre. Transcorre del nord al sud-est amb un tram paral·lel a la *sèquia d'Aitona* (o *sèquia Major*). Aquest camí també s'anomena *Camí Torres*.

ORIGEN ETIM.: Topònim format per l'adjectiu *fondo* que prové del mot llatí *FUNDUS* (*DECat. IV, 94a10*).

PRONÚNCIA: [ˈfonðo]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: orotopònim – forma del terreny
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: adjectiu

Fondos, camí dels

ELEMENT: camí

DESCRIPCIÓ: Bifurcació del *camí Real* que arriba fins al *camí de les Bufarres Noves*.

Aquest camí també s'anomena *Camí Real*.

ORIGEN ETIM.: Topònim format per l'adjectiu *fondo* que prové del mot llatí *FUNDUS* (*DECat, IV, 94a10*).

PRONÚNCIA: ['fondos]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: situació geogràfica - relatiu
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: N simple

Fondos, los

ELEMENT: partida

DESCRIPCIÓ: Situada al nord; entre les *Sarderes Noves* i les *Sarderes Velles*. A uns dos quilòmetres del poble.

ORIGEN ETIM.: Topònim format per l'adjectiu *fondo* que prové del mot llatí *FUNDUS* (*DECat, IV, 94a10*).

PRONÚNCIA: [ˈfondos]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: situació geogràfica - relatiu
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: N simple

Forestal, camí de la

ELEMENT: camí

DESCRIPCIÓ: Camí situat al sud del terme. Recorre el curs del *riu Segre* d'est a oest.

ORIGEN ETIM.: Mot derivat de *forest* “selva o bosc espès i frondós”, pres del francès antic *forest* (avui *forêt*) “selva”, d'origen incert, potser d'un fràncic * FORHIST, col·lectiu de FORHA “pi”; tanmateix és segur que en un moment o altre de la història del mot s'hi va sumar un corrent derivatiu provinent del llatí FORA “fora, posició allunyada” (*DECat, IV, 121b33*).

PRONÚNCIA: [fores'tal]CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: activitat humana - oficis
- Lingüística: Cf català < francès
- Morfolèxica: adjectiu

Forn, carrer del

ELEMENT: carrer

DESCRIPCIÓ: Carrer situat a l'est del poble. Uneix el *carrer de la Serra* amb el *carrer Soledat*.

ORIGEN ETIM.: Substantiu provinent del llatí FORNUS (*DECat, IV, 129b6*)

PRONÚNCIA: [ˈforn]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: activitat humana - construcció
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: N simple

Francisco del Mestre, mas del

ELEMENT: mas

DESCRIPCIÓ: Construcció destinada a l'ús agrícola; antigament també funcionava com a vivenda personal. Està situat a *la partida de la Bassa del Xop*.

ORIGEN ETIM.: Topònim motivat pel nom del propietari i la seva professió. D'una banda, el NP *Francisco* és la variant castellana del NP català *Francesc*. Aquest nom propi prové del NP llatí FRANCISCUS, “francès” (*AlcM*). D'altra banda, el substantiu *mestre* és un mot que prové del llatí MAGISTRU (*DECat, V, 632b39.*)

PRONÚNCIA: [fran'zisko del 'mestre]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim- autòcton
- Lingüística: Català (NP) + Cl català < llatí
- Morfolèxica: compost [NP simple + prenom (S.Pre (prep + art. + nom))]

Garcia, granja del

ELEMENT: granja

DESCRIPCIÓ: Granja destinada a la ramaderia avícola; situada a la *partida dels Fondos*. A un quilòmetre i mig del poble, aproximadament.

ORIGEN ETIM.: Topònim format a partir d'un cognom provinent de l'antic prenom i avui cognom castellà *García*, d'origen preromà, probablement ibèric (*B.Moll, pàg. 68*).

PRONÚNCIA: [gar'sie]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: cognom

Garrut, vall de

ELEMENT: orografia - vall

DESCRIPCIÓ: Situada al nord-oest del terme topant amb el de Vilanova.

ORIGEN ETIM.: Topònim format a partir del renom *garra*, substantiu aplicat a homes i animals que tinguin les cames de forma cònca, mot derivat del mot *garra* “part inferior de la cama” i algun altre quadrúpede”, “sofraja”, “garró”, del celta *GARRA (*DECat, IV, 380b25*).

PRONÚNCIA: [ga'rut]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: renom

Gaspar, camí del

ELEMENT: camí

DESCRIPCIÓ: Camí secundari que comunica el *camí Real* amb el *camí de les Sarderes Velles*; situat al nord del terme.

ORIGEN ETIM.: Topònim motivat pel NP provinent del llatí bíblic *Gaspar*, nom d'un dels tres reis sants d'Orient (*Al.*, pàg., 123).

PRONÚNCIA: [gas'pa]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: NP simple

Gebut de Baix

ELEMENT: subpartida

DESCRIPCIÓ: Subpartida situada al sud-oest del terme. A un quilòmetre i mig del poble, aproximadament.

DOC.: *Iabud* (1118); *Iabut* (1119); *Iebut* (1120); *Iebut* (1121); *Gebut* (1133); *Aiabut* (1148); *Iabud* (1148); *Jabud* (1168); *Iabud* (1172); *Iebut* (1173); *Gebud* (1174); *Gabut* (1174); *Algabut* (1175); *Jebut* (1178); *Jabud* (1179); *Aiabut* (1179); *Gibut* (1184); *Aiabut* (1191); *Gebut* (1196); *Ajabut* (1200); *Aiabud* (1208); *Ayeut* (1243); *Aiabut* (1279); *Ayabut* (1280); *Jabuto* (1304); *Ajebut* (1310); *Ajabut* (1347); *Cebut* (1358); *Gebut* (1359); *Jabut* (1497); *Jabut* (1553). apud Turull (2007), s.v.

ORIGEN ETIM.: Topònim format per un NP i un sintagma preposicional que inclou l'adverbi *baix*. D'una banda, el NP *Gebut* prové de l'antropònim germànic AGIBOT, un NP compost de dues arrels germàniques: AGI- i –BOD (*Onom. Cat. IV,341a26-b6*). De l'altra, l'adverbi *baix* prové del mot llatí *BASSIUS (*AlcM*).

PRONÚNCIA: [ʒe'βud:e 'bajf]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - històric
- Lingüística: G germànic + Cl català < llatí
- Morfolèxica: compost [Compost (NP) + adverbi]

Gebut de Dalt

ELEMENT: subpartida

DESCRIPCIÓ: Subpartida situada al nord-oest del terme. A un quilòmetre i mig del poble, aproximadament.

DOC.: *Iabud* (1118); *Iabut* (1119); *Iebut* (1120); *Iebut* (1121); *Gebut* (1133); *Aiabut* (1148); *Iabud* (1148); *Jabud* (1168); *Iabud* (1172); *Iebut* (1173); *Gebud* (1174); *Gabut* (1174); *Algabut* (1175); *Jebut* (1178); *Jabud* (1179); *Aiabut* (1179); *Gibut* (1184); *Aiabut* (1191); *Gebut* (1196); *Ajabut* (1200); *Aiabud* (1208); *Ayeut* (1243); *Aiabut* (1279); *Ayabut* (1280); *Jabuto* (1304); *Ajebut* (1310); *Ajabut* (1347); *Cebut* (1358); *Gebut* (1359); *Jabut* (1497); *Jabut* (1553). apud Turull (2007), s.v.

ORIGEN ETIM.: Topònim format per un NP i un sintagma preposicional que inclou l'adverbi *dalt*. D'una banda, el NP *Gebut* prové de l'antropònim germànic AGIBOT, un NP compost de dues arrels germàniques: AGI- i –BOD (*Onom. Cat. IV,341a26-b6*). De l'altra, l'adverbi *dalt* prové del mot llatí DE ALTO “de la part alta” (*DECat, I, 228a15*).

PRONÚNCIA: : [ʒe'βud:e 'daʎ]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - històric
- Lingüística: G germànic + Cl català < llatí
- Morfolèxica: compost [Compost (NP) + adverbi]

Gebut, església del

ELEMENT: església

DESCRIPCIÓ: Església desapareguda que es trobava situada a l'antic terme del Gebut. Sota l'actual carretera que uneix el municipi de Soses amb el d'Aitona (LP-7041).

DOC.: *Iabud* (1118); *Iabut* (1119); *Iebut* (1120); *Iebut* (1121); *Gebut* (1133); *Aiabut* (1148); *Iabud* (1148); *Jabud* (1168); *Iabud* (1172); *Iebut* (1173); *Gebud* (1174); *Gabut* (1174); *Algabut* (1175); *Jebut* (1178); *Jabud* (1179); *Aiabut* (1179); *Gibut* (1184); *Aiabut* (1191); *Gebut* (1196); *Ajabut* (1200); *Aiabud* (1208); *Ayeut* (1243); *Aiabut* (1279); *Ayabut* (1280); *Jabuto* (1304); *Ajebut* (1310); *Ajabut* (1347); *Cebut* (1358); *Gebut* (1359); *Jabut* (1497); *Jabut* (1553). apud Turull (2007), s.v.

ORIGEN ETIM.: Topònim format pel NP *Gebut* el qual prové de l'antropònim germànic AGIBOT, un NP compost de dues arrels germàniques: AGI- i –BOD (*Onom. Cat. IV,341a26-b6*).

PRONÚNCIA: : [ʒe'βut]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - històric
- Lingüística: G germànic
- Morfolèxica: compost (NP)

Gebut, serra del

ELEMENT: orografia - serra

DESCRIPCIÓ: Serra situada al nord-oest del terme. Marca el límit de la *partida del Gebut* per la banda nord.

DOC.: *Iabud* (1118); *Iabut* (1119); *Iebut* (1120); *Iebut* (1121); *Gebut* (1133); *Aiabut* (1148); *Iabud* (1148); *Jabud* (1168); *Iabud* (1172); *Iebut* (1173); *Gebud* (1174); *Gabut* (1174); *Algabut* (1175); *Jebut* (1178); *Jabud* (1179); *Aiabut* (1179); *Gibut* (1184); *Aiabut* (1191); *Gebut* (1196); *Ajabut* (1200); *Aiabud* (1208); *Ayeut* (1243); *Aiabut* (1279); *Ayabut* (1280); *Jabuto* (1304); *Ajebut* (1310); *Ajabut* (1347); *Cebut* (1358); *Gebut* (1359); *Jabut* (1497); *Jabut* (1553). apud Turull (2007), s.v.

ORIGEN ETIM.: Topònim format pel NP *Gebut* el qual prové de l'antropònim germànic AGIBOT, un NP compost de dues arrels germàniques: AGI- i –BOD (*Onom. Cat. IV,341a26-b6*).

PRONÚNCIA: [ʒe'βut]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - històric
- Lingüística: G germànic
- Morfolèxica: compost (NP)

Gebuts, camí dels

ELEMENT: camí

DESCRIPCIÓ: Camí que recorre tota la *partida del Gebut* de nord a sud.

DOC.: *Iabud* (1118); *Iabut* (1119); *Iebut* (1120); *Iebut* (1121); *Gebut* (1133); *Aiabut* (1148); *Iabud* (1148); *Jabud* (1168); *Iabud* (1172); *Iebut* (1173); *Gebud* (1174); *Gabut* (1174); *Algabut* (1175); *Jebut* (1178); *Jabud* (1179); *Aiabut* (1179); *Gibut* (1184); *Aiabut* (1191); *Gebut* (1196); *Ajabut* (1200); *Aiabud* (1208); *Ayeut* (1243); *Aiabut* (1279); *Ayabut* (1280); *Jabuto* (1304); *Ajebut* (1310); *Ajabut* (1347); *Cebut* (1358); *Gebut* (1359); *Jabut* (1497); *Jabut* (1553). apud Turull (2007), s.v.

ORIGEN ETIM.: Topònim format pel NP *Gebut* el qual prové de l'antropònim germànic AGIBOT, un NP compost de dues arrels germàniques: AGI- i –BOD (*Onom. Cat. IV,341a26-b6*). En aquest cas, a diferència de les fitxes anteriors, a aquest topònim s'hi afegeix una –s que marca el plural d'aquest mot. Aquest fet s'ha desenvolupat com a conseqüència de la divisió d'una zona força gran de terres en dues subpartides: *Gebut de Baix* i *Gebut de Dalt*. Per tant, el conjunt d'aquestes dues zones és el que acaba formant l'extensió de terra denominada els *Gebuts*.

PRONÚNCIA: [ʒe'βuts]CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - històric
- Lingüística: G germànic
- Morfolèxica: compost (NP)

Gebuts, pantà dels

ELEMENT: elem. hidro. - pantà

DESCRIPCIÓ: Pantà d'ús agrícola enclavat dins la serra del Gebut.

DOC.: *Iabud* (1118); *Iabut* (1119); *Iebut* (1120); *Iebut* (1121); *Gebut* (1133); *Aiabut* (1148); *Iabud* (1148); *Jabud* (1168); *Iabud* (1172); *Iebut* (1173); *Gebud* (1174); *Gabut* (1174); *Algabut* (1175); *Jebut* (1178); *Jabud* (1179); *Aiabut* (1179); *Gibut* (1184); *Aiabut* (1191); *Gebut* (1196); *Ajabut* (1200); *Aiabud* (1208); *Ayeut* (1243); *Aiabut* (1279); *Ayabut* (1280); *Jabuto* (1304); *Ajebut* (1310); *Ajabut* (1347); *Cebut* (1358); *Gebut* (1359); *Jabut* (1497); *Jabut* (1553). apud Turull (2007), s.v.

ORIGEN ETIM.: Topònim format pel NP *Gebut* el qual prové de l'antropònim germànic AGIBOT, un NP compost de dues arrels germàniques: AGI- i –BOD (*Onom. Cat. IV,341a26-b6*). En aquest cas, a diferència de les fitxes anteriors, a aquest topònim s'hi afegeix una –s que marca el plural d'aquest mot. Aquest fet és perquè aquest pantà proporciona aigua tant al *Gebut de Baix* com al *Gebut de Dalt*.

PRONÚNCIA: [ʒe'βuts]CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - històric
- Lingüística: G germànic
- Morfolèxica: compost (NP)

Gebuts, els

ELEMENT: partida

DESCRIPCIÓ: Partida situada al nord-oest del municipi. Antigament era un terme independent anomenat amb aquest mateix nom (*Terme municipal del Gebut*).

DOC.: *Iabud* (1118); *Iabut* (1119); *Iebut* (1120); *Iebut* (1121); *Gebut* (1133); *Aiabut* (1148); *Iabud* (1148); *Jabud* (1168); *Iabud* (1172); *Iebut* (1173); *Gebud* (1174); *Gabut* (1174); *Algabut* (1175); *Jebut* (1178); *Jabud* (1179); *Aiabut* (1179); *Gibut* (1184); *Aiabut* (1191); *Gebut* (1196); *Ajabut* (1200); *Aiabud* (1208); *Ayeut* (1243); *Aiabut* (1279); *Ayabut* (1280); *Jabuto* (1304); *Ajebut* (1310); *Ajabut* (1347); *Cebut* (1358); *Gebut* (1359); *Jabut* (1497); *Jabut* (1553). apud Turull (2007), s.v.

ORIGEN ETIM.: Topònim format pel NP *Gebut* el qual prové de l'antropònim germànic AGIBOT, un NP compost de dues arrels germàniques: AGI- i –BOD (*Onom. Cat. IV,341a26-b6*).). En aquest cas, a diferència de les fitxes anteriors, a aquest topònim s'hi afegeix una –s que marca el plural d'aquest mot. Aquest fet és perquè l'extensió territorial dels *Gebuts* inclou tant la *subpartida del Gebut de Baix* com la *subpartida del Gebut de Dalt*.

PRONÚNCIA: [ʒe'βuts]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - històric
- Lingüística: G germànic
- Morfolèxica: compost (NP)

Gemma, pala la

ELEMENT: elem. hidro. - pala

DESCRIPCIÓ: Pala de reg de la *sèquia de Remolins*. Amb aquesta pala es rega totes les terres situades a la *subpartida la Gemma*.

DOC.: *Algema (1737); Algema (1738); Algema (1739); Algema (1741); Algema (1746)*⁵

ORIGEN ETIM.: Topònim motivat, actualment, a partir del NP *Gemma*, pres del llatí GEMMA “pedra preciosa” (*Al.*, pàg.24). Tanmateix, cal tenir present que tal com ens demostren els document antics, aquest topònim prové de la forma antiga *Algema*; mot que podria estar relacionada amb el topònim *Algímia* que tracta Coromines a l'*Onomasticon Cataloniae*. Una hipòtesi sobre l'origen etimològic del mot *Algema* és que provingui del mot àrab الجمعة “divendres” que significa “dia de la reunió per a orar”.

PRONÚNCIA: [ˈʒem:ɛ]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP) (Cal pensar, però, que *Algema* seria Ca català < àrab)
- Morfolèxica: NP simple

---

⁵ Arxiu Històric Provincial de Lleida; *Catastro de Patiño*.

Gemma, la

ELEMENT: subpartida

DESCRIPCIÓ: Subpartida situada al sud-est del terme. A mig quilòmetre del poble, aproximadament.

DOC.: *Algema (1737); Algema (1738); Algema (1739); Algema (1741); Algema (1746)*⁶

ORIGEN ETIM.: Topònim motivat, actualment, a partir del NP *Gemma*, pres del llatí GEMMA “pedra preciosa” (*Al.*, pàg.24). Tanmateix, cal tenir present que tal com ens demostren els document antics, aquest topònim prové d’una forma *Algema*; forma que podria estar relacionada amb la forma *Algímia* que tracta Coromines a l’*Onomasticon Cataloniae*. Una hipòtesi sobre l’origen etimològic del mot *Algema* és que provingui del mot àrab الجمعة “divendres” que significa “dia de la reunió per a orar”.

PRONÚNCIA: [‘ʒem:ɛ]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP) (Cal pensar, però, que *Algema* seria Ca català < àrab)
- Morfolèxica: NP simple

---

⁶ Arxiu Històric Provincial de Lleida; *Catastro de Patiño*.

Gil, granja del

ELEMENT: granja

DESCRIPCIÓ: Actualment és una granja de bestiar porcí i boví. Es troba situada a la *partida de les Bufarres*.

ORIGEN ETIM.: Topònim motivat pel cognom del propietari *Gil* que prové del nom propi llatí *Aegidius* (*B.Moll, pàg. 83*)

PRONÚNCIA: [ˈʒiɫ]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim- autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: cognom

Gironet, mas del

ELEMENT: mas

DESCRIPCIÓ: Petita construcció destinada a l'ús agrícola. Situat al límit de la *partida dels Fondos*; al nord-oest del terme.

ORIGEN ETIM.: Topònim format a partir de la forma diminutiva del cognom *Giró* (forma masculinitzada del NL *Girona*) (*B.Moll, pàg. 140*)

PRONÚNCIA: [ʒiro'net]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: cognom

Gran, dipòsit

ELEMENT: elem. hidro. - dipòsit

DESCRIPCIÓ: Dipòsit de formigó que actualment està en desús. Situat al nord-est del terme a un quilòmetre i mig del poble, aproximadament.

ORIGEN ETIM.: Topònim format a partir de l'adjectiu *gran* que prové del mot llatí *GRANDIS* (*DECat*, 610b22).

PRONÚNCIA: [ˈgran]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: hidrotopònim - artificial
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: adjectiu

Granges del Costa, camí de les

ELEMENT: granges

DESCRIPCIÓ: Camí secundari que uneix el *camí Real* i les *granges del Costa*; situat al nord del terme.

ORIGEN ETIM.: Topònim format per substantiu *granges* i un sintagma preposicional que inclou el cognom *Costa*. D'una banda, el substantiu *granges* és un mot pres del francès *grange* “graner,” “mas”, “granja” que prové del llatí vulgar *GRANICA, pròpiament adjectiu derivat de GRANUM “gra, llavor” (*DECat, IV, 598a24*). D'altra banda, el cognom *Costa* prové del mateix substantiu *costa* agafat del mot llatí COSTA “terreny inclinat” (*B.Moll, pàg. 191*).

PRONÚNCIA: [ˈgranjəs del ˈkɔstə]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: construcció – activitat humana
- Lingüística: Cf català < francès + Català (NP)
- Morfolèxica: compost [N + S.Prepos (prep. + art. + cognom)] [granj(es) + (d(e) + el + Costa)]

Hortetes, les

ELEMENT: partida

DESCRIPCIÓ: Situada al sud del terme. Les terres agrícoles que es troben en aquesta partida són regades per la *sèquia de Remolins*.

ORIGEN ETIM.: Forma diminutiva del substantiu *hort*, del llatí HORTUS “jardí”, “hort” (*DECat, IV, 819a14*).

PRONÚNCIA: [or'tetes]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: activitat humana - agricultura
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: derivat [lexema + sufix] [hort + et(es)]

Infrusesa, magatzem

ELEMENT: magatzem

DESCRIPCIÓ: Magatzem industrial de manipulació de fruita fresca; situat al nord-est del terme.

ORIGEN ETIM.: El nom d'aquesta empresa és un acrònim: In(dustrialització) (de) Fru(ita) (del) Se(gre). S.a

PRONÚNCIA: [imfru'seze]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: activitat humana
- Lingüística: C català
- Morfolèxica: acrònim

Irla, la

ELEMENT: partida

DESCRIPCIÓ: Partida situada al sud del poble. Aquesta partida és una llenca de terra entre la *sèquia Aitona* (o *Sèquia Major*) i el riu *Segre*.

ORIGEN ETIM.: *Irla* és una variant de la paraula *illa*, substantiu pres del llatí I(N)SULA (*DECat, IV, 834b36*).

PRONÚNCIA: [ˈirlɛ]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: orotopònim – forma del terreny
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: N simple

Jaume Casals, torreta del

ELEMENT: torreta

DESCRIPCIÓ: Petita construcció d'ús agrícola. Situada al sud del terme; a un quilòmetre del poble, aproximadament.

ORIGEN ETIM.: Topònim motivat a partir del nom personal del propietari. D'una banda, el NP *Jaume* prové del llatí JACOBUS (adaptació de l'hebreu *Iacob*) (*AlcM*). D'altra banda, el cognom *Casals* prové del substantiu *casal* (*B.Moll, pàg. 211*) pres del llatí vulgar CASALE “propi de la casa” (*DECat, II, 604a24*).

PRONÚNCIA: [ˈʒawme kaˈzals]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: compost [NP + Cognom] [Jaume + Casals]

Jaume el Mestre, mas del

ELEMENT: mas

DESCRIPCIÓ: Construcció destinada a l'agricultura situada al nord-est del terme; a dos quilòmetres del poble, aproximadament.

ORIGEN ETIM.: Topònim format per un NP i un sintagma nominal amb el substantiu *mestre*. El NP *Jaume* prové del llatí JACOBUS (adaptació de l'hebreu *Iacob*) (*AlcM*). D'altra banda, el substantiu *mestre* prové del mot llatí MAGISTRU (*DECat, V, 632b39*).

PRONÚNCIA: [ˈʒawmeɫ ˈmestre]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP) + Cl català < llatí
- Morfolèxica: compost [NP + renom (art + nom)] [Jaume + (el + mestre)]

Jaume Novell, granja del

ELEMENT: granja

DESCRIPCIÓ: Granja dedicada a la ramaderia porcina. Es troba situada a la *partida la Predicadera*, al nord del terme; a tres quilòmetres del poble, aproximadament.

ORIGEN ETIM.: Topònim motivat pel nom personal del propietari. D'una banda, el NP *Jaume* prové del llatí JACOBUS (adaptació de l'hebreu *Iacob*) (*AlcM*). De l'altra, el cognom *Novell* prové del mateix adjectiu *novell* (*B.Moll, pàg. 265*) pres del mot llatí NOVELLUS "nou" (*DECat, V, 973b21*).

PRONÚNCIA: [ˈʒawme noˈβeɫ]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: compost [NP + Cognom] [Jaume + Novell]

Jep, mas del

ELEMENT: mas

DESCRIPCIÓ: Petita construcció d'ús agrícola situada dins la *partida del Gebuts*.ORIGEN ETIM.: Topònim format a partir de l'hipocorístic *Jep* provinent del NP *Josep* que, ahora, prové del NP hebreu *Ioseph (AlcM)*.PRONÚNCIA: [ˈʒep]CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: NP (hipocorístic)

Jesús de la Maria Rosa, granja del

ELEMENT: granja

DESCRIPCIÓ: Granja destinada a la ramaderia porcina. Situada al sud del terme; a la *partida del Sots*; a un quilòmetre del poble, aproximadament.

ORIGEN ETIM.: Topònim format pel NP *Jesús* i un renom format a partir d'un sintagma preposicional que inclou dos NP: *Maria* i *Rosa*. D'una banda, el NP *Jesús* prové del llatí IESUS (*AlcM*). D'altra banda, el prenom està format pel NP *Maria*, que és fruit de la derivació del nom hebreu *Miriam* a través de *Maryam* (*Al.*, pàg, 170), i el NP *Rosa* que prové del llatí ROSA (*AlcM*).

PRONÚNCIA: [ʒe'zuz de ma'rie 'rɔzɛ]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: compost [NP + prenom (S.Prepos. (prep. + art. + NP + NP))] [Jesús (de + la + Maria + Rosa)]

Jesús de Miquelet de Joan, granja de

ELEMENT: granja

DESCRIPCIÓ: Granja destinada a la ramaderia porcina. Situada al nord-est del terme a dos quilòmetres del poble, aproximadament.

ORIGEN ETIM.: Topònim motivat pel nom del propietari. El NP *Jesús* prové del llatí IESUS. El prenom està format per dos NP simples: d'una banda, el NP *Miquelet* és la forma diminutiva del nom propi *Miquel*, un nom provinent del llatí bíblic MICHAEL (*AlcM*). D'altra banda, el NP *Joan* és un nom propi pres també del llatí bíblic, en aquest cas de JOHANNES. (*AlcM*)

PRONÚNCIA: [ʒe'zuz de mike'led:e 'ʒwan]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: compost [NP + prenom (S.Pre (prep. + NP (lexema + sufix) + prep. + NP)] [Jesús + (de + (Miquel + et) + de + Joan)]

Jesús, granja del

ELEMENT: granja

DESCRIPCIÓ: Granja destinada a la ramaderia porcina. Situada al sud del terme; a la *partida dels Sots*.

ORIGEN ETIM.: Topònim motivat pel NP *Jesús* el qual prové del llatí IESUS (*AlcM*).

PRONÚNCIA: [ʒe'zus]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: NP simple

Joan Molins, mas del

ELEMENT: mas

DESCRIPCIÓ: Petita construcció agrària destinada a guardar estris agrícoles. Situat al nord-oest del terme, a dos quilòmetres i mig del poble, aproximadament.

ORIGEN ETIM.: Topònim motivat pel NP *Joan* pres del llatí bíblic JOHANNES (*AlcM*); el cognom *Molins* que és un derivat del substantiu *molí* (*B.Moll, pàg. 149*), del llatí MOLINU (*DECat, V, 738b58*).

PRONÚNCIA: [ˌʒwam:ɔ'fins]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: compost [NP + Cognom] [Joan + Molins]

Joan, mas del

ELEMENT: mas

DESCRIPCIÓ: Petita construcció agrícola situada a les *Bufarres*.ORIGEN ETIM.: Topònim motivat pel NP *Joan* pres del llatí bíblic JOHANNES (*AlcM*)PRONÚNCIA: [ˈʒwan]CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: NP simple

Jordi Toni, granja del

ELEMENT: granja

DESCRIPCIÓ: Situada a l'oest del terme; a un quilòmetre i mig del poble, aproximadament. Actualment es dedica a la ramaderia vacuna.

ORIGEN ETIM.: Topònim format pel NP *Jordi* i el renom *Toni*. D'una banda, *Jordi* prové del llatí GEORGIUS que, a la vegada, deriva del grec γεόργιος (*AlcM*). D'altra banda, el renom *Toni* ve motivat per l'hipocorístic del NP *Antoni* que prové del nom propi llatí ANTONIUS (*AlcM*).

PRONÚNCIA: [ˈʒɔrdi ˈtɔni]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: compost [NP + Renom] [Jordi + Toni]

Josep de Toni, mas de

ELEMENT: mas

DESCRIPCIÓ: Mas situat als *Gebuts*.

ORIGEN ETIM.: Topònim motivat pel NP *Josep* i un sintagma preposicional que inclou el renom *Toni*. *Josep* prové del llatí bíblic *Ioseph* i *Toni* és la variant hipocorística d'*Antoni* que prové del nom propi llatí ANTONIUS. (*AlcM*)

PRONÚNCIA: [ʒo'zɛb de 'tɔni]CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: compost [NP + renom (S.Prepos (prep. + NP))[Josep + (de + Toni)]

Lleida, carrer (de)

ELEMENT: top. urbana - carrer

DESCRIPCIÓ: Carrer situat a l'est del poble. Antigament era el *Camí Lleida*; actualment és un carrer que no està urbanitzat i que discorre paral·lel a la carretera LP-7041.

ORIGEN ETIM.: El topònim *Lleida* prové del llatí ibèric ILTIRTA (o ILDIRDA o ILTIRDA o segons Coromines ILERSDA), nom de la dita ciutat⁷.

PRONÚNCIA: [ˈləjðɛ]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: situació geogràfica - absolut
- Lingüística: P preindoeuropeu
- Morfolèxica: corònim

---

⁷ El topònim *Lleida* té una base ibèrica *ILERSDA (de significat incert), que d'una banda s'hauria simplificat en la coneguda forma llatina ILERDA, que, alterada en *Làrida* en època aràbiga, desemboca també en la coneguda variant castellana *Lérida*, però que d'altra banda s'hauria mantingut diferenciadament en la pronúncia vulgar oral, fins a donar la forma *LESDA, que comparteix amb la llatina tan sols la pèrdua de I- inicial, però que en lloc de simplificar el grup triconsonàntic en /rd/ ho fa en /zd/, clau de volta per explicar la semivocal /j/ de l'única forma que, tot amb tot, es pot considerar pròpiament catalana, *Lleida*.

La toponímia de les comarques de ponent. Un assaig d'interpretació tipològica. Albert Turull. IEC. Barcelona (2007)

Lluís Companys, carrer (de)

ELEMENT: top. urbana - carrer

DESCRIPCIÓ: Carrer que recorre de nord a sud comunicant el *carrer Vilanova* amb l'*avinguda de Catalunya*.

ORIGEN ETIM.: Topònim motivat pel NP del polític català Lluís Companys. El NP *Lluís* prové del nom personal germànic *Hlodwig* convertit en *Aloisius* per llatinització (*AlcM*). D'altra banda, el cognom *Companys* ve motivat pel substantiu *company*, del llatí *COMPANIO (*B.Moll, pàg. 263*)

PRONÚNCIA: [ˈlwis komˈpaɲs]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - forà
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: compost [NP + Cognom] [Lluís + Companys]

Lluís Massot, carrer (de)

ELEMENT: top. urbana - carrer

DESCRIPCIÓ: Recorre de nord a sud comunicant el *carrer Vilanova* amb l'*avinguda de Catalunya* i la *travessia del Sindicat*. Topònim motivat pel nom propi d'un antic metge del poble.

ORIGEN ETIM.: Topònim motivat pel NP *Lluís* que prové del nom personal germànic *Hlodwig* convertit en *Aloisius* per llatinització (*AlcM*) i el cognom *Massot* el qual deriva del nom propi personal àrab *Mas'úd* (*B.Moll, pàg. 303*)

PRONÚNCIA: [ˈlwis maˈsot]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: compost [NP + Cognom] [Lluís + Massot]

Major, carrer

ELEMENT: top. urbana - carrer

DESCRIPCIÓ: Recorre el municipi d'est a oest. Comunica el *carrer Portal* amb el *carrer Pau Casals*. Antigament era la via principal d'accés al poble.

ORIGEN ETIM.: Topònim format a partir de l'adjectiu *major* provinent del llatí

MAJOR, -ORIS, "més gran" (*DECat*, V, 375b44).

PRONÚNCIA: [ma'ʒo]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: referència històrica
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: adjectiu

Major, sèquia

ELEMENT: elem. hidro. - sèquia

DESCRIPCIÓ: Sèquia que travessa el terme municipal d'oest a est amb la finalitat de donar reg a totes les terres agrícoles d'Aitona i Seròs. Aquesta sèquia també s'anomena *Sèquia d'Aitona*.

ORIGEN ETIM.: Topònim format a partir de l'adjectiu *major* provinent del llatí MAJOR, -ORIS, "més gran" (*DECat, V, 375b44*).

PRONÚNCIA: [ma'ʒo]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: hidrotopònim - artificial
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: adjectiu

Mandruco, finca del

ELEMENT: propietats

DESCRIPCIÓ: Situada al sud-oest del terme. A la *partida de les Vinyes*; a mig quilòmetre del municipi, aproximadament.

ORIGEN ETIM.: Probablement es tracta d'un malnom esdevingut a partir d'afegir el sufix despectiu *-uco* al substantiu *mandra*; mot que, en el sentit de "peresa", prové del llatí MANDRA 'ramat' (*AlcM*).

PRONÚNCIA: [man'druko]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: renom a partir de derivació [lexema + sufix] [mandr + uco]

Mare de Déu del Carme, placeta

ELEMENT: top. urbana - plaça

DESCRIPCIÓ: Plaça situada a l'est del municipi, concretament, al *carrer (d)el Portal*. És una plaça tancada que solament té accés pel *carrer Portal* i pel *carrer de Dalt*. Enmig té una font de petites dimensions. També s'anomena *placeta del Carme*.

ORIGEN ETIM.: Aplicació toponímica del nom *Mare de Déu del Carme*, d'origen llatí CARMEN (*AlcM*).

PRONÚNCIA: [ˈmare de ˈdew del ˈkarme]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: hagiopònim
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: compost [nom + S.Pre (prep. + nom) + S.Pre (prep. + art. + NP)]
[Mare (de + Déu) + (d(e) + el + Carme)]

Maria Serra, mas de la

ELEMENT: mas

DESCRIPCIÓ: Construcció destinada a l'ús agrícola. Situada al nord-est del terme; a mig quilòmetre del poble, aproximadament.

ORIGEN ETIM.: Topònim motivat per un nom personal compost pel NP *Maria* que és la derivació del nom personal hebreu *Míriam*, a través de *Maryam* (*Al.*, pàg.170), i el cognom *Serra* derivat del mateix substantiu *serra* “cadena de muntanyes” que prové del mot llatí *SERRA* (*B.Moll*, pàg. 204)

PRONÚNCIA: [ma'riɛ 'sɛrɛ]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: compost [NP + Cognom] [Maria + Serra]

Maria Solé, carrer (de)

ELEMENT: top. urbana - carrer

DESCRIPCIÓ: Carrer transversal al *carrer el Riu* i paral·lel al *Passeig de la Via*.

ORIGEN ETIM.: Topònim motivat per un nom personal format pel NP *Maria* que és la derivació del nom personal hebreu *Míriam*, a través de *Maryam* (*Al.*, pàg. 170), i el cognom *Solé* que prové del llatí SOLARIUM, derivat de SOLUM “sòl, terreny, solar” (*B.Moll*, pàg. 206)

PRONÚNCIA: [ma'riɛ so'le]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: compost [NP + Cognom] [Maria + Solé]

Martí, mas del

ELEMENT: mas

DESCRIPCIÓ: Construcció destinada a l'ús agrícola. Antigament estava destinada a l'ús familiar. Situada al nord-oest del terme; a dos quilòmetres del poble, aproximadament.

ORIGEN ETIM.: Topònim motivat pel nom personal del propietari. El NP *Martí* prové del cognom llatí MARTINUS. (*AlcM*)

PRONÚNCIA: [mar'ti]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: NP simple

Maruco, magatzem del

ELEMENT: magatzem

DESCRIPCIÓ: Magatzem destinat a la manipulació i emmagatzematge de fruita dolça. Situat al sud del casc urbà; limitant amb municipi de Soses. Aquest magatzem també es coneix amb el nom *Magatzem del Flix*

ORIGEN ETIM.: Aquest topònim ve motivat pel renom *Maruco*. Tanmateix, l'etimologia de *maruco* no és clara. És probable que sigui un derivat del NP *Mari/Maria*.

PRONÚNCIA: [ma'ruko]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: renom

Mas del Miarnau, pantà del

ELEMENT: elem. hidro. - pantà

DESCRIPCIÓ: Pantà particular situat al nord-oest del terme; a cinc quilòmetres del poble, aproximadament.

ORIGEN ETIM.: Topònim format amb el substantiu *mas* i un sintagma preposicional que inclou el cognom *Miarnau*. D'una banda, el substantiu *mas* “casa de camp i de conreu” prové del llatí tardà MANSUM “lloc d'estada o residència” (*DECat*, VII, 416, b29). De l'altra, el cognom *Miarnau* sembla compost dels dos noms personals *Mir* i *Arnau* (*B.Moll – pàg. 116*). El NP *Mir* prové del nom personal germànic *Mirus* (*AlcM*) i el NP *Arnau* és l'evolució del nom personal germànic *Arnoald* (*AlcM*).

PRONÚNCIA: [‘maz de miar’naw]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: construcció
- Lingüística: Cl català < llatí + Català (NP)
- Morfolèxica: compost [N + S.Prepos. (prep. + Cognom)] [Mas + (de + Miarnau)]

Massot, mas de

ELEMENT: mas

DESCRIPCIÓ: Construcció agrària; al nord-oest del terme municipal; a cinc quilòmetres del poble, aproximadament.

ORIGEN ETIM.: Topònim motivat pel cognom *Massot*, derivat de l'àrab *Mas'úd*, nom propi personal. (*B.Moll, pàg. 303*)

PRONÚNCIA: [ma'sot]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: cognom

Matapuros, torre del

ELEMENT: torre

DESCRIPCIÓ: Construcció destinada a guardar les eines agrícoles; situada a la *partida dels Gebuts*.

ORIGEN ETIM.: Malnom format amb el verb *matar*, del llatí MACTARE i el substantiu *puros* que és un mot que hem pres del castellà (cigarro) *puro*. (*AlcM*)

PRONÚNCIA: [mate'puros]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: malnom

Matges, finca del

ELEMENT: propietat

DESCRIPCIÓ: Petita porció de terra situada a la *partida de les Vinyes*, a un quilòmetre i mig del poble.

ORIGEN ETIM.: *Matges* és un cognom que prové del llatí MATHIAS. (*B.Moll, pàg. 77*)

PRONÚNCIA: [ˈmadʒes]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: cognom

Miarnau, finca del

ELEMENT: propietat

DESCRIPCIÓ: Petita porció de terra situada a cinc quilòmetres del poble.

ORIGEN ETIM.: Topònim motivat pel cognom del propietari. El cognom *Miarnau* sembla compost dels dos noms personals *Mir* i *Arnau* (*B.Moll*, pàg. 116). El NP *Mir* prové del nom personal germànic *Mirus* (*AlcM*) i el NP *Arnau* és l'evolució del nom personal germànic *Arnoald* (*AlcM*).

PRONÚNCIA: [miar'naw]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: cognom

Miarnau, mas del

ELEMENT: mas

DESCRIPCIÓ: Petita construcció agrícola destinada a activitats ramaderes i agrícoles. Situat al nord-est del terme; a cinc quilòmetres del poble, aproximadament.

ORIGEN ETIM.: Topònim motivat pel cognom del propietari. El cognom *Miarnau* sembla compost dels dos noms personals *Mir* i *Arnau* (*B.Moll, pàg. 116*). El NP *Mir* prové del nom personal germànic *Mirus* (*AlcM*) i el NP *Arnau* és l'evolució del nom personal germànic *Arnoald* (*AlcM*).

PRONÚNCIA: [miar'naw]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: cognom

Miarnau, vall de

ELEMENT: orografia - vall

DESCRIPCIÓ: Vall situada al nord-oest del terme. El seu tram final limita amb el terme de Fraga. Aquesta vall també s'anomena *Vall de Tigo*.

ORIGEN ETIM.: Topònim motivat pel cognom del propietari de les terres que limiten amb la vall. El cognom *Miarnau* sembla compost dels dos noms personals *Mir* i *Arnau* (*B.Moll, pàg. 116*). El NP *Mir* prové del nom personal germànic *Mirus* (*AlcM*) i el NP *Arnau* és l'evolució del nom personal germànic *Arnoald* (*AlcM*).

PRONÚNCIA: [miar'naw]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: cognom

Mingo Miquel, granges del

ELEMENT: granges

DESCRIPCIÓ: Granges que actualment es troben en desús. Situades a la *partida de l'Argelagar*; a mig quilòmetre del poble, aproximadament.

ORIGEN ETIM.: Topònim motivat pel nom del propietari. Aquest nom personal està format per dos NP: *Mingo* és l'hipocorístic del NP *Domingo*, variant castellana del mot llatí DOMINICUS “del senyor” (*Al.*, pàg. 90); el NP *Miquel* és un nom del llatí bíblic MICHAEL (*AlcM*)

PRONÚNCIA: [ˈmiŋyo miˈkɛl]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: compost [NP + Prenom] [Mingo + Miquel]

Miquel Anton, mas de

ELEMENT: mas

DESCRIPCIÓ: Petita construcció agrària destinada a les feines agrícoles. Està situat a la *partida dels Fondos*; a tres quilòmetres del poble, aproximadament.

ORIGEN ETIM.: Topònim motivat pel nom del propietari. Aquest nom personal està format per dos NP: *Miquel* que és un nom provinent del llatí bíblic MICHAEL (*AlcM*) i l'hipocorístic *Anton* que és una de les formes abreviades del NP *Antoni* que prové del NP llatí ANTONIUS (*AlcM*).

PRONÚNCIA: [mi'kɛl an'tɔn]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: compost [NP + Prenom] [Miquel + Anton]

Miquel de Joan, mas de

ELEMENT: mas de volta

DESCRIPCIÓ: Situat al *camí de Vilanova*; a l'est del terme; a mig quilòmetre del poble, aproximadament.

ORIGEN ETIM.: Topònim motivat pel nom del propietari que està format per un NP simple i un sintagma preposicional que inclou un altre NP. D'una banda, el NP *Miquel* és un nom provinent del llatí bíblic MICHAEL (*AlcM*). De l'altra, el NP *Joan* és un nom personal pres del llatí bíblic JOHANNES (*AlcM*).

PRONÚNCIA: [mi'keɫ de ʒu'an]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: compost [NP + prenom (S.Prepos (prep. + NP))] [Miquel + (de + Joan)]

Miquel de la Mariana, finca del

ELEMENT: propietat

DESCRIPCIÓ: Petita porció de terra situada a la *partida los Fondos*; al nord del terme.

ORIGEN ETIM.: Topònim motivat pel nom del propietari que està format per un NP simple i un sintagma preposicional que inclou un altre NP. D'una banda, el NP *Miquel* és un nom provinent del llatí bíblic MICHAEL (*AlcM*). De l'altra, el NP *Mariana* és la variant femenina del NP masculí *Marià*; del llatí bíblic MARIA (*AlcM*).

PRONÚNCIA: [mi'kɛɫ de la ma'ɾjana]CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: compost [NP + Prenom (S.Prepos (prep. + art. +NP))] [Miquel + (de + la + Mariana)].

Miquel de la Mariana, mas del

ELEMENT: mas

DESCRIPCIÓ: Petita construcció agrària destinada a l'activitat agrícola. Situada a la *partida los Fondos*; al nord del terme.

ORIGEN ETIM.: Topònim motivat pel nom del propietari que està format per un NP simple i un sintagma preposicional que inclou un altre NP. D'una banda, el NP *Miquel* és un nom provinent del llatí bíblic MICHAEL (*AlcM*). De l'altra, el NP *Mariana* és la variant femenina del NP masculí *Marià*; del llatí bíblic MARIA (*AlcM*).

PRONÚNCIA: [mi'keɫ de la ma'ɾjana]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: compost [NP + prenom (S.Prepos (prep. + art. +NP))] [Miquel + (de + la + Mariana)].

Miquel de Sisó, torreta de

ELEMENT: torreta

DESCRIPCIÓ: Petita construcció destinada a guardar les eines agrícoles. Situada al sud del terme.

ORIGEN ETIM.: Topònim motivat pel nom del propietari que està format per un NP simple i un sintagma preposicional que inclou un cognom. D'una banda, el NP *Miquel* és un nom provinent del llatí bíblic MICHAEL (*AlcM*). De l'altra, el cognom *Sisó* prové del mateix substantiu *sisó* "moneda antiga que valia sis diners" que és un mot derivat de *sis*, del llatí SEX (*AlcM*). Aquest substantiu va donar nom a un ocell, perquè segons vells documents, l'ocell *sisó* es venia a sis diners (*AlcM*).

PRONÚNCIA: [mi'keɫ de si'zo]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: compost [NP + renom (S.Prepos (prep. + Cognom))] [Miquel + (de + Sisó)]

Mitjanes, camí de les

ELEMENT: camí

DESCRIPCIÓ: Travessa la partida dita amb el mateix nom (*partida de les Mitjanes*) d'est a oest.

ORIGEN ETIM.: L'adjectiu *mitjà* o *mitjana* té avui una aplicació molt generalitzada en toponímia, aplicat a accidents situats entremig de dues coses. Una *mitjana* és una illeta en el curs del Baix Segre (*DECat, V, 664 – 665*). Aquest adjectiu és una forma derivada de l'adjectiu *mig*, del llatí MEDIUS (*DECat, V, 663a6*).

PRONÚNCIA: [mi'dʒanes]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: situació geogràfica - relatiu
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: derivat [lexema + sufix] [mitj + a(nes)]

Mitjanes, les

ELEMENT: partida

DESCRIPCIÓ: Situada al sud-oest del terme. Les terres agrícoles situades en aquesta partida són regades per la *sèquia de Remolins*.

ORIGEN ETIM.: L'adjectiu *mitjà* o *mitjana* té avui una aplicació molt generalitzada en toponímia, aplicat a accidents situats entremig de dues coses. Una *mitjana* és una illa en el curs del Baix Segre (*DECat, V, 664 – 665*). Aquest adjectiu és una forma derivada de l'adjectiu *mig*, del llatí *MEDIUS* (*DECat, V, 663a6*).

PRONÚNCIA: [mi'dʒanes]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: situació geogràfica - relatiu
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: derivat [lexema + sufix] [mitj + a(nes)]

Mixó, mas del

ELEMENT: mas

DESCRIPCIÓ: Petita construcció agrària destina a guardar els estris de l'agricultura. Situat al nord-oest del terme; a tres quilòmetres del poble, aproximadament.

ORIGEN ETIM.: *Mixó* és la pronúncia de l'àrea del català occidental del mot *moixó*, "ocellet", del llatí tardà MUSCIO, - ONIS, "mosqueta, mosquit"; derivat de MUSCA "mosca" (*DECat*, V, 734a46).

PRONÚNCIA: [mi'ʃo]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: zootopònim
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: N simple

Molí, camí (del)

ELEMENT: camí

DESCRIPCIÓ: Aquest camí donava accés a un antic molí hidràulic. S'hi accedeix a través del *Camí Fondo*.

ORIGEN ETIM.: *Molí* és un mot que prové del llatí tardà MOLINUM, abreviació de SAXUM MOLINUM “mola”. (*DECat*, V, 742a13)

PRONÚNCIA: [mo'hi]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: construcció – activitat humana
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: N simple

Molí, salt d'aigua lo

ELEMENT: elem. hidro – salt d'aigua

DESCRIPCIÓ: Salt d'aigua derivat del curs de la *sèquia de Remolins*.ORIGEN ETIM.: *Molí* és un mot que prové del llatí tardà MOLINUM, abreviació de SAXUM MOLINUM “mola”. (*DECat*, V, 742a13)PRONÚNCIA: [mo'li]CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: construcció – activitat humana
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: N simple

Montull, era

ELEMENT: orografia

DESCRIPCIÓ: Situada en l'actual nucli urbà, entre l'*avinguda Catalunya* i el *carrer Vilanova*; antigament era una era de batre.

ORIGEN ETIM.: Topònim motivat pel cognom del propietari. El cognom *Montull* prové de la forma diminutiva del llatí MONTUCULUS, variant de MONTICULUS "muntanyeta". (*B. Moll, pàg. 193*)

PRONÚNCIA: [mon'tuʎ]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: cognom

Montull, finca del

ELEMENT: propietat

DESCRIPCIÓ: Petita porció de terra situada al nord-est del terme; dins la *partida de les Sarderes Noves*.

ORIGEN ETIM.: Topònim motivat pel cognom del propietari. El cognom *Montull* prové de la forma diminutiva del llatí MONTUCULUS, variant de MONTICULUS “muntanyeta”. (*B. Moll, pàg. 193*)

PRONÚNCIA: [mon'tuʎ]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: cognom

Nen, mas del

ELEMENT: mas

DESCRIPCIÓ: Construcció agrària situada a *la partida dels Gebuts*; a dos quilòmetres del poble, aproximadament.

ORIGEN ETIM.: El substantiu *nen* prové del radical onomatopèic infantil *nan-* o *nin-*, que es troba en nombroses formacions destinades a designar persones o coses infantils. (*AlcM*)

PRONÚNCIA: [ˈnen]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: renom

Nen, torreta del

ELEMENT: torreta

DESCRIPCIÓ: Construcció que s'utilitza per guardar els estris de l'agricultura. Situada a la *partida dels Sots*; a un quilòmetre i mig del nucli urbà, aproximadament.

ORIGEN ETIM.: El substantiu *nen* prové del radical onomatopèic infantil *nan-* o *nin-*, que es troba en nombroses formacions destinades a designar persones o coses infantils. (*AlcM*)

PRONÚNCIA: [ˈnɛn]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: renom

Noguera, carrer (de la)

ELEMENT: top. urbana - carrer

DESCRIPCIÓ: Transcorre paral·lel, pel vessant sud, a l'*avinguda Catalunya*.

ORIGEN ETIM.: *Noguera* és un mot derivat del substantiu *nou*, f. “fruit de la noguera”, del llatí NUX, NUCIS (*DECat, V, 966a25*). El nom de l'arbre *noguera* presenta, com en el cas de la majoria dels fruiters, dues formes a base de *-er* (masc.) i *-era* (fem.), *noguer* corresponent a *NUCARIUS i *noguera* a *NUCARIA (*DECat, V, 968a47*).

PRONÚNCIA: [no'ɣerɛ]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: fitotopònim
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: N simple

Noguera, sèquia de

ELEMENT: elem. hidro - sèquia

DESCRIPCIÓ: Tram final de la *sèquia de Pinyana* que mor a la *sèquia de Remolins*.

ORIGEN ETIM.: *Noguera* és un mot derivat del substantiu *nou*, f. “fruit de la noguera”, del llatí NUX, NUCIS (*DECat*, V, 966a25). El nom de l’arbre *noguera* presenta, com en el cas de la majoria dels fruiters, dues formes a base de *-er* (masc.) i *-era* (fem.), *noguer* corresponent a *NUCARIUS i *noguera* a *NUCARIA (*DECat*, V, 968a47).

PRONÚNCIA: [no'ɾeɾɛ]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: fitotopònim
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: N simple

Noguera, la

ELEMENT: subpartida

DESCRIPCIÓ: Subpartida situada a l'est del terme; dins la *partida de los Cabanals*.DOC.: *partida del regadio de Noguera (1737); partida del regadio de Noguera (1738); patida del regadio de Noguera (1739); partida del regadio de Noguera (1741); partida del regadio de Noguera (1746)*⁸ORIGEN ETIM.: *Noguera* és un mot derivat del substantiu *nou*, f. “fruit de la noguera”, del llatí NUX, NUCIS (*DECat*, V, 966a25). El nom de l'arbre *noguera* presenta, com en el cas de la majoria dels fruiters, dues formes a base de *-er* (masc.) i *-era* (fem.), *noguer* corresponent a *NUCARIUS i *noguera* a *NUCARIA (*DECat*, V, 968a47).PRONÚNCIA: [no'ɾerɛ]CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: fitotopònim
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: N simple

---

⁸ Arxiu Històric Provincial de Lleida; *Catastro de Patiño*.

Nou, carrer

ELEMENT: top. urbana - carrer

DESCRIPCIÓ: Carrer que transcorre de nord a sud unint el *carrer de la Serra* amb el *carrer Soledat* i el *carrer Major*.

ORIGEN ETIM.: Adjectiu provinent del llatí NOVUS, -A, -UM (*DECat, V, 972a30*).

PRONÚNCIA: [ˈnɔw]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: referència històrica
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: adjectiu

Novell, granges del

ELEMENT: granges

DESCRIPCIÓ: Granges situades al límit amb el nucli urbà; al nord del terme.ORIGEN ETIM.: Topònim motivat pel cognom del propietari. El cognom *Novell* prové del mateix adjectiu *novell*; mot que ve del llatí NOVELLUS “nou” (*B. Moll, pàg. 275*).PRONÚNCIA: [no'βeɫ]CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: cognom

Noves, escoles

ELEMENT: top. urbana - escoles

DESCRIPCIÓ: Situades al sud-oest del nucli urbà fent xamfrà entre el *carrer Sindicat* el *carrer de les Escoles* i el *carrer Sant Llorenç*, d'una banda, i de l'altra, amb el carrer *Sant Llorenç* i el *carrer Ventura Piñol*.

ORIGEN ETIM.: Forma femenina i plural del l'adjectiu *nou*, del llatí NOVUS, -A, -UM (*DECat*, V, 972a30).

PRONÚNCIA: [ˈnɔβes]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: construcció – activitat humana
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: adjectiu

Onze de Setembre, carrer (de)

ELEMENT: top. urbana - carrer

DESCRIPCIÓ: Transcorre de nord a sud entre el *carrer Portal* i *Passeig de la Via*.

ORIGEN ETIM.: Topònim motivat per una data històrica; format pel numeral *onze* i un sintagma preposicional que inclou el substantiu *setembre*. D'una banda, *onze* prové del llatí UNDECIM (*DECat, VIII, 978a58*). De l'altra, el substantiu *setembre* prové del mot llatí SETEMBER, - BRIS (*DECat, VII, 869a32*).

PRONÚNCIA: ['onze de se'tembɾe]CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: referència històrica
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: compost [num. + S.Prepos (prep. + nom)] [onze + (de + setembre)]

Pagès, racó del

ELEMENT: orografia - racó

DESCRIPCIÓ: Barranc de petites dimensions situat cap endins de la serra; situat a l'oest del terme; sota la *partida del Gebuts*.

ORIGEN ETIM.: Del llatí tardà PAGENSIS “el que viu en el *pagus*, en el camp” (*DECat*, VI, 165b56).

PRONÚNCIA: [pa'ʒes]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: activitat humana - oficis
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: N simple

Paquita Tano, mas de la

ELEMENT: mas

DESCRIPCIÓ: Petita construcció d'ús agrícola situat al nord del terme; a la *partida de les Sarderes*.

ORIGEN ETIM.: Topònim motivat pel nom de la propietària. Aquest topònim està format pel NP *Paquita* i el renom *Tano*. El NP *Paquita* és una variant del nom personal *Francisca*; variant femenina de *Francesc*, del llatí FRANCISCUS “francès” (*AlcM*). El renom *Tano* és la forma hipocorística del NP *Cayetano* el qual prové del llatí CAIETANUS “de la família, relatiu a Cayo” (*Albaigés, pàg. 70*).

PRONÚNCIA: [pa'kite 'tano]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: compost [NP + renom] [paquita + tano]

Paraigües, plaça del

ELEMENT: top. urbana - plaça

DESCRIPCIÓ: Plaça situada al centre de Soses. Fins a mitjan segle XX era una plaça tancada on destacava l'església, l'Ajuntament i la casa parroquial. Actualment, oberta cap al sud, dóna accés al *carrer Sindicat*. Aquesta plaça també s'anomena *plaça de l'Ajuntament*.

ORIGEN ETIM.: Mot compost a partir del verb *parar*, mot pes del llatí PARARE i el substantiu *aigües*, mot pres del llatí AQUA (*AlcM*). Aquest topònim ve motivat per un element arquitectònic, situat al mig de la plaça, amb forma de paraigües.

PRONÚNCIA: [pa'rajɾwes]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: construcció
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: compost [verb + nom] [para + (a)igües]

Pardell, mas del

ELEMENT: mas

DESCRIPCIÓ: Petita construcció d'ús agrícola; situat a la *partida de les Sarderes Noves*; a quatre quilòmetres del poble, aproximadament.

ORIGEN ETIM.: Topònim motivat pel cognom del propietari. El cognom *Pardell* és un derivat diminutiu de *pardo* (*B.Moll, pàg.276*); derivat de *pardal*, probablement provinent del grec *πάρδαλος* "ocell de color grisenc" (*DECat, VI, 278a29*).

PRONÚNCIA: [par'ðeɫ]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: cognom

Pau Casals, carrer (de)

ELEMENT: top. urbana - carrer

DESCRIPCIÓ: Transcorre d'est a oest. És la continuació del *carrer Major*, arriba fins a la sortida del municipi en direcció Aitona.

ORIGEN ETIM.: Topònim motivat pel nom personal d'un músic català. Aquest topònim està format pel NP *Pau* que prové del llatí PAULUS "petit" (*Albaigés, pàg. 195*) i el cognom *Casals*, provinent del substantiu *casal* "casa gran" (*B. Moll, pàg. 211*); mot derivat de *casa*, del llatí CASA "cabana, barraca" (*DECat, II, 604a29*).

PRONÚNCIA: [ˈpaw kaˈzals]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - forà
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: compost [NP + cognom] [pau + casals]

Pedregosa, serra

ELEMENT: orografia - serra

DESCRIPCIÓ: Situada al tram final de la *partida de les Sarderes Velles*; a tres quilòmetres del poble, aproximadament.

ORIGEN ETIM.: Femení de l'adjectiu *pedregós* provinent d'un tipus PETRICOSUS (*DECat, VI, 362a51*); mot derivat del substantiu *pedra*, del llatí PETRA "roca" (*DECat, VI, 362a51*).

PRONÚNCIA: [peðre'ɾoze]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: orotopònim –element del terreny
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: adjectiu

Pedro, finca del

ELEMENT: propietat

DESCRIPCIÓ: Situada a la *partida dels Gebuts*; a dos quilòmetres i mig del poble, aproximadament.

ORIGEN ETIM.: Topònim motivat pel NP *Pedro* que al mateix moment ha esdevingut renom. El NP *Pedro* és la variant castellana del nom personal català *Pere*. Aquest NP és la transcripció llatina literal de l'arameu *Kefa* "pedra", en llatí PETRUS "ferm com una pedra" (*Albaigés, pàg. 199*).

PRONÚNCIA: [ˈpeðro]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: renom

Pedro, mas del

ELEMENT: mas

DESCRIPCIÓ: Construcció que antigament tenia la finalitat de vivenda personal de la família. Actualment s'utilitza com a magatzem agrícola. Està situat a la *partida del Gebuts*.

ORIGEN ETIM.: Topònim motivat pel NP *Pedro* que al mateix moment ha esdevingut renom. El NP *Pedro* és la variant castellana del nom personal català *Pere*. Aquest NP és la transcripció llatina literal de l'arameu *Kefa* "pedra", en llatí PETRUS "ferm com una pedra" (*Albaigés, pàg. 199*).

PRONÚNCIA: [ˈpeðro]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: renom

Peixera, la

ELEMENT: subpartida

DESCRIPCIÓ: Forma part de la *partida dels Sots*; situada al sud-oest del terme.

ORIGEN ETIM.: El substantiu *peixera* “reclosa, barratge d’estaques, rama i pedres, que serveix per desviar l’aigua d’un riu o xaragall cap a un canal o sèquia”; sembla haver-se extret del llatí PAXILLUS “pal petit”, “aspre”, com si aquest fos diminutiu d’un mot *paxus “pal” (*DECat*, VI, 385a38).

PRONÚNCIA: [pej’ʃerɛ]CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: hidrotopònim - natural
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: N simple

Perancet, mas del

ELEMENT: mas

DESCRIPCIÓ: Petita construcció d'ús agrícola; situat a la confluència entre la *partida de les Sarderes Noves* i la *partida los Fondos*.

ORIGEN ETIM.: Topònim motivat pel renom *Perancet*. Probablement aquest renom deu ser un derivat del NP *Esperança* masculinitzat “fill de l'*Esperança*” i apocopat *Peranço* amb l'afegitó del sufix diminutiu *-et*.

PRONÚNCIA: [peran'set]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: renom derivat [lexema + sufix] [peranc + et]

Pere el Quim, comporta del

ELEMENT: elem. hidro. - comporta

DESCRIPCIÓ: Comporta situada a la *sèquia de Remolins*; a la *partida dels Sots*. Recurs hidràulic per poder regar les terres que estan situades a la part més alta de la partida.

ORIGEN ETIM.: Topònim motivat pel NP *Pere* i un sintagma nominal que inclou el renom *Quim*; renom format a partir del mateix NP *Quim*. D'una banda, el NP *Pere* és la transcripció llatina literal de l'arameu *Kefa* "pedra", en llatí PETRUS "ferm com una pedra" (*Albaigés, pàg. 199*). D'altra banda, *Quim* és la forma hipocorística del nom personal *Joaquim*, nom que prové del llatí bíblic YEHOYAQUIM (*Albaigés, pàg. 149*).

PRONÚNCIA: ['perel 'kim]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: compost [NP + S.N (art. + renom)] [pere + (el + quim)]

Pere Siscart, mas del

ELEMENT: mas

DESCRIPCIÓ: Petita construcció d'ús agrícola situada a la *partida dels Gebuts*.

ORIGEN ETIM.: Topònim motivat pel nom del propietari. Aquest topònim està format pel NP *Pere* que és la transcripció llatina literal de l'arameu *Kefa* “pedra”, en llatí PETRUS “ferm com una pedra” (*Albaigés, pàg. 199*) i, el cognom *Siscart* el qual prové del nom germànic *Sigihard*, compost de *sigu* “victòria” i *hard* “dur” (*B.Moll, pàg. 122*).

PRONÚNCIA: [‘pere sis’kart]CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: compost [NP + cognom] [pere + siscart]

Petit, dipòsit

ELEMENT: elem. hidro - dipòsit

DESCRIPCIÓ: Dipòsit d'aigua potable situat a la *plana dels Canons*; actualment està en desús.

ORIGEN ETIM.: L'adjectiu *petit* és un mot germà de l'occità i el francès *petit*, que ja degué existir en un gran sector del llatí vulgar en la forma PITTITTUS, mot de creació expressiva, paral·lela a PITINNUS, PITULUS, PICCINUS, PIKKINNUS, PITIKUS (*DECat*, VI, 488b47).

PRONÚNCIA: [pe'tit]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: hidrotopònim - artificial
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: adjectiu

Petita, mas de la

ELEMENT: mas

DESCRIPCIÓ: Petita construcció d'ús agrícola situada a la *partida de la Vall de Tigo*; a quatre quilòmetre i mig del poble, aproximadament.

ORIGEN ETIM.: Topònim motivat pel renom de la propietària. *Petita* és la variant femenina de l'adjectiu *petit*; mot germà de l'occità i el francès *petit*, que ja degué existir en un gran sector del llatí vulgar en la forma PITTITTUS, mot de creació expressiva, paral·lela a PITINNUS, PITULUS, PICCINUS, PIKKINNUS, PITIKUS (*DECat*, VI, 488b47).

PRONÚNCIA: [pe'titɛ]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: renom

Pinyana, sèquia de

ELEMENT: elem. hidro - sèquia

DESCRIPCIÓ: Sèquia que comença al nord del Segrià i acaba al terme municipal de Soses on és anomenada *Sèquia de Noguera*.

ORIGEN ETIM.: Per aquest mot s'accepta com a ètimon un CASTRA *PINNIANA, derivat de PINNA “penya, rocassa” amb el sentit de “castells roquers”, en algun cas en singular (CASTRUM) * PINNIANUM o (PAGUM PINNIANUM) (*Onom. Cat.*, VI, 230b50).

PRONÚNCIA: [pi'ɲanɛ]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: orotopònim – element del terreny
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: N simple

Planes, camí de les

ELEMENT: camí

DESCRIPCIÓ: Actualment s'hi accedeix per la carretera LP-7240 i dóna accés a la *partida de les Bufarres*.

ORIGEN ETIM.: Plural del substantiu *plana*, mot pres del llatí PLANUS, -A, -UM “pla, planer” (*DECat*, VI, 578b10).

PRONÚNCIA: [ˈpɫanes]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: orotopònim – forma del terreny
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: N simple

Pleta de Joan, pont de la

ELEMENT: construccions

DESCRIPCIÓ: Pont que travessa la *sèquia Aitona*, a l'alçada de la *pleta de Joan*, a la *partida dels Sots*.

ORIGEN ETIM.: Topònim format pel substantiu *pleta* i un sintagma preposicional que inclou el NP *Joan*. El substantiu *pleta* "lloc tancat, generalment per un clos d'andans, per recollir-hi el bestiar, a la muntanya o en els camps" prové d'una base *PLICTA, sens dubte contracció de (AP)PLICITA, antic participi del llatí PLICARE o APPLICARE, probablement amb el sentit de conjunt de fustes vinclades, o pedres aplicades a d'altres, per formar la tanca o andans (*DECat*, VI 611a39). El NP *Joan* prové del llatí bíblic JOHANAN o -HANES "Déu és propici" (*Albaigés*, pàg. 149).

PRONÚNCIA: [ˈplɛtɛ de ˈʒwan]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: construcció – activitat humana
- Lingüística: Cl català < llatí + Català (NP)
- Morfolèxica: compost [nom + S.Prepos (prep. + NP)] [pleta + (de + joan)]

Pleta, camí de la

ELEMENT: camí

DESCRIPCIÓ: Camí situat al nord del terme a uns 2 quilòmetres del poble. Comunica des del *camí de Vilanova* fins a la *partida de l'Acampador*. També anomenat *camí de l'Acampador*.

ORIGEN ETIM.: El substantiu *pleta* “lloc tancat, generalment per un clos d'andans, per recollir-hi el bestiar, a la muntanya o en els camps” prové d'una base *PLICTA, sens dubte contracció de (AP)PLICITA, antic participi del llatí PLICARE o APPLICARE, probablement amb el sentit de conjunt de fustes vinclades, o pedres aplicades a d'altres, per formar la tanca o andans (*DECat, VI 611a39*).

PRONÚNCIA: [ˈpletɛ]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: construcció – activitat humana
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: N simple

Poblat Ibèric, camí del

ELEMENT: camí

DESCRIPCIÓ: Situat a la *partida dels Gebuts*. S'hi accedeix a través del *camí del Puntal de l'Aubet*. Dóna accés al jaciment ibèric conegut com a *Poblat ibèric* o bé, *Poble Moro*. Aquest camí també es conegut amb el nom de *camí del Poble Moro*.

ORIGEN ETIM.: Topònim format amb el substantiu *poblat* i l'adjectiu *ibèric*. El substantiu *poblat* és un derivat del nom *poble*, del llatí POPULUS “poble, conjunt del ciutadans” (*DECat*, VI, 626A19). D'altra banda, l'adjectiu *ibèric* és un mot pres del llatí IBERICUM (*AlcM*).

PRONÚNCIA: [po'βlat i'βerik]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: referència històrica
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: compost [nom + adjectiu] [poblat + ibèric]

Poblat Ibèric, jaciment

ELEMENT: jaciment

DESCRIPCIÓ: A les coordenades Greenwich 0° 28' 25'' / 41° 30' 40'' hi trobem les restes del poblat iber de Gebut. A través dels estudis realitzats es pot afirmar que el poblat correspon a una cronologia compresa entre el 650 i el 50aC. Actualment podem veure-hi una sèrie d'habitatges de planta rectangular arrengrats al llarg de dos carrers, enllosats amb pedres planes sense treballar, i una cisterna central. Antigament hi havia una mena de claveguera per a la recollida d'aigües, en l'actualitat molt degradada ⁹. Aquest jaciment també s'anomena jaciment del *Poble Moro*.

ORIGEN ETIM.: Topònim format amb el substantiu *poblat* i l'adjectiu *ibèric*. El substantiu *poblat* és un derivat del nom *poble*, del llatí POPULUS “poble, conjunt del ciutadans” (*DECat*, VI, 626A19). D'altra banda, l'adjectiu *ibèric* és un mot pres del llatí IBERICUM (*AlcM*).

PRONÚNCIA: [po'βlat i'βerik]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: referència històrica
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: compost [nom + adjectiu] [poblat + ibèric]

---

⁹ *Soses a través de la història*. Manuel Camps Clemente i Esther Martí Sentañes (2004); pàg. 37 – 38

Poble Moro, camí del

ELEMENT: camí

DESCRIPCIÓ: Situat a la *partida dels Gebuts*. S'hi accedeix a través del *camí del Puntal de l'Aubet*. Dóna accés al jaciment ibèric conegut com a *Poblat ibèric* o bé, *Poble Moro*. Aquest camí també es conegut amb el nom de *camí del Poblat Ibèric*.

ORIGEN ETIM.: Topònim format amb el substantiu *poble* i l'adjectiu *moro*. *Poble* és un mot pres del llatí POPULUS “poble, conjunt de ciutadans” (*DECat*, VI, 626a19). L'adjectiu *moro* també és un mot pres del llatí MAURUS “habitant de Mauritània” (*DECat*, V, 794b36).

PRONÚNCIA: [ˈpɔpːlə ˈmɔro]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: referència històrica
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: compost [nom + adjectiu] [poble + moro]

Poble Moro, jaciment

ELEMENT: jaciment

DESCRIPCIÓ: A les coordenades Greenwich 0° 28' 25'' / 41° 30' 40'' hi trobem les restes del poblat iber de Gebut. A través dels estudis realitzats es pot afirmar que el poblat correspon a una cronologia compresa entre el 650 i el 50aC. Actualment podem veure-hi una sèrie d'habitatges de plant rectangular arrengrats al llarg de dos carrers, enllosats amb pedres planes sense treballar, i una cisterna central. Antigament hi havia una mena de claveguera per a la recollida d'aigües, en l'actualitat molt degradada ¹⁰. Aquest jaciment també s'anomena jaciment *Poblat Ibèric*.

ORIGEN ETIM.: Topònim format amb el substantiu *poble* i l'adjectiu *moro*. *Poble* és un mot pres del llatí POPULUS “poble, conjunt de ciutadans” (*DECat*, VI, 626a19). L'adjectiu *moro* també és un mot pres del llatí MAURUS “habitant de Mauritània” (*DECat*, V, 794b36).

PRONÚNCIA: [ˈpɔpːlə ˈmɔro]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: referència històrica
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: compost [nom + adjectiu] [poble + moro]

---

¹⁰*Soses a través de la història*. Manuel Camps Clemente i Esther Martí Sentañes (2004); pàg. 37 - 38

Poble, pantà del

ELEMENT: elem. hidro - pantà

DESCRIPCIÓ: Situat al nord-oest del terme municipal, a la *partida dels Gebuts*; gairebé en el límit del terme confrontant amb el terme de Fraga. És una construcció per emmagatzemar aigua destinada al consum humà. Aquest pantà també s'anomena *pantà potable de Soses* o bé, *pantà de l'Aigua Potable*..

ORIGEN ETIM.: El substantiu *poble* és un mot pres del llatí POPULUS “poble, conjunt de ciutadans” (*DECat, VI, 626a19*).

PRONÚNCIA: [ˈpɔp:lɛ]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: situació geogràfica - absolut
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: N simple

Polla, magatzem del

ELEMENT: magatzem

DESCRIPCIÓ: Magatzem destinat a la manipulació i emmagatzematge de fruita dolça. Situat a *les Eres*; limitant amb el nucli urbà de Soses. Aquest magatzem també es coneix amb el nom *Magatzem Espax*.

ORIGEN ETIM.: Topònim motivat pel renom *Polla* que es pot haver format o bé fent referència a “gallina jove” (*DIEC2*) o bé, pot ser un malnom originat a través del significat “òrgan sexual masculí”.

PRONÚNCIA: [ˈpoɫɛ]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: renom

Pompeu Fabra, carrer (de)

ELEMENT: top. urbana - carrer

DESCRIPCIÓ: Carrer que transcorre de nord a sud; unint *el carrer Sindicat* amb el *Passeig de la Via*.

ORIGEN ETIM.: Topònim motivat pel nom personal del lingüista català Pompeu Fabra. *Pompeu* és un NP que prové del llatí POMPEIUS “pompós, fastuós” (*Al.*, pàg. 203). El cognom *Fabra* prové del mot llatí FABRUM “obrer” (*B. Moll*, pàg. 253).

PRONÚNCIA: [pom'pɛw 'fabɾɛ]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - forà
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: compost [NP + cognom] [pompeu + fabra]

Ponet, granja del

ELEMENT: granja

DESCRIPCIÓ: Actualment destinada a la ramaderia porcina. Situada a la *partida els Aubets*.

ORIGEN ETIM.: Topònim motivat pel renom *Ponet* que és la variant diminutiva de l'hipocorístic *Po* del NP *Josepó*. *Josepó*, a la vegada, és un derivat del NP *Josep*; nom provinent del llatí bíblic (*Albaigés*, pàg. 149).

PRONÚNCIA: [po'net]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: renom

Ponet, racó del

ELEMENT: orografia - racó

DESCRIPCIÓ: Barranc de petites dimensions situat cap endins de la serra; situat a l'oest del terme; sota la *partida del Gebuts*.

ORIGEN ETIM.: Topònim motivat pel renom *Ponet* que és la variant diminutiva de l'hipocorístic *Po* del NP *Josepó*. *Josepó*, a la vegada, és un derivat del NP *Josep*; nom provinent del llatí bíblic (*Albaigés*, pàg. 149).

PRONÚNCIA: [po'net]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: renom

Pont de Toni, camí de

ELEMENT: camí

DESCRIPCIÓ: Camí que transcorre des del *camí de la Via* fins al *riu Segre*. Situat a la *partida dels Sots*.

ORIGEN ETIM.: Topònim format a partir del substantiu *pont* i un sintagma preposicional que inclou el NP *Toni*. D'una banda, el substantiu *pont* prové del mot llatí PONS, PONTIS (*DECat*, VI 691b53). De l'altra, *Toni* és l'hipocorístic del NP *Antoni* el qual prové del nom propi llatí ANTONIUS (*AlcM*).

PRONÚNCIA: [ˈpɔn de ˈtɔni]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: construcció
- Lingüística: Cl català < llatí + Català (NP)
- Morfolèxica: compost [nom + S.Prepos (prep. + NP)] [pont + (de + toni)]

Pont de Toni, granges de

ELEMENT: granges

DESCRIPCIÓ: Granges situades a la *partida dels Sots*. Destinades a la ramaderia vacuna.

ORIGEN ETIM.: Topònim format a partir del substantiu *pont* i un sintagma preposicional que inclou el NP *Toni*. D'una banda, el substantiu *pont* prové del mot llatí PONS, PONTIS (*DECat*, VI 691b53). De l'altra, *Toni* és l'hipocorístic del NP *Antoni* el qual prové del nom propi llatí ANTONIUS (*AlcM*).

PRONÚNCIA: [ˈpɔn de ˈtoni]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: construcció
- Lingüística: Cl català < llatí + Català (NP)
- Morfolèxica: compost [nom + S.Prepos (prep. + NP)] [pont + (de + toni)]

Pont de Toni

ELEMENT: subpartida

DESCRIPCIÓ: Subpartida que forma part de la *partida dels Sots*. Situada a un quilòmetre del poble, aproximadament; al sud-oest del municipi.

ORIGEN ETIM.: Topònim format a partir del substantiu *pont* i un sintagma preposicional que inclou el NP *Toni*. D'una banda, el substantiu *pont* prové del mot llatí PONS, PONTIS (*DECat*, VI 691b53). De l'altra, *Toni* és l'hipocorístic del NP *Antoni* el qual prové del nom propi llatí ANTONIUS (*AlcM*).

PRONÚNCIA: [ˈpɔn de ˈtoni]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: construcció
- Lingüística: Cl català < llatí + Català (NP)
- Morfolèxica: compost [nom + S.Prepos (prep. + NP)] [pont + (de + toni)]

Portal, carrer

ELEMENT: top. urbana

DESCRIPCIÓ: Transcorre d'est a oest. Enllaça el *carrer Major* amb el *carrer la Creu*.

ORIGEN ETIM.: *Portal* és un mot pres del llatí tardà PORTALE (*AlcM*); derivat del substantiu *porta*, mot que prové del llatí PORTA “portal, porta gran” (*DECat*, VI, 723b41).

PRONÚNCIA: [por'taɫ]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: construcció
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: N simple

Potable de Soses, pantà

ELEMENT: elem. hidro. - pantà

DESCRIPCIÓ: Situat al nord-oest del terme municipal, a la *partida del Gebut*; gairebé en el límit del terme confrontant amb el de Fraga. És una construcció per emmagatzemar aigua destinada al consum humà. Aquest pantà també s'anomena *pantà de l'Aigua Potable* o bé, *pantà del Poble*.

ORIGEN ETIM.: Topònim format per l'adjectiu *potable* i un sintagma preposicional que inclou el topònim *Soses*. L'adjectiu *potable* és pres del llatí POTABILIS, derivat de POTARE “beure un líquid, abeurar-se'n” (*DECat*, VI, 762a41). El topònim *Soses* probablement no és sinó la fixació toponímica del plural del fitotopònim *sosa*, que sembla tenir origen aràbic (*sawda* “negrosa”) i correspon a la *barrella*, mata de la qual s'extreu certament la sosa o mineral sòdic (*Onom. Cat.* VII, 171a8 – 27)¹¹.

PRONÚNCIA: [po'taβle de 'sozes]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: hidrotopònim - artificial
- Lingüística: Cl català < llatí + C català
- Morfolèxica: compost [adjectiu + S.Prepos (prep. + top.)] [potable + (de + sozes)]

---

¹¹ *La toponímia de les comarques de ponent. Un assaig d'interpretació tipològica.* Albert Turull. IEC. Barcelona (2007)

Predicadera, camí de la

ELEMENT: camí

DESCRIPCIÓ: Situat al nord del municipi. Travessa la *partida de la Predicadera*; a tres quilòmetres del nucli urbà, aproximadament.

ORIGEN ETIM.: Hi ha dos possibilitats etimològiques per aquest topònim. La primera hipòtesi és que sigui una derivació del mot *pedra*, del llatí PETRA “roca” (*DECat*, VI, 362a51). Si fos així, el mot derivat deuria ser **pedricadera* i aquest mot hauria sofert una metàtesi evolucionant fins al topònim que tenim actualment *predicadera*. Una segona hipòtesi etimològica és que el topònim que estem tractant sigui una derivació del verb *predicar*, mot que prové del llatí PRAEDICARE (*DECat*, III, 39b60), derivat de DICARE, pròpiament “proclamar solemnement” (*DECat*, III, 39b40).

PRONÚNCIA: [preðika'ðere]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: orotopònim – element del terreny // activitat humana – connotació religiosa
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: derivat [lexema + sufix + sufix] [petra +ica +era] // [lexema + sufix] [predica(d) + era]

Predicadera, pantà de la

ELEMENT: elem. hidro - pantà

DESCRIPCIÓ: Pantà d'ús agrícola situat a la *partida de la Predicadera*; a quatre quilòmetres del poble, aproximadament.

ORIGEN ETIM.: Hi ha dos possibilitats etimològiques per aquest topònim. La primera hipòtesi és que sigui una derivació del mot *pedra*, del llatí PETRA “roca” (*DECat*, VI, 362a51). Si fos així, el mot derivat deuria ser **pedricadera* i aquest mot hauria sofert una metàtesi evolucionant fins al topònim que tenim actualment *predicadera*. Una segona hipòtesi etimològica és que el topònim que estem tractant sigui una derivació del verb *predicar*, mot que prové del llatí PRAEDICARE (*DECat*, III, 39b60), derivat de DICARE, pròpiament “proclamar solemnement” (*DECat*, III, 39b40).

PRONÚNCIA: [preðika'ðerɛ]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: orotopònim – element del terreny // activitat humana – connotació religiosa
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolègica: derivat [lexema + sufix + sufix] [petra +ica +era] // [lexema + sufix] [predica(d) + era]

Predicadera, la

ELEMENT: partida

DESCRIPCIÓ: Situada al nord del terme; a quatre quilòmetres del poble, aproximadament.

ORIGEN ETIM.: Hi ha dos possibilitats etimològiques per aquest topònim. La primera hipòtesi és que sigui una derivació del mot *pedra*, del llatí PETRA “roca” (*DECat*, VI, 362a51). Si fos així, el mot derivat deuria ser **pedricadera* i aquest mot hauria sofert una metàtesi evolucionant fins al topònim que tenim actualment *predicadera*. Una segona hipòtesi etimològica és que el topònim que estem tractant sigui una derivació del verb *predicar*, mot que prové del llatí PRAEDICARE (*DECat*, III, 39b60), derivat de DICARE, pròpiament “proclamar solemnement” (*DECat*, III, 39b40).

PRONÚNCIA: [preðika'ðerɛ]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: orotopònim – element del terreny // activitat humana – connotació religiosa
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: derivat [lexema + sufix + sufix] [petra +ica +era] // [lexema + sufix] [predica(d) + era]

Predicadera, serra de la

ELEMENT: orotopònim - serra

DESCRIPCIÓ: Situada a la zona més elevada de la *partida de la Predicadera*; a quatre quilòmetres del poble, aproximadament.

ORIGEN ETIM.: Hi ha dos possibilitats etimològiques per aquest topònim. La primera hipòtesi és que sigui una derivació del mot *pedra*, del llatí PETRA “roca” (*DECat*, VI, 362a51). Si fos així, el mot derivat deuria ser **pedricadera* i aquest mot hauria sofert una metàtesi evolucionant fins al topònim que tenim actualment *predicadera*. Una segona hipòtesi etimològica és que el topònim que estem tractant sigui una derivació del verb *predicar*, mot que prové del llatí PRAEDICARE (*DECat*, III, 39b60), derivat de DICARE, pròpiament “proclamar solemnement” (*DECat*, III, 39b40).

PRONÚNCIA: [preðika'ðerɛ]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: orotopònim – element del terreny // activitat humana – connotació religiosa
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolègica: derivat [lexema + sufix + sufix] [petra +ica +era] // [lexema + sufix] [predica(d) + era]

Puntal de l'Aubet, camí del

ELEMENT: camí

DESCRIPCIÓ: Camí al qual s'accedeix a través del *camí de la Valleta Sisó* i dóna accés al *camí dels Xalets* i al *camí de l'Aubet*. Situat a la *partida els Aubets*.

ORIGEN ETIM.: Topònim format pel substantiu *puntal* i un S.Preposició que inclou el mot *aubet*. D'una banda, el nom *puntal* és un derivat de *punta*, del llatí PUNCTA “punxada d'arma blanca” (*AlcM*). Normalment, un *puntal* en toponímia es refereix a un “cim o cimet prominent” (*C.Domingo, pàg. 74*). D'altra banda, el mot *Aubet* és derivat (-et) del fitònim *aube* < *àlber* (tipus d'arbre, del llatí ALBARUS) (*AlcM*).

PRONÚNCIA: [pun'taɫ de ɫaw'βet]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: situació geogràfica - relatiu
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: compost [nom (lexema + sufix) + S.Preposició (prep. + art. + nom)]
[(punt+al) + (de + l' + aubet)]

Puntal de l'Aubet, serra

ELEMENT: orotopònim - serra

DESCRIPCIÓ: Tram de serra que sobresurt i que serveix com a punt de referència.

ORIGEN ETIM.: Topònim format pel substantiu *puntal* i un S.Preposició que inclou el mot *aubet*. D'una banda, el nom *puntal* és un derivat de *punta*, del llatí PUNCTA “punxada d'arma blanca” (*AlcM*). Normalment, un *puntal* en toponímia es refereix a un “cim o cimet prominent” (*Domingo i Francàs, pàg. 74*). D'altra banda, el mot *Aubet* és derivat (-et) del fitònim *aube* < *àlber* (tipus d'arbre, del llatí ALBARUS) (*AlcM*).

PRONÚNCIA: [pun'tal de law'βet]CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: situació geogràfica - relatiu
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfològica: compost [nom (lexema + sufix) + S.Preposició (prep. + art. + nom)]
[(punt+al) + (de + l' + aubet)]

Quatre Cantons, els

ELEMENT: top. urbana

DESCRIPCIÓ: Tram curt del *carrer el Centre* situat entre el *carrer Major* i el *carrer Sindicat*.

ORIGEN ETIM.: Topònim format pel numeral *quatre* i el substantiu *cantons*. El numeral *quatre* prové del mot llatí QUATTUOR (*DECat*, VII, 899a20). D'altra banda, el substantiu *cantó* prové del mot preromà CANTUS “angle” (*AlcM*).

PRONÚNCIA: [ˈkwatre kanˈtons]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: situació geogràfica - absolut
- Lingüística: Cl català < llatí + Cp català < preromà
- Morfolèxica: compost [num. + nom] [quatre + cantons]

Quatre Vents, camí dels

ELEMENT: camí

DESCRIPCIÓ: Camí que fa de dreuera entre la carretera LP-7240 i la N-2. Transcorre de sud a nord.

ORIGEN ETIM.: Topònim motivat pel nom d'un antic bar que estava situat just a l'entrada d'aquest camí. Aquest topònim està format pel numeral *quatre* provinent del llatí QUATTUOR (*DECat, VI, 899a20*) i el substantiu *vents*, mot que prové del llatí VENTUS (*DECat, IX, 121a40*)

PRONÚNCIA: [ˈkwatre ˈβens]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: situació geogràfica - absolut
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: compost [num. + nom] [quatre + vents]

Ramon de Comes, pleta de

ELEMENT: pleta

DESCRIPCIÓ: Situada a la *partida de les Bufarres*; antigament dedicada al sector oví i actualment en desús.

ORIGEN ETIM.: Topònim motivat pel nom personal del propietari; està format amb el NP *Ramon* i un sintagma preposicional que inclou el renom *Comes*. D'una banda, el NP *Ramon* és d'origen germànic, provinent del NP *Rogin*, forma de *Rad* “consell” i *mund* “tutela, protecció” (*Albaigés, pàg. 212*). D'altra banda, el renom *Comes* ve motivat pel substantiu *coma* (del gàl·lic *cumba*) “depressió planera en terreny de muntanya”, “prat alterós i abundant de pastura” (*B. Moll, pàg. 189*).

PRONÚNCIA: [ra'mon de 'komes]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: compost [NP + S.Prepos (prep. + renom)] [ramon + (de + comes)]

Ramon de la Isabeleta, granja del

ELEMENT: granja

DESCRIPCIÓ: Granja situada a la *partida del Aubets*. Actualment destinada a la ramaderia porcina. Aquesta granja també s'anomena *granja del Ramon Morrerres*.

ORIGEN ETIM.: Topònim motivat pel nom el propietari. Aquest topònim està format amb el NP *Ramon* i un sintagma preposicional que inclou el renom *Isabeleta*. D'una banda, el NP *Ramon* és d'origen germànic, provinent del NP *Rogin*, forma de *Rad* "consell" i *mund* "tutela, protecció" (*Albaigés, pàg. 212*). D'altra banda, el renom *Isabeleta* ve motivat per la forma diminutiva del NP *Isabel*, nom hebreu però procedent d'altres pobles veïns (*Albaigés, pàg. 144*).

PRONÚNCIA: [ra'mon de lɛzaβe'letɛ]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: compost [NP + S.Prepos (prep. + art. + renom)] [ramon + (de + l' + (isabel + eta))]

Ramon Morrerres, granja del

ELEMENT: granja

DESCRIPCIÓ: Granja situada a la *partida del Aubets*. Actualment destinada a la ramaderia porcina. Aquesta granja també s'anomena *granja del Ramon de l'Isabeleta*.

ORIGEN ETIM.: Topònim motivat pel nom del propietari. Aquest topònim està format pel NP *Ramon* i el cognom *Morreres*. D'una banda, el NP *Ramon* és d'origen germànic, provinent del NP *Rogin*, forma de *Rad* “consell” i *mund* “tutela, protecció” (*Albaigés*, pàg. 212). D'altra banda, el cognom *Morreres* ve motivat pel substantiu *morrera* que, a la vegada, és un derivat del nom *morro* “turó o bony prominent, però de cim aplatat”; mot d'origen incert que es devia identificar amb l'onomatopeia MURR- (*DECat V*, 799a58).

PRONÚNCIA: [ra'mon mo'reres]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: compost [NP + cognom] [ramon + morreres]

Real, camí

ELEMENT: camí

DESCRIPCIÓ: Camí que travessa el terme municipal: des del poble de Soses fins al límit del terme; de sud a nord.

ORIGEN ETIM.: Aquest topònim prové de l'àrab vulgar *rahal* que significa "lloc on es fa parada en un camí", "campament", "pleta, jaça" (*DECat*, VII, 32b52). *Real* de procedència aràbiga es va confondre amb el *real* o *reial* procedent de *rei*. (*AlcM*).

PRONÚNCIA: [re'at]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: referència històrica
- Lingüística: Ca català < àrab
- Morfolèxica: N simple

Redín, plana del

ELEMENT: orografia - plana

DESCRIPCIÓ: Situat al caient de les *Sarderes Velles* limitant amb el terme de Fraga.

ORIGEN ETIM.: Topònim motivat pel renom *Redín*. Aquest renom és possible que sigui una reducció del mot *redingot*, pres del francès *redingote* “levita” i aquest de l’anglès *riding – coat* “jaqueta per muntar a cavall” (*DECat, VII, 184b44*).

PRONÚNCIA: [re’ðin]CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: renom

Reg de Soses, pantà del

ELEMENT: elem. hidro - pantà

DESCRIPCIÓ: Situat a la *partida dels Gebuts*; a tres quilòmetres del poble, aproximadament. És una pantà destinat a l'ús agrícola que antigament també s'utilitzava per proporcionar aigua potable al poble. També s'anomena *pantà del Terme de Soses*.

ORIGEN ETIM.: Topònim format pel substantiu *reg* i un sintagma preposicional que inclou el topònim *Soses*. El substantiu *reg*, en el sentit de “regatge”, és un mot derivat del verb *regar*, del llatí RIGARE “regar”, “mullar” (*DECat*, VII, 203a46). El topònim *Soses* probablement no és sinó la fixació toponímica del plural del fitotopònim *sosa*, que sembla tenir origen aràbic (*sawda* “negrosa”) i correspon a la *barrella*, mata de la qual s'extreu certament la sosa o mineral sòdic (*Onom. Cat.* VII, 171a8 – 27) ¹².

PRONÚNCIA: [‘reg de ‘sɔzes]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: activitat humana - agricultura
- Lingüística: Cl català < llatí + C català
- Morfolèxica: compost [nom + S.Preparat (prep. + top.)] [reg + (de + soses)]

---

¹² *La toponímia de les comarques de ponent. Un assaig d'interpretació tipològica.* Albert Turull. IEC. Barcelona (2007)

Remolins, sèquia de

ELEMENT: top. urbana - sèquia

DESCRIPCIÓ: Conducció d'aigua d'ús agrícola. Travessa el municipi de Soses d'est a oest. Aquesta sèquia es parteix en dos ramals en un punt determinat; dóna reg a la part sud del terme municipal. Agafa l'aigua a la *partida de Butsènit* i mor a Aitona. Dóna reg als termes municipals de Soses, Alcarràs, Aitona i Torres de Segre.

ORIGEN ETIM.: És probable que ja vingui d'una expressió estereotipada des del llatí vulgar (amb genitiu) RIVI MOLINOS “els molins (el molinar) del riu” (*Onom. Cat. VI, 353b49*).

PRONÚNCIA: [remo'fins]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: hidrotopònim - artificial
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: N simple

Riu, carrer del

ELEMENT: top. urbana - carrer

DESCRIPCIÓ: Transcorre de nord a sud. Uneix la *plaça de l'Ajuntament* amb el *camí el Riu*.

ORIGEN ETIM.: El substantiu *riu* prové del mot llatí RIVUS “rec, rierol”, “canal” (*DECat, VII, 339a5*).

PRONÚNCIA: [ˈriw]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: hidrotopònim - natural
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: N simple

Roger de Llúria, carrer (de)

ELEMENT: top. urbana - carrer

DESCRIPCIÓ: Carrer transversal que comunica el *carrer el Centre* amb el *carrer Calvari*.

ORIGEN ETIM.: Topònim motivat pel nom personal d'un antic militar. El topònim està format pel NP *Roger* i un cognom compost pel sintagma preposicional *de Llúria*. El NP *Roger* prové del nom germànic *Hrodgaer* "gloriós i despert" o bé, *Hrod – gair* "famós per la llança" (*Albaigés, pàg. 216*). D'altra banda, el cognom *Llúria* prové del mot *Lauria*, nom d'una ciutat Toscana (*B.Moll, pàg. 167*).

PRONÚNCIA: [ro'ʒe ðe 'luɾja]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - forà
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: compost [NP +S.Pre (prep. + cognom)] [roger + (de + llúria)]

Romango, racó del

ELEMENT: orografia - racó

DESCRIPCIÓ: Barranc de petites dimensions situat cap endins de la serra; situat a l'extrem nord de les *Sarderes Velles*.

ORIGEN ETIM.: Topònim format a partir del renom *Romango*. Sobre aquest mot en tenim diverses hipòtesis. Segons el *DECat*, VII, 416a31, *Romango* significa “vivesa de moviments d'una dona”. Tanmateix, a *El parlar de la Vall d'Aran* s'explica que sovint es sent aquest mot amb el sentit de “marrada que fa un camí”, “revolt”.

PRONÚNCIA: [ro'maŋgo]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: renom

Roquetes de Coret

ELEMENT: orografia – tram de riu

DESCRIPCIÓ: És un tram característic del *riu Segre*; situat al sud del municipi.

ORIGEN ETIM.: Topònim format pel substantiu *roquetes* i un sintagma preposicional que inclou el substantiu *coret*. D'una banda, el substantiu *roquetes* és la variant diminutiva (roqu + et(es)) del nom *roca*, mot preromà de procedència incerta (*DECat, VII, 355a7*). D'altra banda, *coret* és la forma diminutiva del substantiu *cor* (cor+et) que prové del mot llatí COR (*DECat, II, 914b33*). També podem trobar *coret* irònic com “abatiment, temença” (*DECat, II, 916a54*). Aquesta fixació toponímica per anomenar un tram de riu és possible que vingui motivada pel fet que segons el nivell de l'aigua del riu hi ha unes roques que emergeixen, és a dir, que es troben al “cor del riu”. Tanmateix, l'explicació no és clara; en aquest cas, trobar documentació antiga ens hagués resultat d'una gran ajuda.

PRONÚNCIA: [ro'ketez ðe ko'ret]CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: orotopònim – element del terreny
- Lingüística: Cp català < preromà + Cl català < llatí
- Morfolèxica: compost [nom (lexema + infix + sufix) + S.Prepar (prep. + nom (lexema + sufix))] [(roqu + et + es)) + (de + (cor(et)))]

Roquetes, serra les

ELEMENT: orografia - serra

DESCRIPCIÓ: Serra situada a la *partida les Bufarres*.

ORIGEN ETIM.: Topònim format a partir del substantiu *roquetes* que és la variant diminutiva (roqu + et(es)) del nom *roca*, mot preromà de procedència incerta (*DECat*, VII, 355a7).

PRONÚNCIA: [ro'ketes]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: orotopònim – element del terreny
- Lingüística: Cp català < preromà
- Morfolèxica: derivació [lexema + sufix] [roqu + et(es)]

Ros, mas del

ELEMENT: mas

DESCRIPCIÓ: Petita construcció d'ús agrícola. Situat a la *partida dels Gebuts*; al nord-oest del terme. A dos quilòmetres del poble, aproximadament.

ORIGEN ETIM.: Topònim motivat pel renom *Ros* el qual prové del mateix adjectiu *ros* “color entre castany clar i groc d’or” (*B. Moll, pàg. 277*); mot pres del llatí *RUSSUS* “rogenc, roig” (*DECat, VII, 458a21*).

PRONÚNCIA: [ˈros]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: renom

Ros, serra del

ELEMENT: orografia - serra

DESCRIPCIÓ: Situada a la *partida dels Gebuts*; al nord-oest del terme. A dos quilòmetres del poble, aproximadament.

ORIGEN ETIM.: Topònim motivat pel renom *Ros* el qual prové del mateix adjectiu *ros* “color entre castany clar i groc d’or” (*B. Moll, pàg. 277*); mot pres del llatí *RUSSUS* “rogenc, roig” (*DECat, VII, 458a21*).

PRONÚNCIA: [ˈros]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: renom

Rosari, carrer (del)

ELEMENT: top. urbana - carrer

DESCRIPCIÓ: Carrer paral·lel al carrer *Portal* que enllaça la *plaça del Carme* amb el carrer *Roger de Llúria*.

ORIGEN ETIM.: *Rosari* “conjunt d’oracions dedicades a la Mare de Déu i acabant amb la lletania, on apareix sovint la comparació de Maria amb una rosa” (*DECat*, VII, 464b21); és un mot que prové del llatí ROSARIUM (*AlcM*).

PRONÚNCIA: [ro'zari]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: activitat humana – connotacions religioses
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: N simple

Sala del Ball

ELEMENT: top. urbana

DESCRIPCIÓ: Sala recreativa destinada a activitats festives i culturals. Té accés a través del carrer Sant Llorenç. Aquesta sala es va construir *a comú*, és a dir, la van construir entre tots el veïns del poble.

ORIGEN ETIM.: Topònim format amb el substantiu *sala* i un sintagma preposicional que inclou el nom *ball*. D'una banda, el substantiu *sala* prové del germànic *sal* “edifici que consta només d'una gran peça de recepció” (*DECat*, VII, 614b42). D'altra banda, el nom *ball* està format a partir del verb *ballar*; mot que prové del llatí tardà BALLARE “saltar”, “balandrejar-se” (*DECat*, I, 600a23).

PRONÚNCIA: [ˈsələ ðel ˈβaʎ]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: construcció – activitat humana
- Lingüística: Cg català < germànic + Cl català < llatí
- Morfolèxica: compost [nom + S.Prepos (prep. + art. + nom)] [sala + (de + (e)l + ball)]

Salobrar, comporta del

ELEMENT: elem. hidro - comporta

DESCRIPCIÓ: Comporta situada a la sèquia de Remolins; a la *subpartida del Camí Moli*. Recurs hidràulic per poder regar les terres que estan situades a la part més alta de la partida.

ORIGEN ETIM.: Derivat de *sal* en referència a les formacions salines del terreny o bé, més indirecta, a l'abundància de mates salinoses en aquest indret¹³.

PRONÚNCIA: [sało'βra]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: qualitat del terreny
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: N simple

---

¹³ *La toponímia de les comarques de ponent. Un assaig d'interpretació tipològica*. Albert Turull. IEC. Barcelona (2007)

Salobre, lo

ELEMENT: subpartida

DESCRIPCIÓ: Situada a l'est del terme. Les terres que es troben en aquesta subpartida es reguen a través de la sèquia de Remolins.

ORIGEN ETIM.: Derivat de *sal* en referència a les formacions salines del terreny o bé, més indirecta, a l'abundància de mates salinoses en aquest indret ¹⁴.

PRONÚNCIA: [sa'lobre]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: qualitat del terreny
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: N simple

---

¹⁴ *La toponímia de les comarques de ponent. Un assaig d'interpretació tipològica.* Albert Turull. IEC. Barcelona (2007)

Sant Llorenç, carrer (de)

ELEMENT: top. urbana - carrer

DESCRIPCIÓ: Transcorre d'est a oest; paral·lel al *carrer Sindicat* i al *Passeig de la Via*.

ORIGEN ETIM.: Aplicació toponímica del nom de Sant Llorenç, del llatí LAURENTIUS (*Albaigés, pàg. 156*).

PRONÚNCIA: [ˈsaj loˈrens]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: hagiopònim
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: compost [adjectiu + NP] [sant + llorenç]

Sant Llorenç, església (de)

ELEMENT: top. urbana - església

DESCRIPCIÓ: Església parroquial de Soses. Situada al centre urbà; a la *plaça de l'Ajuntament*.

ORIGEN ETIM.: Aplicació toponímica del nom de Sant Llorenç, del llatí LAURENTIUS (*Albaigés, pàg. 156*).

PRONÚNCIA: [ˈsən loˈrens]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: hagiotopònim
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: compost [adjectiu + NP] [sant + llorenç]

Sant Miquel, magatzem de la

ELEMENT: magatzem

DESCRIPCIÓ: Magatzem destinat a la manipulació i emmagatzematge de fruita dolça.Situat a la *partida de Sant Miquel*; topant amb el casc urbà.ORIGEN ETIM.: Aplicació toponímica del nom de Sant Miquel, del llatí MICHAEL
(AlcM)PRONÚNCIA: [ˌsam:iˈkɛɫ]CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: hagiòtopònim
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: compost [adjectiu + NP] [sant + miquel]

Sant Miquel, ermita (de)

ELEMENT: ermita

DESCRIPCIÓ: Edifici religiós situat en un turonet elevat sobre la partida a la qual dóna nom.

ORIGEN ETIM.: Aplicació toponímica del nom de Sant Miquel, del llatí MICHAEL (*AlcM*)

PRONÚNCIA: [ˌsam:iˈkɛɫ]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: hagiòtopònim
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: compost [adjectiu + NP] [sant + miquel]

Sant Miquel, la

ELEMENT: partida

DESCRIPCIÓ: Situada a l'est del municipi; a un quilòmetre del poble, aproximadament.

ORIGEN ETIM.: Aplicació toponímica del nom de Sant Miquel, del llatí MICHAEL (*AlcM*)

PRONÚNCIA: [ˌsam:i'kɛɫ]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: hagiotopònim
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: compost [adjectiu + NP] [sant + miquel]

Sant Sebastià, carrer (de)

ELEMENT: top. urbana - carrer

DESCRIPCIÓ: Transcorre de nord a sud connectant el *carrer Soledat* fins al *Carrer Sant Llorenç*.

ORIGEN ETIM.: Aplicació toponímica del nom de Sant Sebastià, del llatí SEBASTIANUS (*AlcM*).

PRONÚNCIA: [ˈsan seβasˈtja]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: hagiotopònim
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: compost [adjectiu + NP] [sant + sebastià]

Santiago Miret, escola de

ELEMENT: top. urbana -escoles

DESCRIPCIÓ: Situada al sud-oest del nucli urbà. Fent xamfrà entre el *carrer Sindicat* el *carrer de les Escoles* i el *carrer Sant Llorenç*, d'una banda, i de l'altra, amb el *carrer Sant Llorenç* i el *carrer Ventura Piñol*.

ORIGEN ETIM.: Topònim motivat pel NP *Santiago* i el cognom *Miret*. D'una banda, el NP *Santiago* és un nom personal creat a l'Edat Mitjana: *Sant – Yago* (*Albaigés*, pàg. 221). De l'altra, el cognom *Miret* és el derivat diminutiu de *Mir* (*B.Moll*, pàg. 116); provinent del nom personal germànic *Mirus* (*AlcM*).

PRONÚNCIA: [san'tjaɾo mi'ret]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: compost [NP + Cognom] [santiago + miret]

Santiago Miret, plaça

ELEMENT: top. urbana - plaça

DESCRIPCIÓ: Situada al centre del poble; davant de la plaça de l'Ajuntament. Té accés tant pel carrer Sindicat com pel carrer Sant Llorenç. Aquesta plaça també s'anomena *Plaça de les Escoles*.

ORIGEN ETIM.: Topònim motivat pel NP *Santiago* i el cognom *Miret*. D'una banda, el NP *Santiago* és un nom personal creat a l'Edat Mitjana: *Sant – Yago* (*Albaigés, pàg. 221*). De l'altra, el cognom *Miret* és el derivat diminutiu de *Mir* (*B.Moll, pàg. 116*); provinent del nom personal germànic *Mirus* (*AlcM*).

PRONÚNCIA: [san'tjaɾo mi'ret]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: compost [NP + cognom] [santiago + miret]

Sanxo, granja del

ELEMENT: granja

DESCRIPCIÓ: Granja destinada a la ramaderia bovina. Situada a la *partida del Vedats*; a un quilòmetre del poble, aproximadament.

ORIGEN ETIM.: Topònim motivat pel renom *Sanxo* el qual prové del NP castellà *Sancho* que és una variant del NP *Sants*; que prové del llatí SANCTUS “venerable, benaventurat” (*Albaigés, pàg. 221*)

PRONÚNCIA: [ˈsantʃo]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Castellà (NP)
- Morfolèxica: renom

Sanxo, mas del

ELEMENT: mas

DESCRIPCIÓ: Construcció destinada a l'agricultura. Situada a la *partida del Vedats*; a un quilòmetre del poble, aproximadament.

ORIGEN ETIM.: Topònim motivat pel renom *Sanxo* el qual prové del NP castellà *Sancho* que és una variant del NP *Sants*; que prové del llatí SANCTUS “venerable, benaventurat” (*Albaigés, pàg. 221*)

PRONÚNCIA: [ˈsantʃo]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Castellà (NP)
- Morfolèxica: renom

Sanxo, torreta del

ELEMENT: torreta

DESCRIPCIÓ: Construcció destinada a guarda les eines agrícoles. Situada a la *partida la Irla*; a un quilòmetre del poble.

ORIGEN ETIM.: Topònim motivat pel renom *Sanxo* el qual prové del NP castellà *Sancho* que és una variant del NP *Sants*; que prové del llatí SANCTUS “venerable, benaventurat” (*Albaigés, pàg. 221*)

PRONÚNCIA: [ˈsantʃo]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Castellà (NP)
- Morfolèxica: renom

Sarderes Noves, camí de les

ELEMENT: camí

DESCRIPCIÓ: Camí que arrenca del *camí de la Predicadera* i travessa pel mig la *plana de les Sarderes Noves*.

ORIGEN ETIM.: Topònim format pel substantiu *sarderes* (plural de *sardera*) i l'adjectiu *noves* (plural de *nova*). D'una banda, *sardera* és un mot derivat de *sarda* < *sasda < *SASSITA “paratge de terres a manera de terrassa” (*Onom. Cat. VII, 50a58-59*)¹⁵. D'altra banda, l'adjectiu *noves* prové del mot llatí *NOVUS*, -A “ser nou” (*DECat, V, 972a30*).

PRONÚNCIA: [sar'ðerez 'noβes]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: orotopònim
- Lingüística: Cp català < preromà + Cl català < llatí
- Morfolèxica: compost [nom (lexema + sufix) + adjectiu] [(sard + (er(es))) + noves]

---

¹⁵ *La toponímia de les comarques de ponent. Un assaig d'interpretació tipològica*. Albert Turull. IEC. Barcelona (2007)

Sarderes Noves, les

ELEMENT: partida

DESCRIPCIÓ: Situades al nord del terme; l'inici de la partida es troba a tres quilometres del poble mentre que el final està situat a set quilòmetres, aproximadament. També anomenat *Pla de les Sarderes Noves*.

ORIGEN ETIM.: Topònim format pel substantiu *sarderes* (plural de *sardera*) i l'adjectiu *noves* (plural de *nova*). D'una banda, *sardera* és un mot derivat de *sarda* < *sasda < *SASSITA “paratge de terres a manera de terrassa” (*Onom. Cat. VII, 50a58-59*)¹⁶. D'altra banda, l'adjectiu *noves* prové del mot llatí *NOVUS*, -A “ser nou” (*DECat, V, 972a30*).

PRONÚNCIA: [sar'ðerez 'nɔβes]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: orotopònim
- Lingüística: Cp català < preromà + Cl català < llatí
- Morfolèxica: compost [nom (lexema + sufix) + adjectiu] [(sard + (er(es))) + noves]

---

¹⁶ *La toponímia de les comarques de ponent. Un assaig d'interpretació tipològica*. Albert Turull. IEC. Barcelona (2007)

Sarderes Noves, pla de les

ELEMENT: orografia - pla

DESCRIPCIÓ: Situat al nord del terme; l'inici de la partida es troba a tres quilometres del poble mentre que el final està situat a set quilòmetres, aproximadament. També anomenat *Partida de les Sarderes Noves*.

ORIGEN ETIM.: Topònim format pel substantiu *sarderes* (plural de *sardera*) i l'adjectiu *noves* (plural de *nova*). D'una banda, *sardera* és un mot derivat de *sarda* < *sasda < *SASSITA “paratge de terres a manera de terrassa” (*Onom. Cat. VII, 50a58-59*)¹⁷. D'altra banda, l'adjectiu *noves* prové del mot llatí *NOVUS*, -A “ser nou” (*DECat, V, 972a30*).

PRONÚNCIA: [sar'ðerez 'noβes]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: orotopònim
- Lingüística: Cp català < preromà + Cl català < llatí
- Morfolèxica: compost [nom (lexema + sufix) + adjectiu] [(sard + (er(es))) + noves]

---

¹⁷ *La toponímia de les comarques de ponent. Un assaig d'interpretació tipològica*. Albert Turull. IEC. Barcelona (2007)

Sarderes Velles, les

ELEMENT: partida

DESCRIPCIÓ: Situada al nord-oest del terme. L'inici de la partida es troba a tres quilometres del poble mentre que el final està situat a set quilòmetres, aproximadament. També s'anomena *Pla de les Sarderes Velles*.

ORIGEN ETIM.: Topònim format pel substantiu *sarderes* (plural de *sardera*) i l'adjectiu *velles* (plural de *vell*). D'una banda, *sardera* és un mot derivat de *sarda* < *sasda < *SASSITA “paratge de terres a manera de terrassa” (*Onom. Cat. VII, 50a58-59*)¹⁸. D'altra banda, l'adjectiu *velles* prové del llatí *VETULUS* “de certa edat, que velloteja” (*DECat, IX, 85b30*).

PRONÚNCIA: [sar'ðerez 'beles]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: orotopònim
- Lingüística: Cp català < preromà + Cl català < llatí
- Morfolèxica: compost [nom (lexema + sufix) + adjectiu] [(sard + (er(es))) + velles]

---

¹⁸ *La toponímia de les comarques de ponent. Un assaig d'interpretació tipològica*. Albert Turull. IEC. Barcelona (2007)

Sarderes Velles, pla de les

ELEMENT: orografia - pla

DESCRIPCIÓ: Situada al nord-oest del terme. L'inici de la partida es troba a tres quilometres del poble mentre que el final està situat a set quilòmetres, aproximadament. També s'anomena *Partida de les Sarderes Velles*.

ORIGEN ETIM.: Topònim format pel substantiu *sarderes* (plural de *sardera*) i l'adjectiu *velles* (plural de *vell*). D'una banda, *sardera* és un mot derivat de *sarda* < *sasda < *SASSITA “paratge de terres a manera de terrassa” (*Onom. Cat. VII, 50a58-59*)¹⁹. D'altra banda, l'adjectiu *velles* prové del llatí *VETULUS* “de certa edat, que velloteja” (*DECat, IX, 85b30*).

PRONÚNCIA: [sar'ðerez 'beles]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: orotopònim
- Lingüística: Cp català < preromà + Cl català < llatí
- Morfolèxica: compost [nom (lexema + sufix) + adjectiu] [(sard + (er(es))) + velles]

---

¹⁹ *La toponímia de les comarques de ponent. Un assaig d'interpretació tipològica*. Albert Turull. IEC. Barcelona (2007)

Sarderes Velles, sèquia de les

ELEMENT: elem. hidro. - sèquia

DESCRIPCIÓ: Conducció d'aigua del *canal d'Aragó i Catalunya*.

ORIGEN ETIM.: Topònim format pel substantiu *sarderes* (plural de *sardera*) i l'adjectiu *velles* (plural de *vell*). D'una banda, *sardera* és un mot derivat de *sarda* < *sasda < *SASSITA “paratge de terres a manera de terrassa” (*Onom. Cat. VII, 50a58-59*)²⁰. D'altra banda, l'adjectiu *velles* prové del llatí *VETULUS* “de certa edat, que velloteja” (*DECat, IX, 85b30*).

PRONÚNCIA: [sar'ðerez 'beles]CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: orotopònim
- Lingüística: Cp català < preromà + Cl català < llatí
- Morfolèxica: compost [nom (lexema + sufix) + adjectiu] [(sard + (er(es))) + velles]

---

²⁰ *La toponímia de les comarques de ponent. Un assaig d'interpretació tipològica*. Albert Turull. IEC. Barcelona (2007)

Sas, granja del

ELEMENT: granja

DESCRIPCIÓ: Antigament era una granja destinada a la ramaderia porcina; actualment en desús. Situada a la *partida de les Vinyes*.

ORIGEN ETIM.: Topònim motivat pel renom *Sas*; del mateix cognom *Sas* que prové del mateix substantiu *sas* “planell allargt, a manera de terrassa no àrida ni fèrtil, sovint amb conreu magres o coberta de matoll, i de color grisenc”; probablement amb la base SASSO- d’origen preromà, es possible que vingui d’alguna variant del nom indoeuropeu SAS(D)O- (*DECat, VII, 705a47*).

PRONÚNCIA: [‘sas]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: renom

Sastre, granja del

ELEMENT: granja

DESCRIPCIÓ: Granja destinada a la ramaderia porcina. Situada a l'extrem nord de la *partida dels Fondos*, al límit amb la *partida de la Predicadera*.

ORIGEN ETIM.: Topònim motivat pel renom *sastre*; mot pres del llatí SARTOR, nominatiu de SARTUR, -ORIS, “sastre, apedaçaire”, derivat de SARCIRE “apedaçar, adobar, sargir” (*DECat, VII, 715a12*).

PRONÚNCIA: [ˈsastre]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: activitat humana - oficis
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: N simple

Sastre, mas del

ELEMENT: mas

DESCRIPCIÓ: Construcció d'ús agrícola. Situada a l'extrem nord de la *partida dels Fondos*, al límit amb la *partida de la Predicadera*.

ORIGEN ETIM.: Topònim motivat pel renom *sastre*; mot pres del llatí SARTOR, nominatiu de SARTUR, -ORIS, “sastre, apedaçaire”, derivat de SARCIRE “apedaçar, adobar, sargir” (*DECat, VII, 715a12*).

PRONÚNCIA: [ˈsastre]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: activitat humana - oficis
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: N simple

Secleta, sèquia la

ELEMENT: top. urbana - sèquia

DESCRIPCIÓ: Ramal de la sèquia de Remolins. Dóna el tomb per la part nord del terme proporcionant reg a les terres agràries que es troben en aquesta part de terme.

ORIGEN ETIM.: Diminutiu del mot *secla*, variant dialectal del substantiu *sèquia*; mot provinent de l'àrab *sāqiya*, pròpiament participi actiu del verb *sáqa* “regar” (*DECat VIII, 829b20*)

PRONÚNCIA: [se'kɫetɛ]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: construcció
- Lingüística: Ca català < àrab
- Morfolèxica: derivació [lexema + sufix] [secl + eta]

Segre, riu

ELEMENT: elem. hidro. - riu

DESCRIPCIÓ: És el principal riu de Ponent nascut en terres de l'Alta Cerdanya i que ingressa en el nostre marc geogràfic pel recentment construït pantà de Rialb, provinent de l'Alt Urgell, que travessa de cap a cap, en direcció nord-sud; a la comarca de la Noguera, concretament entre Ponts i Camarasa, tomba en direcció oest i rep, entre altres, les aigües del Rialb, el Llobregós, el Boix, el Sió i, sobretot, la Noguera Pallaresa; més endavant reprèn el sentit sud (o més precisament sud-oest) ja fins al final del seu recorregut, passant per Balaguer, Corbins (on entra al Segrià i on rep les aigües de la Noguera Ribagorçana) i, no cal dir-ho, Lleida; després d'aquesta ciutat estructura la comarca coneguda com a Baix Segre (amb poblacions mitjanes com Alcarràs, Torres, Soses, Aitona i Seròs), i finalment, poc després de rebre el Cinca a la Granja d'Escarp just en el límit comarcal (i oficialment també provincial i autonòmic), desguassa en l'Ebre sota Mequinensa, dins del seu terme municipal. apud Turull (2007), s.v

DOC.: *Sicoris* [fonts romanes]; *Sequere* (856); *Segre* (888); *Segarim* (final s. IX); *Segure* (952); *Segre*, (982); *Sigeris* (1024); *Sigere* / *Sugeris* (1026); *flumen Segor* (1030); *alveum Sigeris* (1035); *Sigarim* (1050); *Segor* (1050); *Sicoris* (1069); *flumen Segor* (1078); *Sigeris* (1080); *Sicoris* / *Sigoris* (1082); *Segre* (1087); *Sigeris* (1097); *Segre* (1108); *Sicoris* / *Sicorim* (1118); *Sigor* (1147); *Sicoris* (1152); *Sicoris* (1163); *Sicorim* (1170); *Secriari* (1174); *Sigoris* (1184); *Sicoris* (1186-1187); *Siccoris* (1199); *'Siqr* / *'Siqr* / *'Suqr* / *Syq<a>r*, [fonts àrabis] (s. X-XII); *Sicoris* (1212). apud Turull (2007), s.v.

ORIGEN ETIM.: *Segre* prové del mot llatí SICORIS, sembla derivat d'una base preromana de tipus indoeuropeu, cèltica o – segons Coromines – possiblement sorotàptica, SIKUARI²¹.

PRONÚNCIA: ['seɾre]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: hidrotopònim - natural
- Lingüística: Cp català < preromà
- Morfolèxica: corònim

²¹ *La toponímia de les comarques de ponent. Un assaig d'interpretació tipològica.* Albert Turull. IEC. Barcelona (2007)

Sèpia, magatzem del

ELEMENT: magatzem

DESCRIPCIÓ: Magatzem destinat a la manipulació de fruita dolça. Situat al començament el *camí del Riu*.

ORIGEN ETIM.: Topònim motivat per renom *Sèpia*; mot provinent del llatí SEPIA (*DECat, VII827b13*).

PRONÚNCIA: [ˈsɛpjɛ]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: renom

Sèpia, mas del

ELEMENT: mas

DESCRIPCIÓ: Petita construcció agrària situada a la *partida de la Predicadera*.ORIGEN ETIM.: Topònim motivat per renom *Sèpia*; mot provinent del llatí SEPIA (*DECat, VII827b13*).PRONÚNCIA: [ˈsɛpjɛ]CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: renom

Sèpia, torreta

ELEMENT: torreta

DESCRIPCIÓ: Construcció destinada a guardar els estris agrícoles. Situada a la *partida dels Sots*.

ORIGEN ETIM.: Topònim motivat per renom *Sèpia*; mot provinent del llatí SEPIA (*DECat, VII827b13*).

PRONÚNCIA: [ˈsɛpjɛ]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: renom

Sèquia, carrer (de la)

ELEMENT: top. urbana - sèquia

DESCRIPCIÓ: Transcorre d'est a oest; paral·lel al *carrer Sant Llorenç*. Uneix el *carrer Pompeu Fabra* i el *carrer el Riu*.

ORIGEN ETIM.: El substantiu *sèquia* és un mot provinent de l'àrab *sāqiya*, pròpiament participi actiu del verb *sāqa* “regar” (*DECat VIII, 829b20*).

PRONÚNCIA: [ˈsekje]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: construcció
- Lingüística: Ca català < àrab
- Morfolèxica: N simple

Serra del Pedro, camí de la

ELEMENT: camí

DESCRIPCIÓ: Camí que condueix des del *camí dels Gebuts* fins a la *Serra del Pedro*.

ORIGEN ETIM.: Topònim format pel substantiu *serra* i un sintagma preposicional que inclou el NP *Pedro*; variant castellana de *Pere*. D'una banda, el substantiu *serra* prové del llatí SERRA “aparell de serrar”; en el sentit de línia de muntanyes, prové d'una antiga metàfora per comparació amb l'aspecte dentat o oscat de les carenes muntanyenques (*DECat*, VII838a44). El NP *Pedro* és la variant castellana del nom personal català *Pere*. Aquest NP és la transcripció llatina literal de l'arameu *Kefa* “pedra”, en llatí PETRUS “ferm com una pedra” (*Albaigés*, pàg. 199).

PRONÚNCIA: [ˈserɐl ˈpeðro]CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: orotopònim – element del terreny
- Lingüística: Cl català < llatí + Catellà (NP)
- Morfolèxica: compost [nom + S.Prepos (prep. + art. + NP)] [serra + (de + (e)l + pedro)]

Serra Montull, camí de la

ELEMENT: camí

DESCRIPCIÓ: Camí que comença al final del *camí Real*; travessa la *Serra Montull* i acaba al *camí de les Sarderes Velles*.

ORIGEN ETIM.: Topònim format pel substantiu *serra* i el cognom *Montull*. D'una banda, el substantiu *serra* prové del llatí SERRA “aparell de serrar”; en el sentit de línia de muntanyes, prové d'una antiga metàfora per comparació amb l'aspecte dentat o oscat de les carenes muntanyenques (*DECat*, VII838a44). De l'altra, el cognom *Montull* prové probablement d'un diminutiu llatí MONTUCULUS, variant de MONTICULUS “muntanyeta” (*B.Moll*, pàg. 193).

PRONÚNCIA: [ˈsɛrɛ monˈtuɫ]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: orotopònim – element del terreny
- Lingüística: Cl català < llatí + Català (NP)
- Morfolèxica: compost [nom + cognom] [*serra* + *montull*]

Serra Montull, mas de la

ELEMENT: mas

DESCRIPCIÓ: Construcció destinada a vivenda habitual i ús agrícola situada a la finca que porta el mateix nom. A dos quilòmetres del poble, aproximadament.

ORIGEN ETIM.: Topònim format pel substantiu *serra* i el cognom *Montull*. D'una banda, el substantiu *serra* prové del llatí SERRA “aparell de serrar”; en el sentit de línia de muntanyes, prové d'una antiga metàfora per comparació amb l'aspecte dentat o oscat de les carenes muntanyenques (*DECat*, VII838a44). De l'altra, el cognom *Montull* prové probablement d'un diminutiu llatí MONTUCULUS, variant de MONTICULUS “muntanyeta” (*B.Moll*, pàg. 193).

PRONÚNCIA: [ˈsɛrɛ monˈtuɫ]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: orotopònim – element del terreny
- Lingüística: Cl català < llatí + Català (NP)
- Morfolèxica: compost [nom + cognom] [*serra* + *montull*]

Serra Pedregosa, partida

ELEMENT: partida

DESCRIPCIÓ: Situada al nord del terme; al límit amb el terme de Fraga. A tres quilòmetres del poble, aproximadament.

ORIGEN ETIM.: Topònim format pel substantiu *serra* i l'adjectiu *pedregosa*. D'una banda, el substantiu *serra* prové del llatí SERRA “aparell de serrar”; en el sentit de línia de muntanyes, prové d'una antiga metàfora per comparació amb l'aspecte dentat o oscat de les carenes muntanyenques (*DECat*, VII838a44). De l'altra, l'adjectiu *pedregós* és un derivat del mot *pedra* (amb l'infix *-eg-*). Aquest adjectiu prové d'un tipus PETRICOSUS, comú a les llengües romàniques occidentals (*DECat*, VI, 364b56).

PRONÚNCIA: [ˈsɛrɐ peðreˈɾozɐ]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: orotopònim – element del terreny
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: compost [nom + adjectiu (lexema + infix + sufix)] [eerra + (pedr + eg + os(a))]

Serra, carrer de la

ELEMENT: top. urbana - carrer

DESCRIPCIÓ: Transcorre d'est a oest, paral·lel la serra que es troba al nord del municipi.

ORIGEN ETIM.: El substantiu *serra* prové del llatí SERRA “aparell de serrar”; en el sentit de línia de muntanyes, prové d'una antiga metàfora per comparació amb l'aspecte dentat o ocat de les carenes muntanyenques (*DECat, VII838a44*).

PRONÚNCIA: [ˈsɛrɛ]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: orotopònim – element del terreny
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: N simple

Serreta el Comú

ELEMENT: orografia - serra

DESCRIPCIÓ: Serra situada a la *partida de Bufarres*; a un quilòmetre i mig del poble, aproximadament.

ORIGEN ETIM.: Topònim format amb el substantiu *serreta* i un sintagma nominal que inclou l'adjectiu *comú*. *Serreta* és la forma diminutiva del substantiu *serra* (serr + eta); mot provinent del llatí SERRA “aparell de serrar”; en el sentit de línia de muntanyes, prové d'una antiga metàfora per comparació amb l'aspecte dentat o oscat de les carenes muntanyenques (*DECat*, VII838a44). D'altra banda, l'adjectiu *comú* prové del llatí COMMUNIS (*DECat II*, 861b47); aplicat en aquest cas en el sentit de *comunal*, és a dir, “pertanyent a tothom o a la majoria” (*AlcM*).

PRONÚNCIA: [se'retəɫ ko'mu]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: orotopònim – element del terreny
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: compost [nom (lexema + sufix) +SN (art. + adj.)] [(serr + eta) + (el + comú)]

Serreta el Comú

ELEMENT: subpartida

DESCRIPCIÓ: Subpartida que està dins la *partida les Bufarres*; al nord-est del terme.

ORIGEN ETIM.: Topònim format amb el substantiu *serreta* i un sintagma nominal que inclou l'adjectiu *comú*. *Serreta* és la forma diminutiva del substantiu *serra* (serr + eta); mot provinent del llatí SERRA “aparell de serrar”; en el sentit de línia de muntanyes, prové d'una antiga metàfora per comparació amb l'aspecte dentat o oscat de les carenes muntanyenques (*DECat*, VII838a44). D'altra banda, l'adjectiu *comú* prové del llatí COMMUNIS (*DECat II*, 861b47); aplicat en aquest cas en el sentit de *comunal*, és a dir, “pertanyent a tothom o a la majoria” (*AlcM*).

PRONÚNCIA: [se'retəɫ ko'mu]CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: orotopònim – element del terreny
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: compost [nom (lexema + sufix) +SN (art. + adj.)] [(serr + eta) + (el + comú)]

Sindicat, carrer (del)

ELEMENT: top. urbana - carrer

DESCRIPCIÓ: Transcorre d'est a oest unint l'*avinguda Catalunya* fins al termini del nucli urbà.

ORIGEN ETIM.: Mot derivat del substantiu *síndic*; nom pres del llatí SYNDICUS “advocat i representant d’una ciutat” (*DECat, VII, 928b3*).

PRONÚNCIA: [sindi'kat]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: activitat humana - construccions
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: N simple

Sindicat, travessia (del)

ELEMENT: top. urbana - travessia

DESCRIPCIÓ: Dóna accés al *carrer Sindicat*.

ORIGEN ETIM.: Mot derivat del substantiu *síndic*; nom pres del llatí SYNDICUS “advocat i representant d’una ciutat” (*DECat, VII, 928b3*).

PRONÚNCIA: [sindi'kat]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: activitat humana - construccions
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: N simple

Sisó, vall de

ELEMENT:

DESCRIPCIÓ: Vall situada a la *partida dels Aubets*; a l'oest del terme municipal.

ORIGEN ETIM.: Topònim motivat pel cognom del propietari. El cognom *Sisó* prové del mateix substantiu *sisó* “moneda antiga que valia sis diners” que és un mot derivat de *sis*, del llatí *SEX* (AlcM). Aquest substantiu va donar nom a un ocell, perquè segons vells documents, l'ocell *sisó* es venia a sis diners (*AlcM*).

PRONÚNCIA: [si'zo]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim – autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: cognom

Soledat, carrer

ELEMENT: top. urbana - carrer

DESCRIPCIÓ: Carrer que transcorre d'est a oest unint el *carrer del Centre* amb el *camí de la Valleta Sisó*. Travessa perpendicularment el *carrer Nou*, el *carrer Clavell*, el *carrer Anglada*, i el *carrer Sant Sebastià*. Probablement el topònim ve motivat per la situació en què es trobava en l'antiguitat ja que és el carrer paral·lel al *Carrer Major* i en el tram més antic s'observa que aquest carrer dóna accés a la part de darrere de les cases que tenen l'entrada principal al *Carrer Major*.

ORIGEN ETIM.: Soledat prové del mot llatí SOLITATE (*AlcM*). És un adjectiu derivat de *sol*, del llatí SOLUS, -A, -UM (*DECat, VIII, 19b32*).

PRONÚNCIA: [sole'ðat]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: situació geogràfica (referència històrica)
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: adjectiu

Sort de Tòfol

ELEMENT: propietat

DESCRIPCIÓ: Porció de terra situada a la *partida dels Cabanals*.

ORIGEN ETIM.: Topònim format pel substantiu *sort* i un sintagma preposicional que inclou l'hipocorístic *Tòfol*; de *Cristòfol*. D'una banda, el substantiu *sort* prové del llatí SORS, SORTIS. Aquest substantiu s'aplica a un peça de terra; en llatí SORTIS equival a “un lot” perquè una de les accepcions cabdals del llatí clàssic SORS era “el capital” (*DECat*, VIII, 97a19). D'altra banda, el NP *Cristòfol* és un nom pres del llatí CHRISTOPHOROS, nom propi d'un sant, que en grec significa “portador de Crist” (*AlcM*).

PRONÚNCIA: [ˈsɔrt ðe ˈtɔfɔl]CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: orotopònim – element del terreny
- Lingüística: Cl català < llatí + Català (NP)
- Morfolèxica: compost [nom + S.Prepos (prep. + NP)] [sort + (de + tòfol)]

Sot d'Anton

ELEMENT: orografia

DESCRIPCIÓ: Petita porció de terra situada a la *partida dels Sots*.

ORIGEN ETIM.: Topònim format pel substantiu *sot* i un sintagma preposicional que inclou el NP *Anton*; hipocorístic d'*Antoni*. D'una banda, el substantiu *sot* "clotada", probablement ve d'un originari *TSQTTT/TSQTTA, certament preromà (*DECat*, VIII, 109b40). D'altra banda, el NP *Antoni* prové del nom propi llatí ANTONIUS (*AlcM*).

PRONÚNCIA: [ˈsɔd:anˈtɔn]CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: orotopònim – element del terreny
- Lingüística: Cp català < preromà + Català (NP)
- Morfolèxica: compost [nom + S.Prepos. (prep. + NP)] [sot + (d' + anton)]

Sot de Gebut

ELEMENT: orografia

DESCRIPCIÓ: Petita porció de terra situada a la *partida dels Gebuts*.

ORIGEN ETIM.: Topònim format pel substantiu *sot* i un sintagma preposicional que inclou el NP històric *Gebut*. D'una banda, el substantiu *sot* "clotada", probablement ve d'un originari *TSQTTTO/TSQTTA, certament preromà (*DECat*, VIII, 109b40). D'altra banda, el NP *Gebut* prové de l'antropònim germànic AGIBOT, un NP compost de dues arrels germàniques: AGI- i –BOD (*Onom. Cat.* IV,341a26-b6).

PRONÚNCIA: [ˈsɔd:e ʒeˈβut]CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: orotopònim – element del terreny
- Lingüística: Cp català < preromà + Català (NP)
- Morfolèxica: compost [nom + S.Prepos. (prep. + Compost (NP))] [sot + (de + gebut)]

Sot de la Canal

ELEMENT: orografia

DESCRIPCIÓ: Petita porció de terra situada a la *partida dels Sots*.

ORIGEN ETIM.: Topònim format pel substantiu *sot* i un sintagma preposicional que inclou el substantiu *canal*. D'una banda, el substantiu *sot* "clotada", probablement ve d'un originari *TSQTTTO/TSQTTA, certament preromà (*DECat, VIII, 109b40*). D'altra banda, el substantiu *canal* és pres del llatí CANALIS (*DECat, II, 465b52*).

PRONÚNCIA: [sət de la ka'nal]CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: orotopònim – element del terreny
- Lingüística: Cp català < preromà + Cl català < llatí
- Morfolèxica: compost [nom + S.Prepos (prep. + art. + nom)] [sot + (de + la + canal)]

Sot de la Peixera

ELEMENT: orografia

DESCRIPCIÓ: Petita porció de terra situada a la *subpartida de la Peixera*.

ORIGEN ETIM.: Topònim format pel substantiu *sot* i un sintagma preposicional que inclou el substantiu *peixera*. D'una banda, el substantiu *sot* “clotada”, probablement ve d'un originari *TSQTTTO/TSQTTA, certament preromà (*DECat*, VIII, 109b40). D'altra banda, el substantiu *peixera* “reclosa, barratge d'estaques, rama i pedres, que serveix per desviar l'aigua d'un riu o xaragall cap a un canal o sèquia”; sembla haver-se extret del llatí PAXILLUS “pal petit”, “aspre”, com si aquest fos diminutiu d'un mot *paxus “pal” (*DECat*, VI, 385a38).

PRONÚNCIA: [ˈsɔdːe la pejˈʃeɾɛ]CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: orotopònim – element del terreny
- Lingüística: Cp català < preromà + Cl català < llatí
- Morfolèxica: compost [nom + S.Prepos. (prep. + art. + nom)] [sot + (de + la + peixera)]

Sot de la Vila

ELEMENT: orografia

DESCRIPCIÓ: Antigament era un comunal situat a prop del *riu Segre*.

ORIGEN ETIM.: Topònim format pel substantiu *sot* i un sintagma preposicional que inclou el substantiu *vila*. D'una banda, el substantiu *sot* “clotada”, probablement ve d'un originari *TSQTTTO/TSQTTA, certament preromà (*DECat*, VIII, 109b40). D'altra banda, el substantiu *vila* prové del llatí vulgar VILA, clàssic VILLA “mas, masia”, “residència on rebien els ambaixadors quan no els permetien l'entrada a Roma” (*DECat*, IX, 278b49).

PRONÚNCIA: [ˈsɔdːe la ˈβilɛ]CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: orotopònim – element del terreny
- Lingüística: Cp català < preromà + Cl català < llatí
- Morfolèxica: compost [nom + S.Prepos. (prep. + art. + nom)] [sot + (de + la + vila)]

Sot del Macià

ELEMENT: orografia

DESCRIPCIÓ: Petita porció de terra situada a la *partida dels Sots*.

ORIGEN ETIM.: Topònim format pel substantiu *sot* i un sintagma preposicional que inclou el cognom *Macià*. D'una banda, el substantiu *sot* "clotada", probablement ve d'un originari *TSQTTTO/TSQTTA, certament preromà (*DECat*, VIII, 109b40). D'altra banda, el cognom *Macià* prové del llatí bíblic MATHIA, nom d'un apòstol, amb flexió MATIANE o amb el sufix -ANUS (*B. Moll*, pàg. 77).

PRONÚNCIA: [ˈsɔd:el maˈsja]CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: orotopònim – element del terreny
- Lingüística: Cp català < preromà + Català (NP)
- Morfolèxica: compost [nom + S.Prepos. (prep. + art. + NP)] [sot + (de+ (e)l + macià)]

Sot, pala del

ELEMENT: elem. hidro - pala

DESCRIPCIÓ: Pala de la *sèquia de Remolins* que dóna reg a la partida del mateix nom.ORIGEN ETIM.: El substantiu *sot* “clotada”, probablement ve d’un originari *TSQTTO/TSQTTA, certament preromà (*DECat, VIII, 109b40*).PRONÚNCIA: [‘sɔt]CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: orotopònim – element del terreny
- Lingüística: Cp català < preromà
- Morfolèxica: N simple

Sotets, los

ELEMENT: subpartida

DESCRIPCIÓ: Subpartida que forma part de la *partida dels Sots*; al sud del terme.

ORIGEN ETIM.: *Sotets* és la forma diminutiva del substantiu *sot* (sot+et(s)). El substantiu *sot* “clotada” probablement ve d’un originari *TSQTTO/TSQTTA, certament preromà (*DECat, VIII, 109b40*).

PRONÚNCIA: [so'tets]CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: orotopònim – element del terreny
- Lingüística: Cp català < preromà
- Morfolèxica: derivat [lexema + sufix] [sot + et(s)]

Sots, camí dels

ELEMENT: camí

DESCRIPCIÓ: Camí que transcorre la partida dels Sots fins al *camí del pont de Toni*; paral·lel al riu Segre.

ORIGEN ETIM.: El substantiu *sot* “clotada”, probablement ve d’un originari *TSQTTTO/TSQTTA, certament preromà (*DECat, VIII, 109b40*).

PRONÚNCIA: [ˈsɔts]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: orotopònim – element del terreny
- Lingüística: Cp català < preromà
- Morfolèxica: N simple

Sots, els

ELEMENT: partida

DESCRIPCIÓ: Partida situada al sud del terme; a mig quilòmetre de Soses, gairebé topant amb el nucli urbà.

ORIGEN ETIM.: El substantiu *sot* “clotada”, probablement ve d’un originari *TSQTTTO/TSQTTA, certament preromà (*DECat, VIII, 109b40*).

PRONÚNCIA: [ˈsɔts]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: orotopònim – element del terreny
- Lingüística: Cp català < preromà
- Morfolèxica: N simple

Tallada de la Mesquita, la

ELEMENT: orografia

DESCRIPCIÓ: Travessa les Sarderes pel tram final. És un rebaix en el terreny situat al *pla de les Sarderes Velles* per esmorteir la pendent de l'antiga N-2.

ORIGEN ETIM.: Topònim format per l'adjectiu *tallada* i un sintagma preposicional que inclou el substantiu *mesquita*. L'adjectiu *tallada* aplicat topogràficament té sentit d'escarpat sobretot penyalós i també s'aplica a les parcel·les o *sorts* en què ha estat repartit un terme comunal (*DECat, VIII, 235b22*). Aquest és un adjectiu que deriva del verb *tallar*, mot provinent del llatí TALEARE (*AlcM*). D'altra banda, el substantiu *mesquita* “casa d'oració dels musulmans” és un mot que prové de l'àrab *mäsğid* “oratori, temple” (de l'arrel *sagad* “prosternar-se”) probablement per conducte de l'armeni (*mzkit*) (*DECat, V, 630b7*). L'explicació d'aquesta fixació toponímica té un sentit: antigament, en la zona més baixa de la serra, hi havia una masia on tenien dos bous per tal que quan arribava gent de l'Aragó, normalment en direcció Lleida, hi enganxaven els carros per poder pujar més fàcilment el desnivell que hi havia. És així com aquesta antiga masia va passar a anomenar-se, de forma llegendària, *mesquita*.

PRONÚNCIA: [ta'laðe de la mes'kite]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: situació geogràfica - relatiu
- Lingüística: Cl català < llatí + Ca català < àrab
- Morfolèxica: compost [adjectiu + S.Prepos. (prep. + art. + nom)] [tallada + (de + la mesquita)]

Terme de Soses, pantà del

ELEMENT: elem. hidro. - pantà

DESCRIPCIÓ: Situat a la *partida dels Gebuts*; a tres quilòmetres del poble, aproximadament. És una pantà destinat a l'ús agrícola que antigament també s'utilitzava per bastir d'aigua potable al poble. També s'anomena *pantà del Reg de Soses*.

ORIGEN ETIM.: Topònim format pel substantiu *terme* i un sintagma preposicional que inclou el topònim *Soses*. D'una banda, el substantiu *terme* prové del llatí TERMINUS, que en les llengües romàniques apareix confós amb el llatí arcaic i vulgar TERMEN (pl. TERMINA): un i altre tingueren gradacions diverses, els sentits de "límit", "fita, molló", "terme, fi" (*DECat, VIII432b26*). De l'altra, el topònim *Soses* probablement no és sinó la fixació toponímica del plural del fitotopònim *sosa*, que sembla tenir origen aràbic (*sawda* "negrosa") i correspon a la *barrella*, mata de la qual s'extreu certament la sosa o mineral sòdic (*Onom. Cat. VII, 171a8 – 27*)²².

PRONÚNCIA: ['terme de 'sɔzes]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: situació geogràfica - absolut
- Lingüística: Cl català < llatí + C català
- Morfolèxica: compost [nom + S.prep (prep. + top.)] [terme + (de + soses)]

---

²² *La toponímia de les comarques de ponent. Un assaig d'interpretació tipològica*. Albert Turull. IEC. Barcelona (2007)

Tigo, mas del

ELEMENT: mas

DESCRIPCIÓ: Petita construcció agrària situada a la *partida de la Vall de Tigo*.

ORIGEN ETIM.: Topònim motivat pel renom *Tigo*. L'etimologia d'aquest renom no és clara. Podria ser l'hipocorístic (en forma més aviat castellana, per l'acabament en -o) d'un antropònim ("Antigo", o fins i tot variant de Tiago < Santiago).

PRONÚNCIA: [ˈtixo]CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: renom

Tigo, pleta del

ELEMENT: pleta

DESCRIPCIÓ: Petita construcció que s'utilitzava per guardar el bestiar. Situada a la *partida els Aubets*.

ORIGEN ETIM.: Topònim motivat pel renom *Tigo*. L'etimologia d'aquest renom no és clara. Podria ser l'hipocorístic (en forma més aviat castellana, per l'acabament en -o) d'un antropònim ("Antigo", o fins i tot variant de Tiago < Santiago).

PRONÚNCIA: ['tɪvo]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: renom

Tigo, vall de

ELEMENT: orografia - vall

DESCRIPCIÓ: Vall situada a l'extrem nord del municipi que dóna nom a la *partida Vall de Tigo*.

ORIGEN ETIM.: Topònim motivat pel renom *Tigo*. L'etimologia d'aquest renom no és clara. Podria ser l'hipocorístic (en forma més aviat castellana, per l'acabament en -o) d'un antropònim ("Antigo", o fins i tot variant de Tiago < Santiago).

PRONÚNCIA: ['tɨvo]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: renom

Toni, comporta

ELEMENT: elem. hidro - comporta

DESCRIPCIÓ: Comporta situada a la sèquia de Remolins; a la *subpartida de la Noguera*. Dóna reg a les terres agràries situades en aquesta subpartida.

ORIGEN ETIM.: Topònim motivat per l'hipocorístic del NP *Antoni* el qual prové del nom propi llatí ANTONIUS (*AlcM*).

PRONÚNCIA: [ˈtɔni]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: NP (hipocorístic)

Toni, mas de

ELEMENT: mas

DESCRIPCIÓ: Petita construcció agrària situada a la *partida dels Gebuts*.

ORIGEN ETIM.: Topònim motivat per l'hipocorístic del NP *Antoni* el qual prové del nom propi llatí ANTONIUS (*AlcM*).

PRONÚNCIA: [ˈtɔni]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: NP (hipocorístic)

Toni, pont de

ELEMENT: construcció

DESCRIPCIÓ: Pont que travessa la *sèquia Major*; situat al camí que porta aquest mateix nom; a *la partida dels Sots*.

ORIGEN ETIM.: Topònim motivat per l'hipocorístic del NP *Antoni* el qual prové del nom propi llatí ANTONIUS (*AlcM*).

PRONÚNCIA: [ˈtɔni]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: NP (hipocorístic)

Toni, racó de

ELEMENT: orografia - racó

DESCRIPCIÓ: Barranc de petites dimensions situat cap endins de la serra; situat a l'oest del terme; sota la *partida del Gebuts*.

ORIGEN ETIM.: Topònim motivat per l'hipocorístic del NP *Antoni* el qual prové del nom propi llatí ANTONIUS (*AlcM*).

PRONÚNCIA: [ˈtɔni]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: NP (hipocorístic)

Toni, sot de

ELEMENT: orografia - sot

DESCRIPCIÓ: Petita porció de terra situada a la *partida dels Sots*.

ORIGEN ETIM.: Topònim motivat per l'hipocorístic del NP *Antoni* el qual prové del nom propi llatí ANTONIUS (*AlcM*).

PRONÚNCIA: [ˈtɔni]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: NP (hipocorístic)

Tonyo, pleta del

ELEMENT: pleta

DESCRIPCIÓ: Petita construcció que antigament s'utilitzava per guardar el bestiar.
Situada a la *partida dels Sots*.

ORIGEN ETIM.: Topònim motivat pel renom *Tonyo* que és una altra variant hipocorística del NP *Antoni*, nom personal que prové del nom personal propi llatí ANTONIUS (*AlcM*).

PRONÚNCIA: [ˈtɔɲo]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: NP (hipocorístic)

Toper, racó del

ELEMENT: orografia - racó

DESCRIPCIÓ: Barranc de petites dimensions situat cap endins de la serra; situat a l'oest del terme; sota la *partida del Gebuts*.

ORIGEN ETIM.: Derivat el zònim *talp*, i més concretament (DECat, vol. VIII, p. 244b11-14) fruit de la monoftongació d'una forma sufixada *tauper* < *talper* que no és sinó una variant masculina de *talpera* (*taupera*) “cau de talps”, indicant, doncs, la presència d'aquest mamífer en el barranc en qüestió ²³

PRONÚNCIA: [to'pe]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: zootopònim
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: derivat [lexema + sufix] [top + er]

---

²³ *La toponímia de les comarques de ponent. Un assaig d'interpretació tipològica*. Albert Turull. IEC. Barcelona (2007)

Torre Aguiló, camí de la

ELEMENT: camí

DESCRIPCIÓ: Camí que dóna accés a la torre Aguiló des del camí el Riu. Situat a la subpartida que té aquest mateix nom.

ORIGEN ETIM.: Topònim format amb el substantius *torre* i *aguiló*. D'una banda, el substantiu *torre* és un mot pres del llatí *TURRIS* (*DECat*, VIII, 623b33). De l'altra, el substantiu *Aguiló* pot ser una fixació toponímica provinent del nom llatí *AQUILO*, “nord” o “vent del nord”. Tanmateix, també podria ser un derivat d'*àguila* del nom llatí *AQUILA* (*DECat*, I, 81a52) Segurament, però, aquest topònim no prové de cap d'aquestes dues etimologies sinó que ve del cognom *Aguiló*. Aquest cognom prové del cognom llatí *AQUILONE*, derivat de *AQUILA* “àguila” o de **AQUILUS* (*B.Moll*, pàg.60).

PRONÚNCIA: [toɾeɾi'lo]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: construcció
- Lingüística: Cl català < llatí + Català (NP)
- Morfolèxica: compost [nom + nom] [torre + aguiló]

Torre Aguiló, la

ELEMENT: subpartida

DESCRIPCIÓ: Subpartida que forma part de la *partida dels Sots*; al sud del terme municipal.

ORIGEN ETIM.: Topònim format amb el substantius *torre* i *aguiló*. D'una banda, el substantiu *torre* és un mot pres del llatí TARRIS (*DECat, VIII, 623b33*). De l'altra, el substantiu *Aguiló* pot ser una fixació toponímica provinent del nom llatí AQUILO, “nord” o “vent del nord”. Tanmateix, també podria ser un derivat d'*àguila* del nom llatí AQUILA. Segurament, però, aquest topònim no prové de cap d'aquestes dues etimologies sinó que ve del cognom *Aguiló*. Aquest cognom prové del cognom llatí AQUILONE, derivat de AQUILA “àguila” o de *AQUILUS (*B.Moll, pàg.60*).

PRONÚNCIA: [toɾeɾi'lo]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: construcció
- Lingüística: Cl català < llatí + Català (NP)
- Morfolèxica: compost [nom + nom] [torre + aguiló]

Torrents, los

ELEMENT: subpartida

DESCRIPCIÓ: Subpartida situada a l'est del terme; dins la *partida de Bufarres*. A menys de mig quilòmetre del nucli urbà.

ORIGEN ETIM.: Fixació toponímica del substantiu *torrent* provinent del llatí TORRENS, -ENTIS, pròpiament “el que s'asseca” participi actiu de TORRERE en el sentit de “quedar ressecat, eixut”: que aquí està el que distingeix el torrent d'un riu, rierol, xaragall, rec, sot i fins barranc, que porten aigua habitualment (*DECat, VIII622b39*).

PRONÚNCIA: [to'rens]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: hidrotopònim - natural
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: N simple

Torres, camí

ELEMENT: camí

DESCRIPCIÓ: Camí situat a la partida los Fondos. Uneix el passeig de la Via amb el pont de Torres de Segre. Transcorre del nord al sud-est amb un tram paral·lel a la sèquia d'Aitona (o sèquia Major). *Aquest camí també s'anomena Camí Fondo.*

ORIGEN ETIM.: Topònim format amb el substantius *torre* mot pres del llatí TURRIS (*DECat, VIII, 623b33*).

PRONÚNCIA: ['tores]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: situació geogràfica - absolut
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: N simple

Vall de l'Àngel, mas de la

ELEMENT:

DESCRIPCIÓ: Petita construcció d'ús agrícola situada a la *partida Vall de Tigo*.

ORIGEN ETIM.: Topònim format pel substantiu *vall* i un sintagma preposicional que inclou el NP *Àngel*. D'una banda, el substantiu *vall* prové del mot llatí VALLIS “extensió de terreny relativament plana entre muntanyes” (*DECat, IX28b41*). De l'altra, el NP *Àngel* és un nom típicament cristià. Originat en grec *Agelos* “missatger, àngel” i després llatinitzat en ANGELUS (*Al., pàg. 38*).

PRONÚNCIA: [ˈbaʎ de ˈaŋʒeɫ]CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: orotopònim – forma del terreny
- Lingüística: Cl català < llatí + Català (NP)
- Morfolèxica: compost [nom + S.Prepos. (prep. + NP)] [vall + (de + àngel)]

Vall de Tigo, camí de la

ELEMENT: camí

DESCRIPCIÓ: És un tram del *camí Real* que transcorre per la *vall de Tigo*.

ORIGEN ETIM.: Topònim format pel substantiu *vall* i un sintagma preposicional que inclou el renom *Tigo*. D'una banda, el substantiu *vall* prové del mot llatí VALLIS “extensió de terreny relativament plana entre muntanyes” (*DECat, IX28b41*). De l'altra, l'etimologia del renom *Tigo* no és clara. Podria ser l'hipocorístic (en forma més aviat castellana, per l'acabament en -o) d'un antropònim (“Antigo”, o fins i tot variant de Tiago < Santiago.).

PRONÚNCIA: [ˈbaʎ de ˈtiro]CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: orotopònim – forma del terreny
- Lingüística: Cl català < llatí + Català (NP)
- Morfolèxica: compost [nom + S.Prepos. (prep. + renom)] [Vall + (de + Tigo)]

Vall de Tigo

ELEMENT: subpartida

DESCRIPCIÓ: Situada al nord del terme; a cinc quilòmetres del terme municipal de Soses.

ORIGEN ETIM.: Topònim format pel substantiu *vall* i un sintagma preposicional que inclou el renom *Tigo*. D'una banda, el substantiu *vall* prové del mot llatí VALLIS “extensió de terreny relativament plana entre muntanyes” (*DECat, IX28b41*). De l'altra, l'etimologia del renom *Tigo* no és clara. Podria ser l'hipocorístic (en forma més aviat castellana, per l'acabament en -o) d'un antropònim (“Antigo”, o fins i tot variant de Tiago < Santiago.).

PRONÚNCIA: [ˈbaʎ de ˈtiro]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: orotopònim – forma del terreny
- Lingüística: Cl català < llatí + Català (NP)
- Morfolèxica: compost [nom + S.Prepos. (prep. + renom)] [vall + (de + tigo)]

Valleta Sisó, camí de la

ELEMENT: camí

DESCRIPCIÓ: Comença quan s'acaba el *carrer Soledat* i dóna accés al *camí dels Xalets* i al *camí del Puntal de l'Aubet*.

ORIGEN ETIM.: Topònim format a partir del diminutiu *valleta* (vall + eta) i el cognom *Sisó*. D'una banda el substantiu *vall* prové del mot llatí VALLIS “extensió de terreny relativament plana entre muntanyes” (*DECat, IX28b41*). De l'altra, el cognom *Sisó* prové del mateix substantiu *sisó* “moneda antiga que valia sis diners” que és un mot derivat de *sis*, del llatí SEX (AlcM). Aquest substantiu va donar nom a un ocell, perquè segons vells documents, l'ocell *sisó* es venia a sis diners (*AlcM*).

PRONÚNCIA: [ba'ʎete si'zo]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: orotopònim – forma del terreny
- Lingüística: Cl català < llatí + Català (NP)
- Morfolèxica: compost [nom (lexema + sufix) + cognom] [(vall + eta) + sisó]

Vedat de Jordi Toni, finca de

ELEMENT: propietat

DESCRIPCIÓ: Petita porció de terra situada a la *partida dels Vedats*; a un quilòmetre i mig del municipi.

ORIGEN ETIM.: Topònim format a partir del substantiu *vedat* i un sintagma preposicional que inclou els NP *Jordi* i *Toni*. D'una banda, el mot *vedat* és un derivat del verb *vedar*, mot pres del llatí VETARE “prohibir, vedar” (*DECat, IX60a45*). El substantiu *vedat* s'utilitza, en especial, on està vedada la pastura o la caça (*DECat, IX, 60a46*). D'altra banda, el NP *Jordi* prové del llatí GEORGIUS que, a la vegada, deriva del grec γεόργιος (*AlcM*). Finalment, *Toni* ve motivat per l'hipocorístic del NP *Antoni* que prové del nom propi llatí ANTONIUS (*AlcM*).

PRONÚNCIA: [be'ðad:e 'ʒɔrdi 'tɔni]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: activitat humana - caça
- Lingüística: Cl català < llatí + Català (NP) + Català (NP – hipocorístic)
- Morfolègica: compost [nom + S.Prepos (prep. + NP + NP)] [vedat + (de + jordi + toni)]

Vedats, camí dels

ELEMENT: camí

DESCRIPCIÓ: Camí que dóna accés a la partida del mateix nom i que transcorre d'est a oest.

ORIGEN ETIM.: Fixació toponímica a partir del substantiu *vedat*, derivat del verb *vedar*, mot pres del llatí VETARE “prohibir, vedar” (*DECat, IX60a45*). El substantiu *vedat* s'utilitza, en especial, on està vedada la pastura o la caça (*DECat, IX, 60a46*).

PRONÚNCIA: [be'ðats]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: activitat humana - caça
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: N simple

Vedats, els

ELEMENT: partida

DESCRIPCIÓ: Situada a l'oest del terme a mig quilòmetre del nucli urbà, aproximadament.

ORIGEN ETIM.: Fixació toponímica a partir del substantius *vedat*, derivat del verb *vedar*, mot pres del llatí VETARE “prohibir, vedar” (*DECat, IX60a45*). El substantiu *vedat* s'utilitza, en especial, on està vedada la pastura o la caça (*DECat, IX, 60a46*).

PRONÚNCIA: [be'ðats]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: activitat humana - caça
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: N simple

Vell, carrer

ELEMENT: top. urbana - carrer

DESCRIPCIÓ: Transcorre de sud a nord unint el carrer de la Serra amb el carrer Major travessant, alhora, el carrer Soledat. Històricament era anomenat *carrer Clavell*.

ORIGEN ETIM.: Topònim motivat per l'adjectiu *vell* que prové del llatí VETULUS “de certa edat, que velloteja” (*DECat, IX, 85b30*).

PRONÚNCIA: [ˈbɛɫ]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: referència històrica
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: adjectiu

Velles, escoles

ELEMENT: top. urbana -escola

DESCRIPCIÓ: Situades entre el *carrer Sindicat*, el *carrer Sant Sebastià*, *carrer el Riu* i el *carrer Jaume Miret*. Al centre del poble.

ORIGEN ETIM.: Topònim motivat per l'adjectiu *velles* (m. *vell*) que prové del llatí VETULUS “de certa edat, que velloteja” (*DECat, IX, 85b30*).

PRONÚNCIA: [ˈbɛʎes]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: construcció – activitat humana
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: adjectiu

Ventura Piñol, carrer de

ELEMENT: top. urbana - carrer

DESCRIPCIÓ: Transcorre de nord a sud unint el *carrer Sindicat* i el *carrer Sant Sebastià*.

ORIGEN ETIM.: Topònim motivat pel NP *Ventura* que és un nom llatí, plural del VENTURUM “allò que ha de venir”. S'utilitza també com a hipocorístic de *Bonaventura* (*Albaigés, pàg. 247*); i el cognom *Piñol* que prové del mateix substantiu *pinyol* “part interior llenyosa d'un fruit” (*B. Moll, pàg. 240*) del llatí vulgar *PINEOU “pinyó” (*AlcM*).

PRONÚNCIA: [ben'ture pi'ɲol]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: compost [NP + cognom] [ventura + pinyol]

Via, camí de la

ELEMENT: camí

DESCRIPCIÓ: Transcorre d'est a oest; des de la Clamor fins al límit amb terme de Torres de Segre continuant fins a Alcarràs.

ORIGEN ETIM.: Fixació toponímica a partir del substantiu *via*, del llatí VIA “camí”, “carretera”, “carrer”, “viatge” (*DECat, IX, 260b19*)

PRONÚNCIA: [ˈbjɛ]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: referència històrica
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: N simple

Via, passeig de la

ELEMENT: top. urbana - passeig

DESCRIPCIÓ: Tram del *camí de la Via* que transcorre pel nucli urbà.ORIGEN ETIM.: Fixació toponímica a partir del substantiu *via*, del llatí VIA “camí”, “carretera”, “carrer”, “viatge” (*DECat, IX, 260b19*)PRONÚNCIA: [ˈbjɛ]CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: referència històrica
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: N simple

Vicent, mas del

ELEMENT: mas

DESCRIPCIÓ: Construcció destinada a l'ús agrari situat a la *partida dels Fondos*.

ORIGEN ETIM.: Topònim motivat pel nom personal del propietari. Aquest NP prové del llatí VICENTIUS “vencedor” (*Albaigés, pàg. 248*).

PRONÚNCIA: [bi'sen]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: NP simple

Vilanova, camí de

ELEMENT: camí

DESCRIPCIÓ: Camí que surt del nucli urbà, transcorre pels *Fondos* fins al terme de Vilanova de Torres de Segre.

ORIGEN ETIM.: Topònim format pel compost dels mots *vila* i *nova*. D'una banda, el substantiu *vila* prové del llatí vulgar VILA, clàssic VILLA “mas, masia”, “residència on rebien els ambaixadors quan no els permetien l'entrada a Roma” (*DECat*, IX, 278b49). De l'altra, l'adjectiu *nova* (m. *nou*) prové del mot llatí NOVUS, -A “ser nou” (*DECat*, V, 972a30).

PRONÚNCIA: [biʎa'nɔβɛ]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: situació geogràfica - absolut
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: compost [nom + adjectiu] [vila + nova]

Vilanova, carrer de

ELEMENT: top. urbana - carrer

DESCRIPCIÓ: És el tram del *camí Vilanova* que transcorre pel casc urbà.

ORIGEN ETIM.: Topònim format pel compost dels mots *vila* i *nova*. D'una banda, el substantiu *vila* prové del llatí vulgar VILA, clàssic VILLA “mas, masia”, “residència on rebien els ambaixadors quan no els permetien l'entrada a Roma” (*DECat, IX, 278b49*). De l'altra, l'adjectiu *nova* (m. *nou*) prové del mot llatí NOVUS, -A “ser nou” (*DECat, V, 972a30*).

PRONÚNCIA: [biʎa'nɔβɛ]CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: situació geogràfica - absolut
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: compost [nom + adjectiu] [vila + nova]

Vilanova, travessia de

ELEMENT: top. urbana - travessia

DESCRIPCIÓ: Transcorre des del *carrer Vilanova* fins a l'*avinguda de Catalunya*.

ORIGEN ETIM.: Topònim format pel compost dels mots *vila* i *nova*. D'una banda, el substantiu *vila* prové del llatí vulgar VILA, clàssic VILLA “mas, masia”, “residència on rebien els ambaixadors quan no els permetien l'entrada a Roma” (*DECat, IX, 278b49*). De l'altra, l'adjectiu *nova* (m. *nou*) prové del mot llatí NOVUS, -A “ser nou” (*DECat, V, 972a30*).

PRONÚNCIA: [biʎa'nɔβɛ]CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: situació geogràfica - absolut
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: compost [nom + adjectiu] [vila + nova]

Vinyes, camí de les

ELEMENT: camí

DESCRIPCIÓ: Transcorre pel la partida de les Vinyes. Naix a la LP-7240 i baixa fins al *camí de la Via*.

ORIGEN ETIM.: Topònim format a través del substantiu *vinya*, del llatí VINEA, d'ús general en totes les èpoques i comú a totes les llengües romàniques (*DECat, IX, 253b39*).

PRONÚNCIA: ['bines]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: fitotopònim
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: N simple

Vinyes, les

ELEMENT: partida

DESCRIPCIÓ: Situada al est del terme; a un quilòmetre del nucli urbà.

ORIGEN ETIM.: Topònim format a través del substantiu *vinya*, del llatí VINEA, d'ús general en totes les èpoques i comú a totes les llengües romàniques (*DECat, IX, 253b39*).

PRONÚNCIA: [ˈbɪɲes]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: fitotopònim
- Lingüística: Cl català < llatí
- Morfolèxica: N simple

Vitèlio, magatzem del

ELEMENT: magatzem

DESCRIPCIÓ: Magatzem destinat a la manipulació de fruita dolça. Situat al *Passeig de la Via*.

ORIGEN ETIM.: Topònim motivat pel nom personal del propietari. El NP *Vitèlio* prové del gentilici llatí VETELLUS (*Albaigés, pàg. 249*).

PRONÚNCIA: [bi'teʎio]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: NP simple

Xalets, camí dels

ELEMENT: camí

DESCRIPCIÓ: S'hi accedeix a través del *camí de la Valleta Sisó*; camí que dóna accés al terme d'Aitona.

ORIGEN ETIM.: Fixació toponímica a partir del substantiu *xalets*, del francès *chalet*, primer amb sentit de “cabana (de pastors, etc.)”, després “xalet, caseta d'esbarjo” (*DECat, IX, 425b16*).

PRONÚNCIA: [tʃa'lets]

CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: construcció
- Lingüística: Cf català < francès
- Morfolèxica: N simple

Xumbo, finca del

ELEMENT: propietat

DESCRIPCIÓ: Petita porció de terra situada a la *partida dels Fondos*.

ORIGEN ETIM.: Topònim motivat pel renom *Xumbo*. L'etimologia de *Xumbo* no és clara, podria ser que provingués del mot castellà “*chumbo*” (cf. fruit de las “paletas”: el “higo chumbo”).

PRONÚNCIA: [ˈtʃumβo]CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: renom

Xumbo, mas del

ELEMENT: mas

DESCRIPCIÓ: Petita construcció destinada a l'ús agrícola situada a la *partida dels Fondos*.

ORIGEN ETIM.: Topònim motivat pel renom *Xumbo*. L'etimologia de *Xumbo* no és clara, podria ser que provingués del mot castellà “*chumbo*” (cf. fruit de las “paletas”: el “higo chumbo”).

PRONÚNCIA: [ˈtʃumβo]

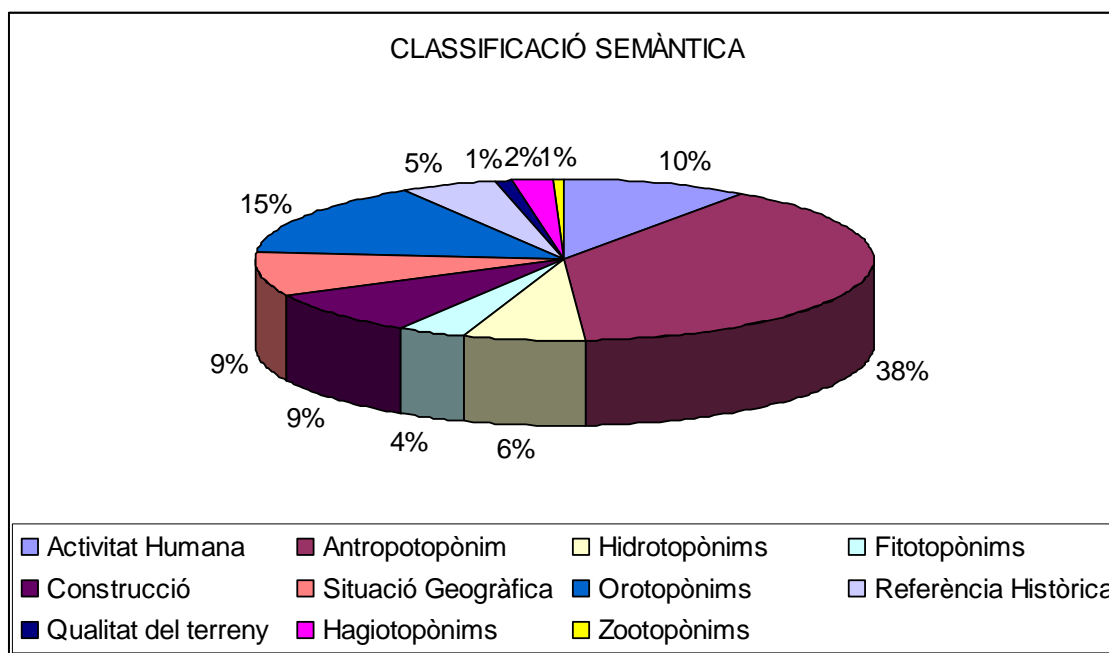
CLASSIFICACIÓ:

- Semàntica: antropotopònim - autòcton
- Lingüística: Català (NP)
- Morfolèxica: renom

GRÀFICS

Classificació semàntica

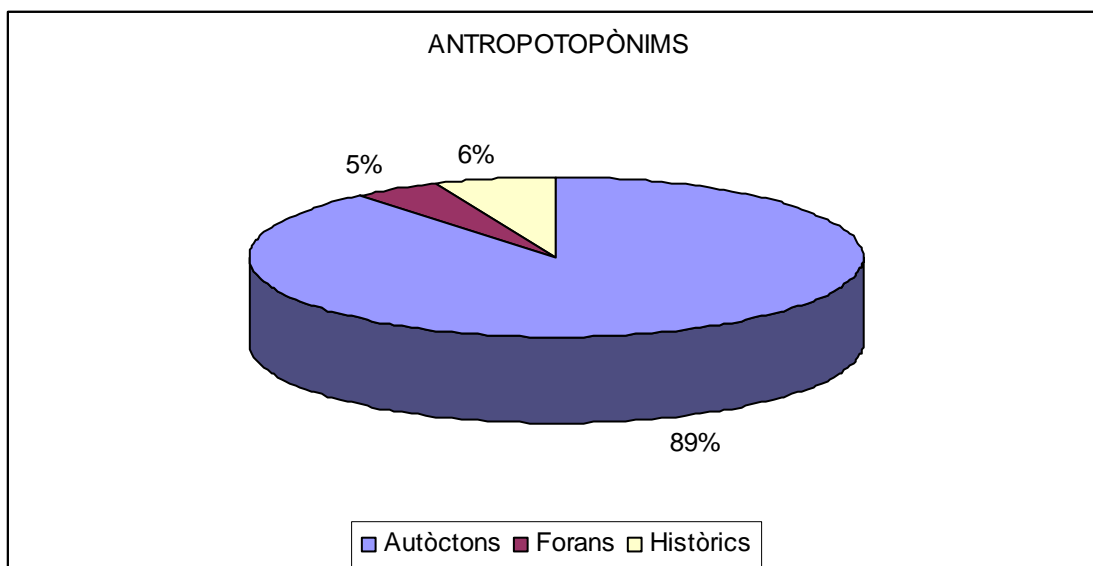
GRÀFIC 1

CLASSIFICACIÓ SEMÀNTICA	
Activitat Humana	31
Antropotopònim	126
Hidrotopònims	20
Fitotopònims	12
Construcció	29
Situació Geogràfica	28
Orotopònims	47
Referència Històrica	16
Qualitat del terreny	3
Hagiotoopònims	7
Zootopònims	2
Total	321*

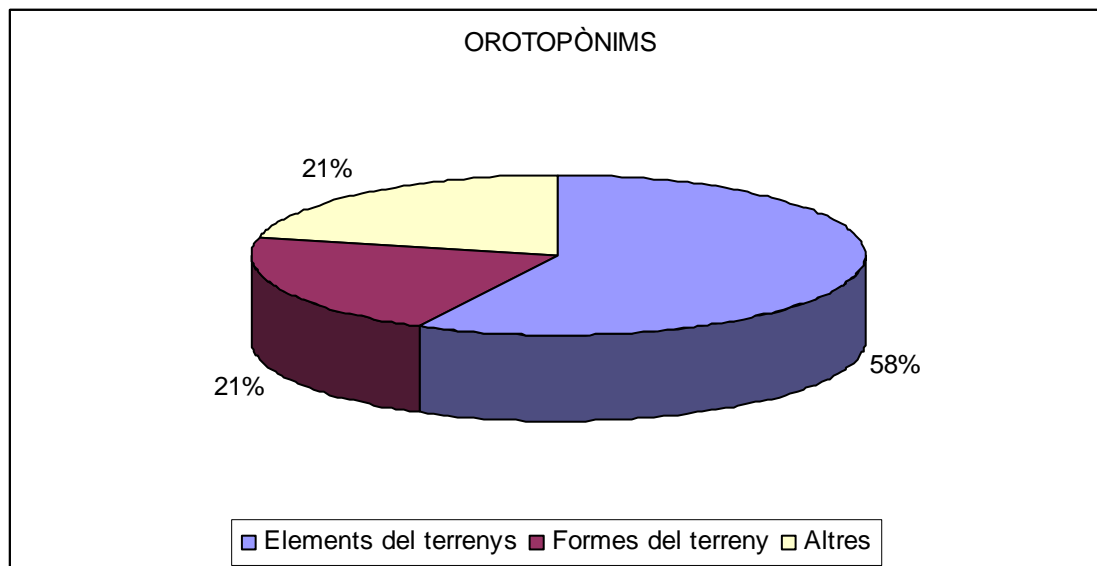
*Cal tenir present que el topònim *predicadera* – que està recollit quatre vegades - està comptat en dues classificacions diferents pel que ja s'ha explicat en les fitxes pertinents.

GRÀFIC 2

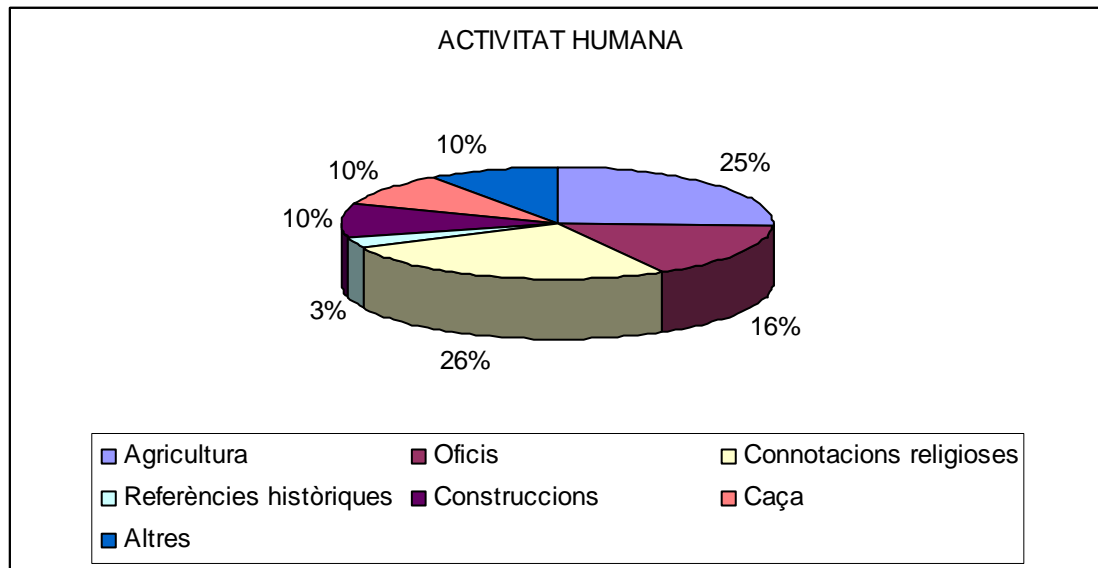
ANTROPOTOPÒNIMS	
Autòctons	112
Forans	6
Històrics	8
Total	126

GRÀFIC 3

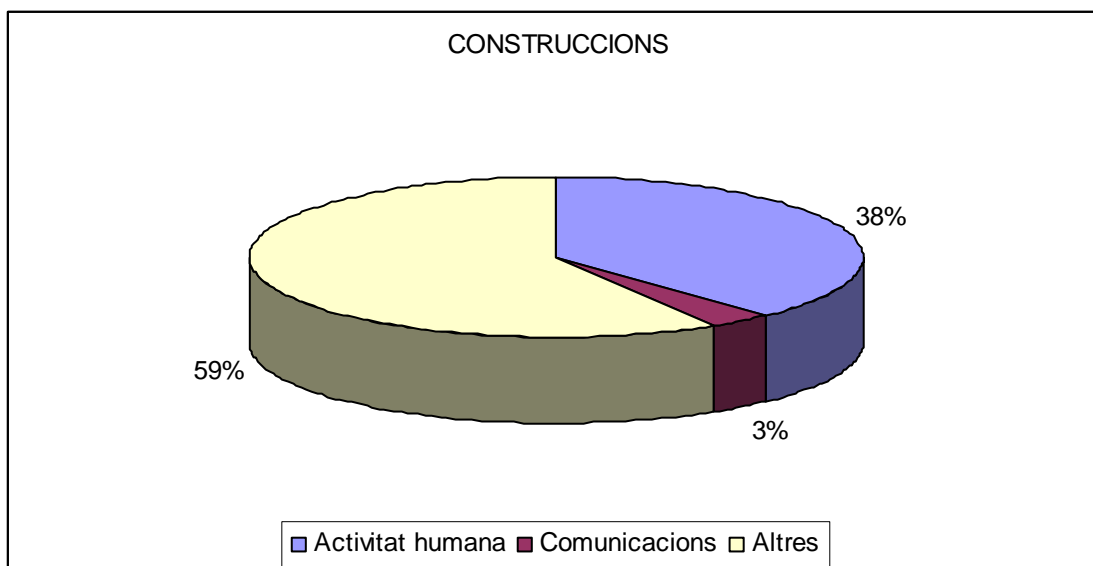
OROTOPÒNIMS	
Elements del terrenys	27
Formes del terreny	10
Altres	10
Total	47

GRÀFIC 4

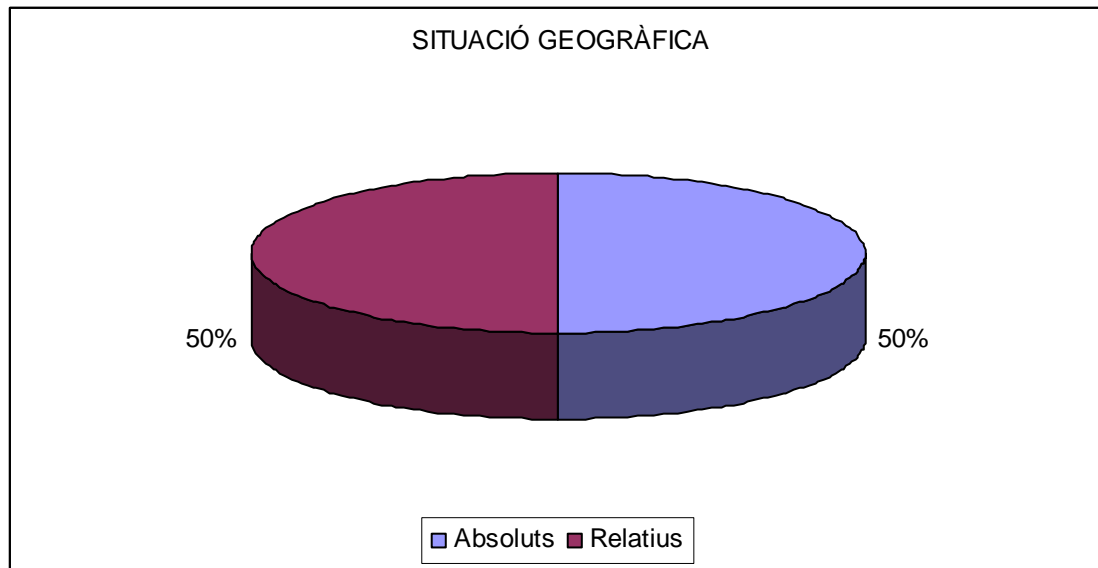
ACTIVITAT HUMANA	
Agricultura	8
Oficis	5
Connotacions religioses	8
Referències històriques	1
Construccions	3
Caça	3
Altres	3
Total	31

GRÀFIC 5

CONSTRUCCIONS	
Activitat humana	11
Comunicacions	1
Altres	17
Total	29

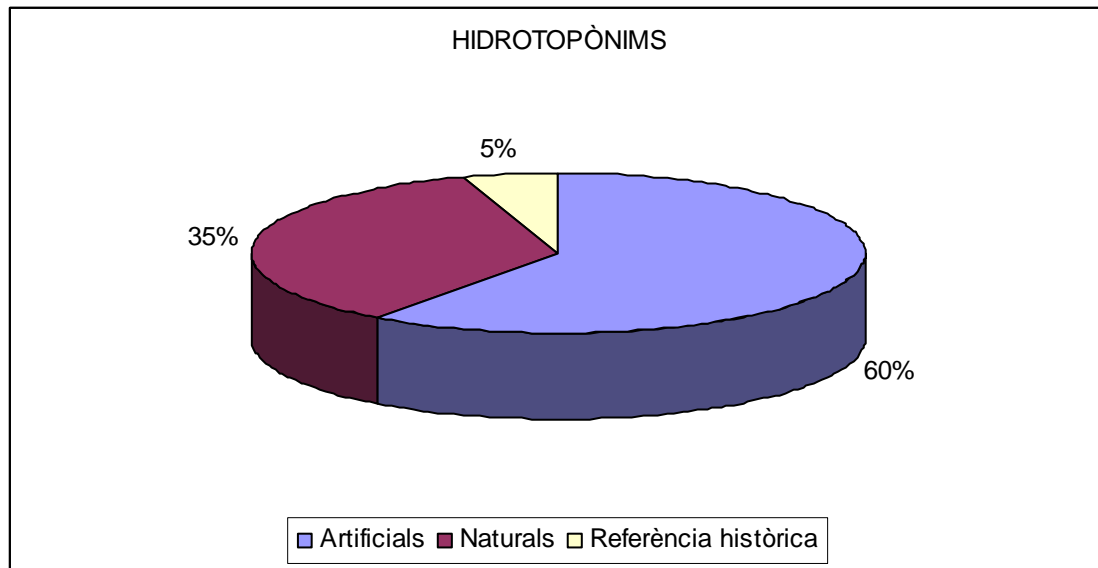
GRÀFIC 6

SITUACIÓ GEOGRÀFICA	
Absoluts	14
Relatius	14
Total	28

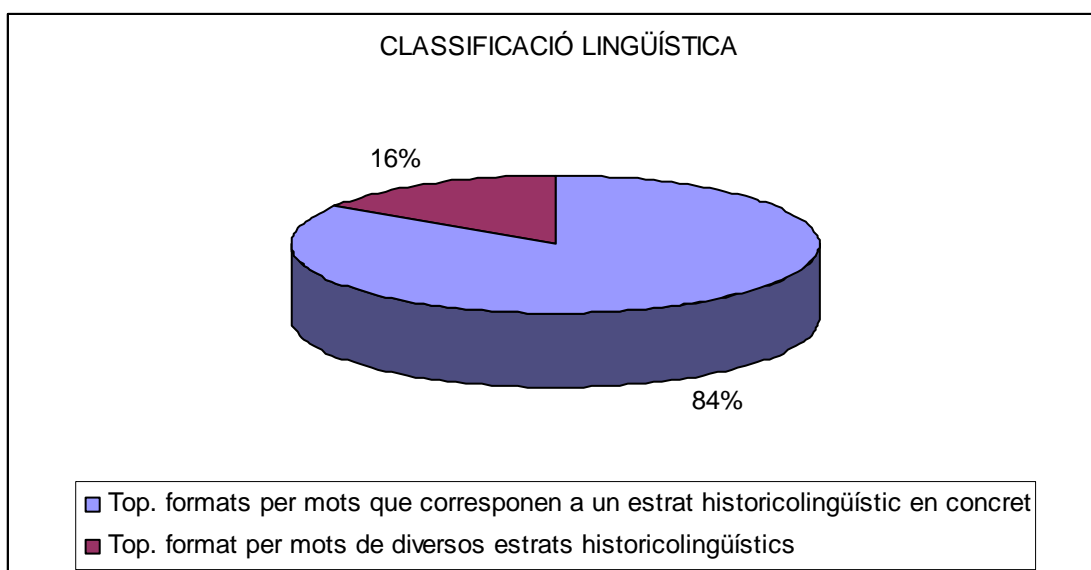
GRÀFIC 7

HIDROTOPÒNIMS	
Artificials	12
Naturals	7
Referència històrica	1
Total	20

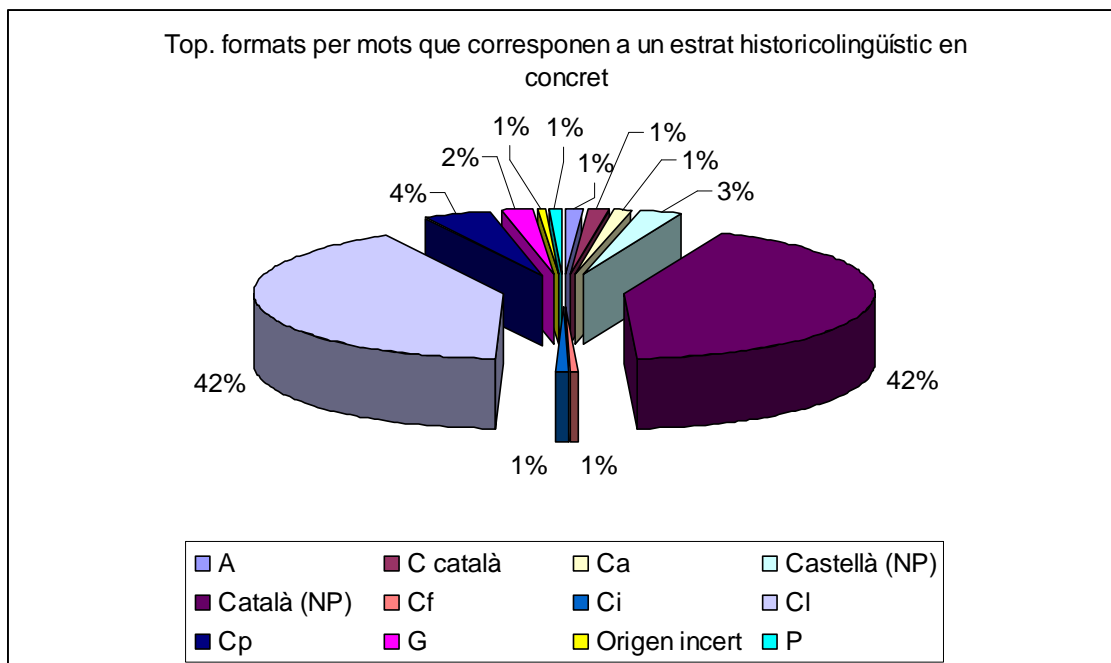
Classificació lingüística

GRÀFIC 8

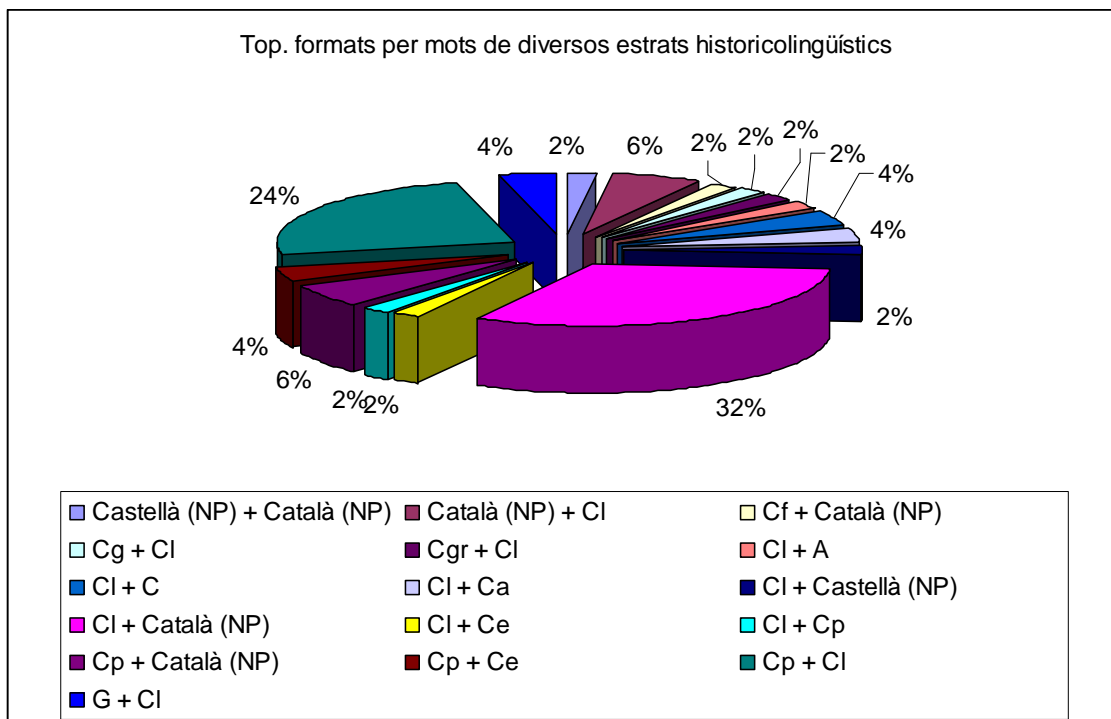
CLASSIFICACIÓ LINGÜÍSTICA	
Top. formats per mots que corresponen a un estrat historicolingüístic en concret	267
Top. format per mots de diversos estrats historicolingüístics	50
Total	317

GRÀFIC 9:

Top. formats per mots que corresponen a un estrat historicolingüístic en concret	
A	3
C català	4
Ca	3
Castellà (NP)	7
Català (NP)	114
Cf	2
Ci	2
Cl	111
Cp	12
G	5
Origen incert	2
P	2
Total	267

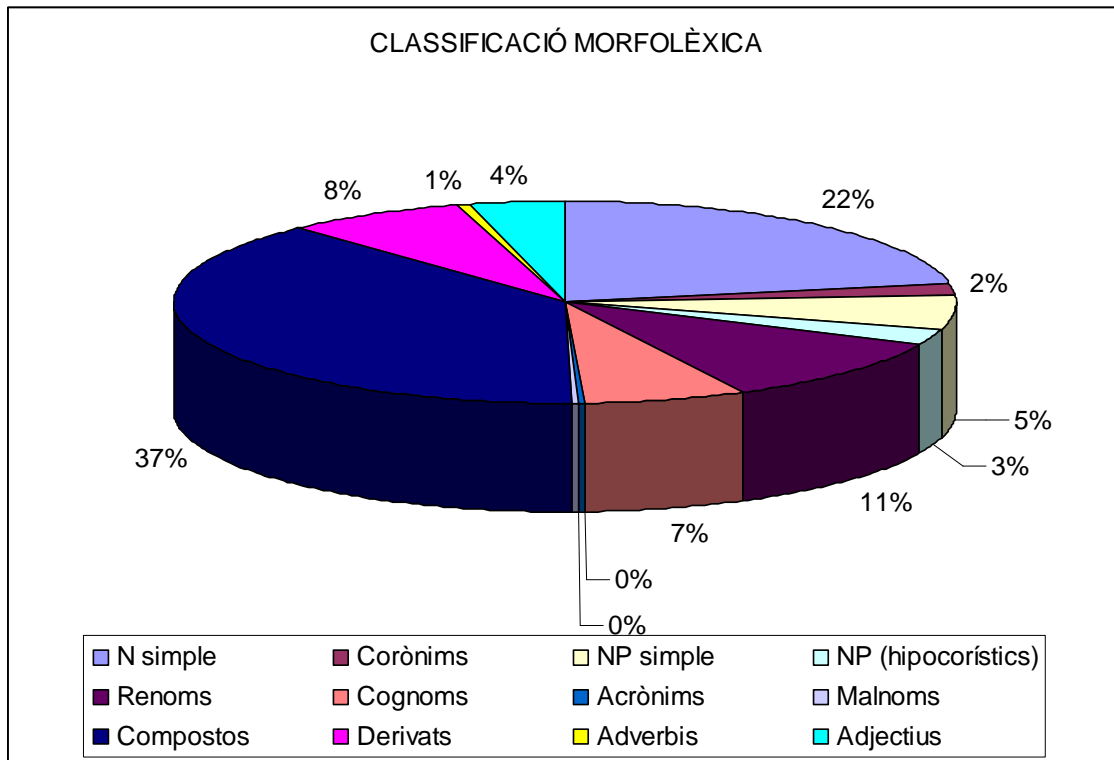
GRÀFIC 10

Top. format per mots de diversos estrats historicolingüístics	
Castellà (NP) + Català (NP)	1
Català (NP) + Cl	3
Cf + Català (NP)	1
Cg + Cl	1
Cgr + Cl	1
Cl + A	1
Cl + C	2
Cl + Ca	2
Cl + Castellà (NP)	1
Cl + Català (NP)	16
Cl + Ce	1
Cl + Cp	1
Cp + Català (NP)	3
Cp + Ce	2
Cp + Cl	12
G + Cl	2
Total	50

Classificació morfològica

GRÀFIC 11

CLASSIFICACIÓ MORFOLÒGICA	
N simple	70
Corònims	6
NP simple	17
NP (hipocorístics)	8
Renoms	34
Cognoms	21
Acrònims	1
Malnoms	1
Compostos	121
Derivats	24
Adverbis	2
Adjectius	12
Total	317

CONCLUSIONS

Un cop realitzades, tal com havíem previst en les introduccions, les fitxes monogràfiques de cadascun dels topònims recollits, que són el cos central de l'estudi, escau, ara, fer les conclusions pertinents. Aquestes conclusions s'estructuren en quatre apartats diferents: tipologia semàntica; tipologia lingüística; i tipologia morfolèxica de la toponímia de Soses; i, finalment, es farà una conclusió final procurant donar una visió de conjunt dels noms de lloc de Soses.

Tipologia semàntica de la toponímia de Soses:

Després d'haver realitzat l'estudi toponomàstic del terme municipal de Soses hem pogut extreure tot un seguit d'informacions sobre la tipologia de les al·lusions referencials que, en la majoria de casos, es troben a l'origen dels noms de lloc.

Si observem el gràfic 1 (pàg. 328) veurem que hem pogut dividir la tipologia semàntica en onze grups diferents: activitat humana; antropotopònims; hidrotopònims; fitotopònims; construccions; situació geogràfica; orotopònims; referències històriques; qualitat del terreny; hagiopònims; i zootopònims.

Tal com es veu a primer cop d'ull, el grup amb un percentatge més elevat és el dels antropotopònims amb un 38% del total. D'aquest 38%, el 89% són *antropotopònims autòctons*; el 5% són *antropotopònims forans*; i el 6% restant representa els *antropotopònims històrics* – tal com s'observa en el gràfic 2 (pàg. 329). En segon lloc, trobem els orotopònims amb una representació del 15% del total. D'aquest 15% d'orotopònims, un 58% representa diferents elements que es poden trobar sobre el terreny; un 21% representa diferents formes que es poden observar en el terreny; i tenim un altre 21% que hem anomenat *altres* perquè o bé són casos poc clars o bé perquè no constitueixen un grup prou nombrós per formar-ne un de sol (gràfic 3 – pàgina 330).

A continuació, amb uns percentatges força iguals trobem els grups semàntics: activitat humana (10%); construccions (9%); situació geogràfica (9%); i els hidrotopònims (6%). Finalment, amb una representació menor hi trobem les referències històriques (5%); els fitotopònims (4%); els hagiopònims (2%); la qualitat del terreny (1%); i els zootopònims (1%).

Dins el grup semàntic *activitat humana*, que com acabem de dir representa un 10% del total, podem observar diverses subdivisions (gràfic 4 – pàgina 331): *agricultura* (25%); *connotacions religioses* (26%); *oficis* (16%); *construccions* (10%); *caça* (10%); *referències històriques* (3%); i *altres* (10%). També hem pogut fer subdivisions dins el grup semàntic *construccions*: *activitat humana* (38%); *comunicacions* (3%); i *altres*

(59%) (gràfic 5 – pàgina 332). Respecte als topònims que al·ludeixen a algun tipus de situació geogràfica, que són un 9% del total, n'hem fet dues subdivisions (gràfic 6 – pàgina 333): *absoluts* (50%) i *relatius* (50%). Finalment, el grup format pels hidrotopònims també s'ha subdividit (gràfic 7 – pàgina 334). Així doncs, entre els hidrotopònims en trobem de *naturals* (35%); d'*artificials* (60%); i, finalment, en trobem que fan algun tipus de *referència històrica* (5%).

Tal com es pot observar, no s'han fet gràfics específics dels grups: fitotopònims; referències històriques; qualitat del terreny; hagiotopònims; i zootopònims perquè són grups amb un nombre força reduït de topònims i, per tant, no els fa falta subdivisió.

Un cop analitzats aquests gràfics podem dir, doncs, que tenen una presència significativa els antropotopònims (38% del total) i els orotopònims (15% del total). L'origen d'aquest resultat és que moltes vegades els topònims vénen motivats pel NP d'un antic propietari – cal tenir present que Soses és un terme dedicat a l'agricultura i això fa que hi hagi un gran nombre de masos i torretes que acostumen a anomenar-se pel nom del propietari o de l'antic propietari – o bé, per l'al·lusió a elements/formes que el terreny ofereix. Un tret remarcable d'aquest anàlisi és la poca presència de zootopònims – aquest és el grup semàntic amb una representació més baixa (1%).

Tipologia lingüística en la toponímia de Soses:

Tal com s'explicava a l'inici d'aquest treball, una de les característiques dels estudis toponímics és que ens permeten veure reflectits els diferents estrats historicolingüístics que han conviscut en un determinat territori. Els noms propis de lloc reflecteixen, moltes vegades, uns codis lingüístics que ja han desaparegut perquè la toponímia anterior queda fixada en el nou codi lingüístic tot i la seva intel·ligibilitat per part de les noves generacions que en continuen fent ús. Així doncs, dins d'aquesta classificació trobem topònims que procedeixen de diferents substrats, de la base idiomàtica llatina, dels superestrats germànic i àrab i, en alguna ocasió, també d'algun adstrat. A més, evidentment, dels topònims que ofereix la mateixa llengua catalana.

Per analitzar els resultats obtinguts en la classificació lingüística, el primer pas ha estat dividir el topònims formats per mots que corresponen a un estrat historicolingüístic en concret (84% del total) i els topònims formats per mots de diversos estrats historicolingüístics (16% del total) – gràfic 8, pàg. 335.

Si observem, en primer lloc, els topònims formats per mots que corresponen a un estrat historicolingüístic en concret (gràfic 9, pàg. 336) veurem que es produeix una

distribució desigual entre els estrats lingüístics de què participa la toponímia recollida en el present estudi: el grup lingüístic amb un percentatge més elevat és el grup format pels topònims atribuïts als NP catalans (42%) – fet ben lògic després d’haver vist que el grup semàntic amb un nombre més elevat són, precisament, els antropotopònims – i en un segon lloc trobem els topònims derivats d’algun mot llatí (42%).

La resta d’estrats lingüístics, doncs, representen el 16% del total i aquest percentatge es reparteix amb diferents grups: topònims derivats d’algun mot preromà (4%); topònims que provenen d’algun tipus de NP castellà (3%); topònims d’origen germànic (2%); topònims formats directament per mots catalans (1%); topònims d’origen àrab (1%); topònims derivats d’algun mot àrab (1%); topònims derivats d’algun mot d’origen francès (1%); topònims derivats d’algun mot d’origen indoeuropeu (1%); topònims d’origen preindoeuropeu (1%); i, finalment, topònims d’origen incert (1%).

En els cas dels topònims formats per mots de diversos estrats historicolingüístics (16% del total) hem pogut establir diversos grups (gràfic 10, pàg. 337) dels quals cal destacar-ne dos per ser els que tenen un percentatge més elevat que la resta; aquests són: Cl + Català (NP) (32%) i Cp + Cl (24%). La resta de grups es reparteixen, amb percentatges molts similars, el 44% restant: Català (NP) + Cl (6%); Cp + Català (Np) (6%); Cl + C (4%); Cl + Ca (4%); Cp + Ce (4%); G + Cl (4%); Cf + Català (NP) (2%); Cg + Cl (2%); Cgr + Cl (2%); Cl + A (2%); Cl + Castellà (NP) (2%); Cl + Ce (2%); i Cl + Cp (2%).

Analitzades les dades, doncs, podem dir que en la toponímia de Soses, deixant de banda els grups lingüístics majoritaris - topònims atribuïts als NP catalans i topònims derivats d’algun mot llatí – la resta d’estrats historicolingüístics queden repartits de forma força igualitària tenint una mica més de pes els topònims derivats d’algun mot preromà.

Tipologia morfolèxica de la toponímia de Soses:

El darrer aspecte en què hem fixat l’atenció a partir de les fitxes monogràfiques és la tipologia morfolèxica dels diferents topònims que hem estudiat. Si observem el gràfic 11 (pàgina 338) veurem que hem pogut establir dotze nivells morfolèxics diferents. Tal com es pot veure a primer cop d’ull en el gràfic, hi ha dos grups que sobresurten per sobre dels altres amb un percentatge força més elevat. Aquests dos grups són: els compostos (37% del total) i N simple (22% del total). A banda dels topònims formats o bé per un substantiu o bé per mots compostos, trobem, també: renoms (11%); derivats

(8%); cognoms (7%); NP simple (5%); adjectius (4%); NP (hipocorístics) (3%); corònims (2%); adverbis (1%); i els acrònims i els malnoms amb menys d'un 1%²⁴.

Així doncs, observem que en el nostre corpus toponímic són majoria els mots compostos. Cal tenir present que hi ha composicions de diversos tipus: hi ha compostos que contenen algun tipus de nom propi i també trobem compostos, la majoria, que responen al principi bàsic de la composició lèxica en general. És a dir, són compostos formats per dos (o més) lexemes que pertanyen a categories comunes. D'altra banda, la segona posició l'ocupen els noms simples. Cal tenir present que en aquest grup s'han inclòs tant noms simples catalans com noms simples corresponents als estrats preromans, al llatí o als superestrats i adstrats posteriors. A més, convé saber que, per raons pràctiques, ha calgut marcar com a noms simples aquells noms que, tot i contenir prèviament alguna mena d'afix, han esdevingut topònims en tant que noves unitats, amb elements fusionats, és a dir, que es comporten com a noms simples al marge d'un origen lingüístic que pugui no ser-ho purament²⁵.

Visió de conjunt de la toponímia de Soses

Després d'haver fet l'anàlisi del corpus toponímic de Soses, format per 317 topònims, podem establir que pel que fa a l'aspecte semàntic hi ha un predomini d'antropotopònims, tal com hem expressat unes línies més amunt, aquest fet es produeix, segurament, perquè Soses és un municipi que viu bàsicament de l'agricultura i, per tant, hi ha una gran quantitat de masos, torres i propietats que s'anomenen pel nom del propietari. A més dels antropotopònims, però, també trobem una quantitat considerable d'orotopònims, és a dir, topònims motivats per diferents elements/formes que el mateix terreny ofereix. Sobre els estrats historicolingüístics hem pogut observar que hi ha un predomini considerable de topònims atribuïts als NP catalans – fet que encaixa perfectament amb el que acabem de dir sobre la predominança d'antropotopònims – i també dels topònims derivats de diferents mots d'origen llatí. Finalment, sobre l'aspecte morfolèxic ha quedat demostrat que la majoria de topònims són, o bé compostos o bé noms simples; tanmateix, trobem altres categories gramaticals com per exemple adjectius i adverbis que han generat noms. Val a dir però, que aquests els trobem amb un nombre més reduït.

---

²⁴ Si observem el percentatge d'aquests dos últims grups en el gràfic, observarem que consta com un 0%. Aquest fet respon a una disfunció en el marge d'arrodoniment dels percentatges.

²⁵ Aquest és el cas, per exemple, del topònim *Acampador*.

BIBLIOGRAFIA I WEBGRAFIA

BIBLIOGRAFIA

- COROMINES, Joan (1905-1997) *Diccionari etimològic i complementari de la llengua catalana*. Barcelona: Curial, 1980-2001.
- ALCOVER, A. M i B. MOLL, Francesc. *Diccionari català – valencià – balear*. Palma de Mallorca: Moll, 1988.
- ALBAIGÉS, José M. *Diccionari de Nombre Propios*. Barcelona: Universitat de Barcelona, 1989 (2a edició).
- F.B. MOLL, Francesc. *Els llinatges catalans. Catalunya, País Valencià, Illes Balears*. Palma de Mallorca: Moll, 1987 (4a edició).
- DOMINGO i FRANCÀS, Carles. *Els noms de les formes de relleu*. Barcelona: Societat d'Onomàstica; institut cartogràfic de Catalunya, 1997.
- TURULL, Albert. *La toponímia de les comarques de ponent. Un assaig d'interpretació tipològica*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans. Treballs de l'oficina d'onomàstica, 2007.
- AMIGÓ, Ramon. *Introducció a la recerca en toponímia i antroponímia*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1999
- TERRADO, Xavier. *Toponímia de Betesa*. Lleida: Institut d'Estudis Ilerdencs, 1992.
- CAMPS, Manuel i MARTÍ, Esther. *Soses a través de la història*. Lleida: Ajuntament de Soses i Pagès Editors, 2004.

WEBGRAFIA

- Institut d'Estudis Catalans. *Diccionari de la llengua catalana. Segona edició.*
<http://dlc.iec.cat/>
- ALCOVER, A. M i B. Moll, Francesc. *Diccionari català – valencià – balear.*
<http://dcvb.iecat.net/>
- *Societat d'Onomàstica.* <http://www.onomastica.cat/ca/la-sdo>
- Generalitat de Catalunya. *Institut cartogràfic de Catalunya.* <http://www.icc.cat/>

